

ЗУЛФИЯ АТОЙ

СОЯИ ЗУЛФ

**ДУШАНБЕ
«АДИБ»
2005**

ББК. 84 тоҷик 7-5
А-92

***Ин китоб бо дастгирии Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон мӯҳтарам
Эмомалӣ Шарифович Раҳмонов
ба табъ расидааст.***

Муҳаррир: *Сайидалӣ Маъмур*

А-92 ***Зулфия Атой. Сояи зулф (Шеърҳо)*** — Душанбе:
«Адиб», 2005, 256 сах.

Зулфия Атой шоири баркамолест, ки бо саб-ки хос ва ҷустуҷӯю бозёфтҳои хеш назди хонандагони соҳибзавқ маъруфият дорад.

Китоби нави ашъораш ҳам шеърҳои ба доираи васеи мухлисон ошно ва ҳам намунаҳои тозаӣ эҷоди ӯро фароҳам овардааст. Ин ашъор, ки сифати боризашон заминӣ ва замонӣ буданашон аст, тозабаёнӣ самимонаву дилрас ва меҳри воқеии шоираро ба ёру диёр ва ҳамзамину ҳамзамонон возеху равшан ифода мекунад.

ГУЛҶОИ ЗАРРИНИ ШЕЪР

(Чанд суҳан пиромуни шеър ва шахсияти Зулфия Атоӣ)

Зулфия ба шеъри пурходиса ва пурвалвалаи тоҷик бо отифа ва урфияти хоса ворид шуд. Олами шеъри ӯ олами пок ва беолоиш буд, ки фазои онро меҳри модар, панди падар ва устод, ҳақу ҳамсоя, муҳити поки ахлоқӣ эҷод карда буданд. Ҳатто мӯрчае, ки бо меваҳои дастпарвари падар бо тайёра ба Маскав меравад, барои ӯ ҳамчун ҷони зиндаи ҳамдиёр азиз буд. Ҳамин хусусият дар эҷодиёти Зулфия то имрӯз чун яке аз риштаҳои заррини эҷодиёти ӯ боқӣ мондааст.

Мавзӯи дигаре, ки шахсияти ӯро бо эҷодиёташ пайванд медиҳад, мавзӯи зан, модар ва хоҳар будан аст. ӯ ин се эҳсоси бузургро бо назокат ва нафосати хоҳе ифода мекунад. Дар шеъри ӯ шиорзани ва даъвигароӣ нест, балки таровиши эҳсоси духтарона ё модарона чун меҳр ё чун шир ҳаст.

Хунари тасвиргароии ӯ нозук аст. ӯ бо сӯзани тиллоӣ аз торҳои сапедаи сахарӣ гулҳои симин, заррин ва нилӣ мекашад ё медӯзад.

Бо мурури замон шеъри Зулфия фазои баландтаре ба худ кашф кард. Дарду доғи ҷомии парешон ва осебзада ба шеъри ӯ дард ва доғ овард. Ин дарду доғ шеъри ӯро ба олудагӣ намекашад, балки пок ва тамиз мекунад. Чун сиришти Зулфия покии зотӣ ва ҳақиқати мардумӣ дошт ва онро то имрӯз нигоҳ дошта тавонист.

*Мӯъмин Қаноат,
Шоир халқии Тоҷикистон*

АЗ МУАЛЛИФ

Ҳамеша, ҳангоми чопи китоби навбатии шеърар, мехостам сарсухане бинависам ва дар он фикру ақидаи худро перомуни мавзӯи шеър ва шоир ифода бикунам. Аммо, мутаассифона, чуръатам камӣ мекард. Андеша мекардам, ки аздусар он чиро, ки мехоҳам бигӯям, бо ҳеҷ сухан ифода кардан наметавонам.

Ҳоло қалам ба даст гирифтааму, кӯшиш мекунам он андешаҳои парешонро чамъ биёрам.

«Шеър чист?» - ҳар гоҳ мепурсам аз хештан. Боз худ посух медиҳам:

Шеър сафинаест, ки бо он кас дар укёнуси бузургу беканори тахайюл ва андеша шиновар мешавад.

Шеър болу парест, ки бо он кас то ҳафт осмон – аз Замин то Зухал уруҷ мекунад. Шеър кафе оби зулол аст, ки кас бо он ташнагӣ мешиканад, бо он оби муқаддас вузӯ мегирад, то ботинаш беғубору поку мубарро бигардад.

Шеър кути рӯх, кути ҷон аст.

Шеър чун оҳанги гӯшнавозест, ки дар шунидан мешунавӣ, аммо наметавонӣ ламсаш бикунӣ, бо ангуштон бидориаш, шеър чун меғ аст, ки бо чашм мебинӣ, аммо дар каф оё метавон нигоҳаш дошт?

Шеър чун ҳавост, онро нафас мекашӣ, аммо бо чашм намебинӣ.

Пас чи сон метавон дар хусуси шеър сухан гуфт? Сухани тоза, сухани нотакрор, сухане зебо мисли худи шеър. Шоири Эрон Шахриёр дар хусуси шеър мегӯяд:

*Шеър омехта-ст бо дилу ҷон,
Ширӯ шаккар бувад ба коми ҷаҳон.
Бо ту, эй шеър, олам аст бихишт
В-ар бихишт аст бе ту, бошад зишт.
Бе ту инсон наметавонад зист
В-он ки бе шеър зист, инсон нест.*

Шаш ё ҳафтсола будам, ки бори нахуст ба даст қалам гирифта, ба «шеърнависӣ» сар кардам. Албатта, он навиштаҳо шеър набуданд, вале роҳи зиндагии маро барои ҳамеша муайян карданд. Алъон солҳост, ки қаламро аз даст

нагузоштаам. Азбаски духтари рустой ҳастам, албатта, тасвири табиати сеҳрангез дар шеърхоём вучуд дорад. Боре дар шеъри «Гавҳораи шеър» навишта будам:

*Бароџм мургакону обшорон
Бихонданд аллаҳо бо лафзи ширин.
Нахустин шоире, ки дида будам
Табиат буд бо эҷози рангин.*

Султони шеър дар тахти дилам абадӣ маскан гирифта. Ба қавли Мавлавии бузург: «Дар ду чашми ман нишин, эй он ки аз ман мантарӣ...»

Дар оғози кори эҷодӣ шеърҳои шоирони классикро зиёд мутолиа мекардам. Пас андеша кардам, ки ба тарзи дигар бояд шеър гуфт. Охир, мо дар қарни XX, инак, XXI зиндагӣ дорем. Имрӯз тарзи зиндагӣ аз қарнҳои пешин фарқ мекунад, пас шеър низ бояд дигаргунӣ дошта бошад. Ман тафовуте меҷустам миёни шоири асри миёна ва асри XXI, шоири Машрикзаминро бо Мағрибзамин қиёс мекардам, мехостам ин рангобарангиро бо дил эҳсос бикунам, пас худ шеър биҷӯям. Сипас ба хулосае омадам, ки агар ман дар шеър ҳар ходиса, ҳар саргузаштеро, ки аз дилу андешахоём мегузаранд, шеър бисозам, шояд он фарқкунанда хоҳад шуд. Чунки инсоне ба инсони дигар ҳаргиз монанд нест.

Ман ба роҳи тақлид рафта нахостам. Ба худ гуфтам: бигзор хато кунам, бигзор маро танқид кунанд, бигзор роҳи пешгирифтаам душвор бошад, аммо бояд суҳанеро биҷӯям, ки дилам меҳоҳад.

Ва ҳоло китоби «Соџи зулф»-ро ба хонандаи азиз пешниҳод мекунам. Пеш аз омодашавии китоб шеърҳои пешинро боз як бор бо диққат хондам, дар баъзе шеърҳо ислоҳ ворид кардам. Хонандаи зақӣ, умедворам, ин тағйиротро хоҳад дид. Шеър пайваста заҳмат меҳоҳад. Шоирони дигар низ дар ҷаҳон ин корро кардаанд, яъне, то охири умр шеъри худро такмил додаанд. Камина низ хостам аз ин таҷриба баҳра бардорам.

Инак, «Соџи зулф»-ро ба дасти хонандаи саҳтгир месупорам. Аслан ба шеър хонанда баҳо медиҳад, на худи шоир.

*Бо қамолӣ эҳтиром
Зулфия Атоӣ*

*ШЕЪРҲОИ
СОЛҲОИ ГУНОГУН*

ДАР ОРОМГОҲИ АЛЛОМА ИҚБОЛ

Шоири дардошно, эй Зиндарӯд,¹
Бар ту аз рӯди дилам бодо дуруд!
Роздони сирати асрор ту,
Гавҳари пурмоёи афкор ту.
Мӯ ба мӯ бикшодай гесӯи Шарқ,
Аз ту афзуд обрӯи рӯи Шарқ.
Армуғонам дарду доғи миллат аст,
Шамъи ангуштам чароғи миллат аст.
Лолаи Тур – ин дили қулзуми хун,
Ифтигоҳе, илтифоте, зӯфунун.
Рӯҳи волоят бигардад додрас,
Шарқ гирад кош осуда нафас.
Мазҳаби ту – мазҳаби одамгарӣ,
Лол монда пеши ту деу парӣ.
Панди ту ҳамвазни Тӯмори Аҷам,²
Хишти ҳарфат гашт девори Аҷам.
«Осиё як пайкари обу гил аст,
Миллати афғон дар он пайкар дил аст.
Аз фасоди ӯ фасоди Осиё,
Дар кушоди ӯ кушоди Осиё».³
Осиёро бояд альён шустушӯ,
То наафтад дар фасоди худ фуру.
То нагардад тӯъмаи чоҳи фасод,
Пурсам аз рӯҳи ту ман роҳи кушод.
Як назар афкан ба ман, эй рӯҳи пок,
Мисли сабза сар барорам то зи хок.
Кош гардам сахтҷону сахткӯш,
Тоб орам ҳам ба нешу ҳам ба нӯш.
Бар забон орам ғами қавми куҳан,
Бо суҳан гӯям ғаму дарди ватан.
Хаста гаштам аз чидолу чангҳо,
Аз гиреви чумла бефарҳангҳо.
Мерасад бар гӯш бонги нашъаманд,
Эътирози ақл мегардад баланд.

1. Зиндарӯд — тахаллуси Муҳаммад Иқбол.

2. Ишора ба «Авасто».

3. Мисраъҳо аз Иқбол.

Шеър шуд андар гулӯям мушти дард,
Мекунам бо хештан умре набард.
Шоиро, сарманшаи найранг кист?
Тархрези сахнаҳои чанг кист?
Аз чӣ рӯзе кишварам пурдуд шуд,
Одамони бегунаҳ нобуд шуд?
Тоҷикистон, сарзамини пурзиё,
Аз чӣ шуд бозигаҳи макру риё?
Дар шигифтам, оҳ, дар кори худӣ,
Посуҳе чӯям зи «Асрори худӣ»,¹
Сад гираҳ андар забон афтодааст,
Ахтарам аз осмон афтодааст.
Илтифоте, шоири дардошно,
Дарди моро ту бишав мушқилкушо...
Ашкрезон нола кардам ҳой-ҳой
Дар мазори орифи мушқилкушой.
Рӯҳи ӯ худ ногаҳон омад падид,
Рӯҳро кас андар он сурат надид.
Бар сухан омад лаби Донои Роз:
Бохабар ҳастам аз ин шебу фароз.
Дарди халқат – дарди ноҷои маҳал,
Аз маҳалбозон диёрат пурмағал.
Тухми кинро дасти нопоки адӯ
Кишт карда дар дили халки накӯ.
Дарди миллат аз «туву ман» омада,
Ин вабо бо дасти душман омада.
Ҳар кучо дарди маҳал шуд дар хуруҷ,
Он макон монд аз камолот, аз уруҷ.
Роз гуфт он рӯҳи воло рафт, рафт,
Омад аз арш ӯ, ба боло рафт, рафт.
Ман бимондам дар мазораш ашкрез,
Бо худу бо ин ҷаҳон андар ситез.
Аз қафои рӯҳи покаш тохтам,
Хештанро рӯи хок андохтам.
Ӯ ба сӯи осмон парвоз кард,
Ман бимондам бо дили лабрезии дард.

*Лоҳур-Исломобод-Душанбе,
1998*

1. «Асрори худӣ» — номи асари Иқбол.

ШИР ВА ШЕЪР

Инак ман сухани озод мегӯям
инак ман озод сухан мегӯям
мисли он ки гули ханда ногаҳон мерезад аз лабҳо
мисли он ки тифли ашк мегурезад ногаҳон аз чашм
мисли он ки қатраборон реза-реза мечакад бар хок
мисли он ки навбахорон рӯи пушта сабза мерӯяд
ин шеър аз жарфнои дилам мешавад берун.

Бомдод дар навбати шир
ман интизори навбати хеш будам
оҳ дилам мехост
аз навбати дилгир бигрезам
аз навбати шир бигрезам
то ошёни бегами гулҳои хушзабон
он ҷо бо ақоқӣ гуфтугӯ кунам
он ҷо ба гӯши ёс шеърҳо хонам
он ҷо лаҳзае шоира бошам
дардо он замон
чеҳраи тифлаконам расид бар ёд
«шир» мегуфтанд тифлонам
«шеър» мегуфт дили гирёнам.

Дар навбати шир
дар навбати дилгир
ман ба ёд овардаам занҳои русторо
онҳоро ки зери нури гарми офтоби тамуз
ташнаю гушна
рӯймолаке дар сару гардан
мезананд каланд дар пахтазорон

тифлакони мӯпарешону ношустарӯ аммо
аз гаҳвораҳо
модарони хешро мехонанд

«шир» мегӯянд лабҳои хушки он тифлон
валекин модарон
аз пахта ба гӯши хеш пунба мондаанд
то гириҳои тифлони хешро нашнаванд
бечора модарон
шир надоранд дар пистон
дарёи шири онҳо хушкид ҳайҳот

тифли сарсаҳти тоҷик андаруни гаҳвора
мемакад ангушти ҳайрат ин замон.

Ман шир мехарам барои тифлонам
ман шеър мегӯям барои модарон
шеър бевазн аст
шир беравған.

СУРУДАЕ ПЕШ АЗ ҚАТЛ

*Ман губори домани хуршед дорам орзӯ,
Ханда месозад хирад ин саъйи бечои маро.*

Макнуна (1792-1842)

Баҳорон буду рӯи хок гули бодом мерехт. Макнунаро — шоираро, ҳамсари шоҳро ба қатл мебурданд.

Макнунаро, ки: «гавҳари муҳити насабу камол, дурри ноёби садафи иззату иқбол, дар шеваи фуқаро-парварӣ мусалламаи хосу ом, дар идрок ва машқи ашъори дилпазир заифае беҳтар аз ҳазор марди хирадманд»¹ буд.

Ўро барои қатл мебурданд. Макнунаро — шоираро, ҳамсари шоҳро.

Ногаҳ қадамгузориаш оҳистатар шуд. Дар рӯ ба рӯ чехраи шиносро дид. Дандон ба дандон соид, ба хеш ларзид. Шояд, ин ҳамон рақиби бадхоҳаш буд, ки альюн аз дур захрханда мекард?

На, на! Суробе ё саробе буду бас?...

Аз дори шашдар меравам, аз теги ханчар меравам,
Аз доғи маҳшар меравам, аз хушқу аз тар меравам.
Падруд гӯям шедро, сангу замину бедро,
Ҳам ҷони пурумедро, беболу бепар меравам.

Ман меравам қуфле ба лаб, дунёи пурғавғо зи ту,
Ҳам арши кинафзо зи ту, ҳам фарши пурсавдо зи ту.
Ман сӯхтам, ман сохтам, ҷастии худро бохтам,
Шеърӯ қалам анвои ман, оини ғамафзо зи ту.

1. Аз дебҷаи девони Макнуна.

Сад неш бар чонам задӣ, ҳам теғу пайконам задӣ,
Сад зарбаи мардафкане бар китфи ларзонам задӣ.
Тири нигоҳи тангбин сӯроҳ карда пайкарам,
Сад сӯзане бар қасди чон, нанге ба домонам задӣ.

Аз чашм пинҳон мешавам, таблат бизан, паҳно зи ту,
Шаҳре пур аз ғавғо зи ту, хоне пур аз ҳалво зи ту.
Як қалби пурафсонаро, ҳайхот, бо худ мебарам,
Ҳафт осмону шаш чиҳат, дунё зи ту, дунё зи ту.

Дар олами буду набуд афсона мемонад зи ман,
Девони ман, ашъори ман – дурдона мемонад зи ман.
Ҳарчанд даҳри пурситам асло вафодорам набуд,
Лабрез аз ишқу вафо паймона мемонад зи ман.

МАРДИ САЗОВОР

Кучо марде, фидои зан набошад?
Фидои як адои зан набошад?
Ба ганчу сарвату дороии хеш
Гирифтору гадои зан набошад?
Кучо марди хузарбу куллапаймо,
Мададчӯ аз дуои зан набошад?
Кучо марди бузурги давру даврон,
Фитода пеши пой зан набошад?
Кучо марде, ки мечӯяд муҳаббат,
Равони роҳу рои зан набошад?
Наполеону Искандар кучо буд,
Агар нозу адои зан набошад?
Кучо марде ба сӯи маҳ шитобад,
Чу моҳи пурсафои зан набошад?
Кучо марде камону тир месохт,
Чу тири мижжаҳои зан набошад?
Садои мардҳо мемонд ночӯр,
Ба дунё гар садои зан набошад.
Чи мард аст он, ки рӯзу шаб дилашро,
Хумори зан, хавои зан набошад?
Кучо марде суханҳо гуфт ширин,
Чу шахди бӯсаҳои зан набошад?
Агар марде занеро носазо гуфт,
Сазовори вафои зан набошад!

ИМТИҲОН

*Бедил, ин дунё на имрӯз имтиҳонгоҳ асту бас,
То чаҳон боқист, зан меозмояд мардро.*

Бедил

Эй хилқатат гил ҳасту гил, эй ҷон, чаро дил чӯямат?
Дар базму маҳфил чӯямат, дар баҳру соҳил чӯямат?
Дил дода бар пероханак, бар зевару бар сӯзанак,
Альон шудӣ як оҳанак, ҳар лаҳза ботил чӯямат.
Мирриху маҳ паймудай, бисёр раҳ паймудай,
Гоҳе зи авчи Каҳкашон, гоҳе зи манзил чӯямат.
Эй мард, эй шоҳи замин, нопухтай, айбат ҳамин,
Кай меҷаҳад аз ту шарар, аз санг ҳосил чӯямат.
Ҳамчун ҳамир ошӯрамат, нони фатир ошӯрамат,
Гар пухтатар гардӣ, сипас бар хеш моил чӯямат.
Эй бодапарвар, бодхӯ, бо душманам дар гуфтугӯ,
Ту беҳабар аз чавҳаре, ман марди комил чӯямат.
Рӯзе туро пайдо кунам, бар ҳусни худ шайдо кунам,
Ҳарчанд ту худкомаӣ, ҳарчанд мушқил чӯямат.

ДУШАНБЕРО ШУДАМ ПАЗМОН

Даме дур аз диёри худ Душанберо шудам пазмон,
Ба чашмам акси ёри худ Душанберо шудам пазмон.

Зихӣ, марзи биҳиштосо, беҳин абру беҳин дарё,
Вале альён баҳори худ - Душанберо шудам пазмон.

Худоё, мулки бегона шавад ҳамдам маро ё на?
Диёри ғамгусори худ – Душанберо шудам пазмон.

Ба ёди оби ширинаш дили пуроташам гум зад,
Хушово чашмасори худ-Душанберо шудам пазмон.

Турунчу норгил бинмуд, оваҳ, талх комамро,
Шакарангуру нори худ–Душанберо шудам пазмон.

Бухорои навини хеш, шаҳри беҳтарини хеш,
Китоби зарнигори худ – Душанберо шудам пазмон.

Забони тўтии хушгӯ набошад чун забони ӯ,
Забони хушгувори худ – Душанберо шудам пазмон.

Миёни қасри афсона чу як гунчишки белона
Макони хоксори худ – Душанберо шудам пазмон.

Ба чашмам Айнию Сино, ба гӯшам Лоику Мирзо,
Суханпарвар диёри худ–Душанберо шудам пазмон.

Шукӯҳи ҳайкали Сомон бубахшояд фуруғи ҷон,
Дирафши тоҷдори худ – Душанберо шудам пазмон.

Зари бегонаҳо зар не, дари бегонаҳо дар не,
Ҳисори зарнисори худ – Душанберо шудам пазмон.

Сари сабзам аз ӯ бошад, баҷо набзам аз ӯ бошад,
Суруру ифтихори худ – Душанберо шудам пазмон.

ГАНЧВАР

Аз миёни обу оташ, аз масири қарнҳо
Армуғон овард ганчаш халқи оташзоди мо.
Шоҳбайту қиссаю афсонаҳо дар махзанаш
Армуғонаш бебаҳо, лаб нотавон дар гуфтанаш.
Лаҳни ӯ сози рубобу дилнавоз оҳангҳост,
Сахнааш нақшу ниғори сӯзании пурчилоост.
«Шашмақом» андар мақомаш ганчи бодовард нест,
Зеру бам дорад, валекин зери хоку гард нест.
Хилқаташ якто бувад, ҳар ганҷро халқ оварад,
Офарин бар миллате, к-ӯ ганчи дил меофарад.
Ёдгори халқи мо гоҳе ниҳон дар қаъри гил,
Аз ғубори кӯзапора мерасад фарёди дил.
Ҳиштҳои Истаравшан чун китоби қиссагӯ,
Мекунам з-ин шаҳри армон хештанро чувтучӯ.
Ном монд аз Ҳулбуку Суғду Ҳисори шодмон,
Кӯзапора роз гӯяд пеши мо бо сад забон.
Ёдгори халқи мо танҳо куҳандевор нест,
Рӯи олам халқи мо беному беосор нест.
Армуғони халқи тоҷик дар вучуди поки ӯст,
Дар замини ёдҳо чун сабзбоғе дар нумӯст.
Ҳифз бояд кард альён ёдгори халқро,
Кӯзае, хиште, китобе – шоҳқори халқро.

БЕНАЗИР

Ман чи сон монанд гӯям, модар, овози туро
Бо суруди пурсафои чӯйборони диёр?
Рӯд зери шишаи ях гоҳ меварзад сукут,
Рӯҳбахш аст «Алла»-и ту дар зимистону баҳор.

Дона-дона гавҳари ашки туро дар шеъри худ
Ман чи сон монанд бинмоям ба марҷони қатор?
Шаддамарҷон берун ояд аз ниҳоди сангҳо,
Ашки ту ояд бурун аз қалби нарму беғубор.

Ман надонам чун тавон мӯи туро ташбех дод
Дар сафедию чило бар қуллаҳои барфпӯш?
Қуллаҳо буданд агар аз рӯзи аввал сарсафед,
Мӯйҳоят то ғами мо тирагун буданд дӯш.

Дар сари тасвират оё ман намесозам хато,
Гар бигӯям: бас бузургӣ ҳамчу меҳри кишварам?
Тарк мегӯяд ҷаҳонро шомгаҳ меҳри само,
Рӯзу шабҳо бар сари ман нурборӣ, модарам.

Ҳар қадар ташбех ҷустам лоиқи эҳсони ту,
Он қадар дидам туро ман беқиёсу беназир.
Шири ту, гуфтам, ба мисли сафҳаам бошад сафед,
Ҳеч гоҳ аз сафҳаам аммо наомад бӯи шир.

МАН ЗНАМ Ё ХУД САМАНДАМ?

Медавам аз субҳ то шом
Як зани «хушбахти айём»,
Он қадар ошуфтахотир,
Заҳматамро нест фарҷом.

Сархаму андешамандам,
Ман занам ё худ самандам?

Дар ду дастам бори вазнин,
Хастачон аз кори вазнин.
Меравам мардона аз раҳ,
Дар сарам афкори вазнин.

Сархаму андешамандам,
Ман занам ё худ самандам?

Заҳрханда дар лабонам,
«Бешикастам, ман чавонам»,
Аз рисолат дар гурезам,
«Оҳанам ман, пуртавонам!»

Сархаму андешамандам,
Ман занам ё худ самандам?

Карда ашки хешро пок,
Меравам аз кӯча чолок,
Як зани «хушрӯзи бебок»,
Дар дилам сад охи ғамнок.

Сархаму андешамандам,
Ман занам ё худ самандам?

Гаштаам аз асли худ дур,
Эй асолат, дор маъзур.
Меширобам, мешитобам
Сӯи фардои «пур аз нур».

Сархаму андешамандам,
Ман занам ё худ самандам?

ЁДИ ҒОРИ ДЕВОНА

Дилам хоҳад равам то Ғори Девона,
Бигӯям рози дил бо Ғори Девона.
Бигӯям пешаш: эй девонаи оқил,
Макун девона моро, Ғори Девона.
Бубин афсурдаю зору парешонам,
Маро осуда бинмо, Ғори Девона.
Хама бори чаҳон бар гарданам бор аст,
Мабин бар тавқи тилло, Ғори Девона.
Зи каждумҳот тарсам нест, метарсам
Зи каждумҳои дупо, Ғори Девона.
Чаҳонро дидаму худро надидам лек,
Маро бинмой пайдо, Ғори Девона.

СУРҶШОН

Эй манзили рӯшан, эй гулшани зебо,
Хамсанги Самарқанд, ҳамранги Бухоро,
Эй лафзи гуворо, эй сафҳаи гӯё,
Эй мулки Сурӯшон, хуршеди дурахшон.

Эй роҳи дарозо, Рухшона кучо рафт?
Эй коху манора, афсона кучо рафт?
Он рашки ситора, дурдона кучо рафт?
Эй мулки Сурӯшон, гулзору гулафшон.

Як ёди дурахшон аз Суғдзаминӣ,
Дар тоҷи ниёгон монанди нигинӣ,
Бар чону дили мо маҳбубтаринӣ,
Эй мулки Сурӯшон, майдониву майдон.

Эй чангу наю сур, эй мардуми масрур,
Эй боғи мунаввар, эй хӯшаи ангур,
Эй оби зулолат қонпарвару машхур,
Эй мулки Сурӯшон, пайванди дилу қон.

САД КУЛОҒРО ЯК САНГ

Оҳ, аз ин бонги дурушт, овози зишт.
Эй кулоғони сияхпиндор, кишт!
Боғи зогон нест боғам, чаннат аст,
Дур андозам шуморо аз биҳишт.

Чой-чой андар замини файзбор
Хандаҳоро кишт кардам дар баҳор.
Дардхандам лолаи пурдоғ шуд.
Лолаи аҳмар шукӯҳи боғ шуд.

Шаддамарчони булӯри гарданам
Гавҳаросо рӯйи хоке пош хӯрд.
Шаддаи ман шаддаи ангур шуд,
Навдаи ток аз гуҳар пурнур шуд.

Нозхоро дона-дона, мушт-мушт
Коштам андар лаби чӯ.
Қад кашид он дам канори рӯдбор
Ноздона, нозбӯ.

Хоби худро чун бигуфтам субҳ бар оби равон,
Ногаҳон дар рӯ ба рӯ,
Дар канори дигари чӯ
Шуд гули сурху сапеде дар нумӯ.
Дастнорас, дилрабо чун орзӯ,
Розбӯ номаш ниҳодам, розбӯ.

Эй кулоғони сиях, ҳоло хамӯш,
Қар-қари бешарматон ояд дурушт.
Бо чунин овози нофору дағал
Метавон дилро яқин бе тир кушт.

Дй садои қадкашии сабза меомад ба гӯш,
Арғунунаш менавозид арғувони сурхпӯш.
Чак-чаки барги сапедорони маст
Синаро бар чӯш меовард дӯш.
Лаҳни борон гӯшҳоро менавохт
Чун садои рӯҳбахшои Гугуш.

Ман, ки бо дил мешиносам камтарин овозро,
Аз лабони гунча мехонам ниҳонӣ розро.
Осмонам ваҳй карда байти бепардозро,
Рӯ ба рӯям боз бинмуд уклаҳои розро.

Баъди сози арғунун,
Баъди оғози фусун,
Эй қулоғони сиях,
Мекушад илҳомро хангомабозори шумо.
Мекунад фарёд рӯҳам
Бо садои махмалини атри барги ёсамин:
Оҳ, безор аз шумоям,
Оҳ, безори шумо!

ЭЙ САМАНДИ МАН, КУЧОЙ?

Эй саманди ман, кучой, гоҳи чавлон омада,
Бахти қимат бар таги дар, ваҳ, чи арзон омада!
Эй саманди ман, кучой, то гурезам аз дурӯғ,
Дилпарешонӣ бари Зулфи парешон омада.

Кош охир дар замин бо шеър монам лаҳзае,
Шеър гӯям, шеър чӯям, шеър хонам лаҳзае.
Сачда орам ман ба меҳробӣ баланди шеъри тар,
Дар паноҳаш то биосоҷад равонам лаҳзае.

Дил бихоҳад пайкарам аз ишқ сӯзад ногаҳон,
Гул бирезанд аз дару аз остонам ошиқон.
Шеър гӯям аз ғаму дарди дили ошуфтаам,
Лек бе сӯзи дарун кай шеър гуфтан метавон?

Бар набарди рӯзгорон мебарад андешаам,
Дур месозад маро ҳар дам ҳаёт аз решаам.
Пора-пора шеърҳоям пора-пора зиндагист,
3-ин сабаб садпора ҳастам, 3-ин сабаб садпешаам.

Эй саманди ман, кучой, бар гулистонам бубар,
Аз ҳаёли бешу кам сӯи баҳоронам бубар.
Хастаю дилмурдаам аз барфу борони дурӯғ,
Чун ҳаёли хуш даме то шеърборонам бубар.

МАЪБУДАИ ШАШДАСТ

Чу шаш дасти худои Хинд
Маро шаш даст мебояд,
Вагарна бахти харчой
Дар ин манзил намепояд.

Каноре тифлаки гирён
Зи модар шир мецоҳад.
Каноре кори нофарҷом
Зи ман тадбир мецоҳад.

Парешон дафтари коғаз,
Парешонтар вале ҳолам.
Ало, даврони садпарвоз
Чи кардӣ бо ҷару болам?

Зи як сӯ гур-гури шавҳар,
Зи як сӯ коғазу дафтар.
Зи як сӯ тифлаки гирён,
Зи як сӯ кори бесомон.

Зани бечораи даврон
Бувад дар чорсӯ ҳайрон.
Намедонад, ба ҷонбозӣ
Киро аз худ кунад розӣ...

Маро шаш даст мебояд,
Маро шаш даст мебояд,
Ки очиз бо ду дастам ман,
Дудастан, охир, чи ҳастам ман?!

ҚАСИДАИ САБР

Эй сабри зан,
Эй сабри зан,
Ту оҳанӣ, ту чавшанӣ!
Дар гирудори рӯзгор
Ту бо манӣ, ту бо манӣ.

Дар баҳри тӯфончӯши даҳр,
Андар ситези мавҷҳо
Дар бекасӣ ҳамчун касе
Кардӣ басо чонам раҳо.

Сад шукри яздон гуфтаам,
Сарват надоду сабр дод,
К-аз сабри модарзоди ман
Деви бало омад ба дод.

Аз марги фарзандам ба дил
Сӯзандатар тире набуд,
Андар сарам он рӯзи шум
Чуз сабри ман пире набуд.

Иблис гаҳ бо қаҳқаҳа
Хоҳад бисозад бераҳа,
Гӯяд, ба як ҳафта сипард
Бояд ки роҳи якмаҳа.

Сабрам насихатгар шавад,
Момои сад духтар шавад.
Ҳам мӯканон, ҳам рӯканон
Шайтон бурун аз дар шавад...

Эй сабри зан,
Эй сабри зан,
Ту оҳанӣ, ту чавшанӣ!
Дар гирудори рӯзгор
Ту бо манӣ, ту бо манӣ...

БОЗ САБР...

Эй, ки менолӣ мудом аз чабри зан,
Жарфтар хоҳӣ бикобӣ қабри зан.
Эй сабукбори раҳи саҳти ҳаёт,
Беҳабар ҳастӣ чаро аз сабри зан?

Ақли зан бо сабр чун ҳамроҳ шуд,
Зан ба арши хонадоне моҳ шуд.
Марди нодораш чу соҳибҷоҳ шуд,
Аз сафои сабри зан огоҳ шуд.

Сабр чорӣ гашта андар хуни зан,
Меваи сабри дил аст афсуни зан.
Хонаи гарму сари болои мард
Будааст аз сабри рӯзафзуни зан.

Сабр чун бар чони зан пайванд шуд,
Бурди зан даҳчанд шуд, садчанд шуд.
Пахш бинмуд эй бас эҳсоси дилаш,
Шер буду лек андар банд шуд.

Хештанро ҳамчу шере ром кард,
Он замон ёди сару анҷом кард.
Хешро баҳри сафои хонадон
Як фидой дар ҳама айём кард.

Зоҳиран ҳарчанд мисли кафтар аст,
Ботинан як бандии исёнгар аст.
Сабрро тан доданаш осон набуд,
Ёдаш омад лек: мому дилбар аст...

Сабр, эй мероси беҳамтои зан,
Зевари якдонаи волои зан,
То нагуяд тарк дунёро ҳаёт,
Тарк манмо ҳеч гаҳ дунёи зан!

ЧЕХРАСОЗОН

Мо — занон рассом ҳастем,
Лек дар силки хунар беном ҳастем.
Субҳгоҳон бо қалам
Чехраи худ мекашем аз нав,
Чехраи нав мешавад пайдо,
Чехраи бедарду беғам,
Чехраи зебо.

Чехраи худ медиҳем оро сахар бо ҳафт ранг,
То шавем аз нав фиребою ҷавон,
То равад аз рӯй ожанг.

Мо нахуст абрӯи худро мекашем
Бо сиёҳӣ,
Меҳазад дар рӯи мо абрӯи мо монанди мор.
Мекашем он гоҳ сурма
Мо ба чашмони ҳазин,
Чашми маҳзун
Мешавад масту хумор.

Сурха мемолем бар лаб он замон,
Лолаосо медурахшанд он лабон.

Мо — занон рассом ҳастем,
Рӯи худ бо ҳар сифат созем тасвир,
Чехраи худ ҳар замон бидҳем тағйир,
Монии сеҳрофарин ҳам камхунар дар пеши мост.
Ҳеч кас аммо намепурсад зи мо:
Чехраи асли шумо охир кучост?

ПАЙҶОМ

Эй гуле, к-аз хоки нам берун шудӣ,
Аз ниҳон оё хабар овардай?
Ман гуле гум кардаам дар рӯзгор,
Дар баҳор оё асар овардай?

Ранги ту ёд оварад ранги дигар
(Оҳ аз ин рӯи маҳин, рӯи шинос!)
Бар лаби тар мебарам чун барги тар,
Бар димоғам мерасад бӯи шинос.

Эй гуле, к-аз хоки нам берун шудӣ,
Бе сухан гӯ, ту нишони кистӣ?
Ман гуле гум кардаам дар рӯзгор,
Ту ҳамон гумгашта оё нестӣ?

Бар замин рӯзе супурдам гунчаро,
Қад кашидӣ аз замин фасли баҳор.
Ёдам орӣ тифли беозорро,
Ёдам орӣ хандаҳои беғубор.

Чехраи модар бубинад дар рухат
Он, ки шуд аз меҳри модар бенасиб.
Сурати хоҳар бубинад дигаре
Аз нигоҳат, эй гули сурхи начиб.

Ман валекин боз овардам ба ёд
Хандаҳои тифлаки нокомро.
Тифлакero, к-аз маконам дур рафт,
Монд дар дил доғи оташфомро.

Ў ниҳон шуд ҳамчунон барқи баҳор,
Эй гули тар, ту вале барҷой бош.
Мисли ту дар зиндагӣ он гунчаам
Бори дигар мешукуфт, эй кош, кош...

ДАР МАРСИЯИ МОДАРИ МАЙ

Туро аз решаат канданд,
Дареги, қавми береша.
Ба ҷони навдаҳои сабз
Ниҳоданд арраю теша.

Вананг ашки надомат рехт,
Накард ашқаш вале кора.
Бимондӣ бепару бебол
Кунун, эй токи бечора.

Зи ту диданд, сад афсӯс,
Хурӯчи бенавоиро,
Фасоди беҳудоиро,
Зи армонҳо чудоиро.

Чу маҳбуси сиёсӣ боз
Забонатро зи бун канданд,
Дарозо решаҳоятро
Якҷояк аз дарун канданд.

Ҳама наҳсу касофатро
Зи васли духтарат гуфтанд.
Мусаллаҳ бо каланду теғ
Ҳама зиддат барошуфтанд.

Тағобӣ – чашми ҳайратзо,
Ҳусайнӣ – ашки беохир...
Ало, эй модари оташ,
Шудӣ аз одамон дилгир.

Зи кори духтарат дилреш,
Ту аз реша чудо гаштӣ.
Гуноҳи духтарат бар дӯш.
Ҳазону бенаво гаштӣ.

ОИНАИ ГУМШУДА

Гӯшвори зар будам, чун дарди сар гум кардаӣ,
Донаи гавҳар будам, дар пеши дар гум кардаӣ.
Як китоби хуб будам, дар сафар гум кардаӣ,
Чун дили маҳбуб будам, беҳабар гум кардаӣ.

Ту фикандӣ рӯи хоке аз кафат ангуштарӣ,
Монд дӯкони ғамат андар ҷаҳон бе муштарӣ.
Гуфта будам дар рафоқат ту зи ман болотарӣ,
Беғашу бекинай, афзалтару волотарӣ.

Во дареги эътиқод, охир маро гум кардаӣ,
Дар миёни ҳарзаҳо, дар кӯчаҳо гум кардаӣ,
Дӯстпарвар дӯсти бекинае гум кардаӣ,
Дар ҷаҳони бесафо оинае гум кардаӣ.

ЧИҲИЛҶОН

Як зани соҳибдилам,
Хори домон нестам.
Аз ҷӣ ранҷам медихед,
Ман чиҳилҷон нестам.

То биёбам нӯги кор,
Гаҳ баҳуд, гаҳ беҳудам.
Бояд андар ин ҷаҳон
Ман чиҳилпо мешудам.

Бо ҳама ташвишу ғам
Ҷони ман осуда нест,
Мисли ман беҳудакор,
Дар ҷаҳони худа нест.

Бо замири реш-реш
Ханда дорам дар лабам.
Гар чиҳилрӯ гаштаам,
Шуд замона мактабам.

Аз сафою баҳти хеш
Чилдурӯге бофтам,
Кай фурӯге кофтам?
Бефурӯге бофтам!

Хастаҷонам, хастаҷон,
Аз дурӯги бефурӯг.
Кай сафо бахшад ба дил
Қиссаҳои чилдурӯг...

Як зани соҳибдилам,
Хори домон нестам.
Тир бар ҷонам мазан,
Ман чиҳилҷон нестам.

ЗАБОНИ ПАРАСТУ

Думаш қайчӣ,
Забон туркӣ...
Мақоли халқ

Парасту, эй парастуи баҳори ман,
Забонатро нафаҳмидам.
Чӣ мехохӣ?
Чӣ мегӯӣ?
Ки ман рози ниҳонатро нафаҳмидам.

Парасту, эй парастуи баҳоровар,
Забони ту чаро туркист?
Бигӯ, эй мурғаки зебо,
Ки устоди забонат кист?

«Забони мурғаконро мурғакон донанд»,
Ба ман омӯз лафзи хешро, эй мурғаки озод.
«Забони мурғаконро мурғакон донанд»,
Ба ту лафзи дариро медиҳам ман ёд.

ТИФЛИ ЯКСОЛА

Дар баҳорон тифлакам раҳгард шуд,
Дил даруни синаам бедард шуд.
Раҳ гирифта тифлакам доманкашон,
Доманам аз дасти ӯ пургард шуд.
Ман фидои дастакони кӯчакаш,
Тифлаки ман дар хаёлам мард шуд.
Чун рақиби ман бидид ин бахтро,
Аз ҳасад мисли хазон рӯзард шуд.
Пайкараш ларзид, ларзид аз ғазаб,
Чун зимистон дидаҳояш сард шуд.
Бар ҳасуди раҳгуме моро чӣ кор,
Тифлаки яксолаам раҳгард шуд!

МАНЗАРАИ ЗОДГОҲ

Ягона чӯи деҳ хушк аст,
Чу чашми кӯр обаш нест.
Лаби чӯ шӯразор имрӯз,
Дарак аз осиебаш нест.

Дареғи тоқзоронаш,
Чу «душман» решақан гаштанд.
Дареғи боғзоронаш,
Тиҳиоғӯш чун даштанд.

Надида чангро қишлоқ,
Вале ҳар чо валангор аст.
Бувад чун рахнаи дандон
Ҳамон чое, ки девор аст.

Аз ин чо булбулон рафта
Ба боғу гӯшаи обод,
Ба шохи хушки зардолу
Калоғе мекунад фарёд.

Дилам месӯзадаш беҳад,
Ки беобӣ бишуд дардаш.
Бувад ҳар чо яке Ширин,
Кучо Фарҳоди шахмардаш?

Кучо Фарҳоди шахмардаш?
Ба Ширинрӯд¹ бахшад об?
Ниҳоли боғи бобой
Зи беобӣ бишуд нотоб...

---

1. Рӯде дар Гонҷӣ.

ДУОИ ХИЗР
(Ба ёди бибиам Қамбармоҳ)

Ту рафтаӣ ба олами хомӯшон,
Аммо зи ёди ман наравӣ ҳаргиз,
Охир, чи сон зи ёд барам осон,
К-ин ёд пуртавону манам очиз.

Монанди як фаришта тамоми умр
Поку ҳалолу тозанафас будӣ,
Андӯху дардро ба лаҳад бурдӣ,
Чун ту ҳамеша дар ғами кас будӣ.

Ту панҷ гаҳ намоз ҳамехондӣ,
Ором хуфта мо, ту вале бедор,
Иблису дев то ки наббад роҳ,
Гуфтӣ «худо» ҳамешаву бо такрор.

Мо «бехудо» будему худочӯ ту,
Мо ханда доштемӯ ту дар нолиш.
Чун бори ҳар гуноҳ ба дӯшат буд,
Мезистем дур зи ҳар ташвиш.

Ҳоло чу офтоби саҳар бар сар,
Моми фариштаҳӯ, ту наметобӣ,
Гаштем пургуноҳу фалокатёр,
Осудаҷон чаро ту ҳаме хобӣ?

Имрӯз бе дуою намози ту,
Тарсам, ки Аҳриман бишавад бедор.
Бар рӯҳи бекарор дуои ту
Ҳамчун дуои Хизр бувад даркор.

БА ПАРИИ ИЛҲОМ

Олиҳаи азизу гиромӣ, биё, биё,
Ҳушам ба сӯи хеш ту ҳар лаҳза мебарӣ,
Худро намудай ба ман аз хоби кӯдакӣ,
З-он рӯз зулфаки дари ту гаштам, эй парӣ.

Гулҳо шукуфта дар дили гулдони дилфиреб,
Шамъ аз сиришки бемаҳали хеш шармсор.
Хобам зи ман гурехта дар лобалои шаб,
Илҳом, дар раҳи ту нишастам ба интизор.

Дунёи шеър ҳаст чу афсона пурфусун,
З-ин рӯ гуреза гаштаам аз олами вучуд.
Ту гаштай, дугонаи чонӣ, парии ман,
Ман пеши пот оварам охир сари сучуд.

Аз ҳарзаи замона, ки бигрехтам басы,
Бо ту гаҳе зи дарду алам дур рафтаам.
Бе ту ғамину хастаам андар ҷаҳони тор,
Бо ту бари ситораи пурнур рафтаам.

МУШТИПАР

Хондӣ маро як муштипар, кай дидаӣ мушти маро,
Парвози то нури маро, зӯри сарангушти маро?
Оре, яке мушти парам, аммо ба гардун мепарам,
Як азми парвозе бубин мастона арғушти маро.
Ман оташам, ман беғашам, то осмон пар мекашам,
Дар ман бубин расму раҳи дерини Зардушти маро.
Бар хеш гаҳ гаштам сипар, бар хеш
гаҳ гаштам падар,
Диданд номардон басо бар фарқи худ мушти маро!
Дорам ба сар дасти алам, аз даст нагзорам қалам,
Як муттако, гӯяд дилам, бошад қалам пушти маро.

ЧИСТ ЗЕБОЙ?

Ҳама дандони ӯ тилло,
Сари ҳар тори мӯ тилло,
Ҳама ангуштараш тилло,
Гули пеши бараш тилло,
Магар ин зан зани зебост?

Нахонд аммо китобе ӯ,
Бувад «фарзона»-ю пургӯ,
Кунад такрор тӯтивор
Ҳадис аз кӯчаю бозор,
Магар ин зан зани зебост?

Хиромон меравад аз роҳ,
Худашро дода бас оро,
Надорад тифли думболаш,
Дареғо, кафш андар по,
Магар ин зан зани зебост?

Намудаш аз бурун барҷой,
Валекин сираташ, эй вой,
Каму беши касон чӯяд,
Каму беши касон гӯяд,
Магар ин зан зани зебост?

Зи фардо ӯ наандешад,
Зи дунё ӯ наандешад,
Ҳамеша сураташ оӣ,
Валекин ботинаш холӣ,
Магар ин зан зани зебост?

ЗАНЕ ДАР РЎЗГОРОН

Меширобам, меширобам ман,
Бар кучо аммо, намедонам,
Хештанро мебарам бар дӯш,
Мекашам худ аз гиребонам.

Чеҳраи аслии худро ман
Мекунам дар гӯшае пинҳон,
Мебароям бо ниқоб аз дар
Чун каси беғуссаю хандон.

Боз аз бахти баланди хеш
Ҳар кучо афсона мегӯям,
Бар дурӯғам мекунам бовар,
Гӯиё яктою хушрӯям.

Шомгоҳон аз ҷамоат дур
Зору танҳо талх механдам,
Хештанро пас ба дасти худ
Боз дар занҷир мебандам.

ОҲУИ МАН

Эй ёри ман, рахпӯи ман, эй ишқи ту нерӯи ман,
Аз гармсӯзи ғусса шав дар сояи гесӯи ман.

Аз бори ҳасрат гунчасон сар дар гиребон кардаам,
Ҳамчун насими дилкушо боре гузар аз кӯи ман.

Бастам дили савдоият бо тори зулфони сияҳ,
Охир, гурезӣ то кучо аз нозу аз ҷодуи ман?

Дар ҳам фишору ранҷ деҳ ин шонаи нозофарин,
Болини нарми ту шавад як дам сари зонуи ман.

Аз сӯҳбати дурӯяхо якрӯя шав, якрӯя шав,
Аз шаш ҷиҳат ояд садо: ту ошиқи якрӯи ман!

Аз офтоби ишқи ту чун соя бигрезам чаро?
Сахроии ишқи ту шуд ин қалби ман — оҳуи ман.

ФАСЛИ ГУЛИ КАСТОНА

Эй ҳамдами дил, боз о, мастонаю мастона,
Як бўса ба ман бахшо дар соџи кастона.
Ҳошо, зи қафас растам, аз чӯши чунун мастам,
Ту гардану ман дастам, ман дасту ту даспона.
Чун кабки раме ин субҳ аз дом раҳо гаштам,
Имо манамо дигар ҳар лаҳза ба кошона.
Ман зулфи парешонам, ман мурғи ғазалхонам,
Ҳоҳам зи парешонӣ гӯям ба ту афсона.
Ҳайҳот, мани танҳо сад сол тани танҳо
Аз чашм ниҳон будам дар гӯшаи вайрона.
Аз гӯша бурун гаштам, побанди чунун гаштам,
Бигзор чаҳон гӯяд: дастонзани девона!
Дар зулф гиреҳ афтад, аз шона мадад ояд,
Дар ишқ гиреҳ афтад, ку шонаю дандона?
Имрӯз бинӯшам май боз аз қадаҳи лола,
Чун тавбашикан омад фасли гули кастона.

ТАРОНАИ ЧАШМИ САБЗ

Чашми сабзат сабзпӯшам кардааст
Ин чаҳон чун чашми сабзат сабз бод!
Аз чи беғам ҷоми дилро бишканӣ,
Беҳуд аз захми дилам гардида шод?

Оташero дар дилам афрӯхтӣ,
Аз чи месозӣ дигар бораш хамӯш?
Бас гарон бошад, гарон бошад, гарон
Санги ҳичрон чун бубардорам ба дӯш?

Гар туро дил додам аз хушбoварӣ,
Ишқи беолоишам арзон магӯ.
Ошиқонам ноумеданду ҳазин,
Шаҳ туй андар чаҳони орзӯ.

Чун Зулайхо ман чавонӣ ёфтам
Аз нигоҳи сабзрангат, ишқи ман.
Аз нигоҳи ман нигоҳатро мадузд,
То бимонам сабзҷону сабзтан...

ИЗҲОРИ ИШҚ

Дар зиндагӣ гарон аст
Бе ту нафас кашидан,
Худро чу кафтари ром
Андар қафас кашидан.

Озод мешавам кай
Аз чорчӯби дилгир?
Сӯи ту мегурезам
Аз ҳалқабанди тақдир.

Сӯи ту мегурезам
Аз ҳарзаҳои мардум.
Олам, бимон, бигӯяд
Ошиқмичозу раҳгум.

Бе ту наметавон зист
Дар ин ҷаҳони беранг.
Аз ин ҳаёли сангин
Бехтар, ки дил шавад санг.

Аз рӯҳи худ чудоям
Чун қолаби тижичон.
Рӯҳам ҳамеша бо ту,
Рӯҳам ҳамеша сарсон.

Ҳар лаҳза дар раҳи ту
Ман чашминтизорам.
Чун ёсуман шукуфтам.
Боз о ту бар канорам.

АШКИ ШАБНАМ

Дар ин дунёи бепарво маро болу паре даркор
Зи хушёрӣ шудам хаста, шаробу соғаре даркор.
Маро ҳар лаҳза як зарба, маро дар ҳар нафас санге,
Барам то ҷумларо бо худ, бароям занбаре даркор.
Кучо ҳамдардҳо, эй дил, кучо он мардҳо, эй дил,
Ҷаҳон шуд занмиҷоз, оваҳ, ҷаҳони дигаре даркор.
Агар Нерони хашмолуд зад оташ ба шаҳри Рум,
Фузун гардида Неронҳо, гунахро кайфаре даркор.
Яке зан хастам, аммо сад ҳазорон фикр андар сар,
Аз ин андешаҳо орей саробону саре даркор.
Тиҳипо кош мерафтам зи рӯи сабзаҳои дашт,
Бинӯшам ашки шабнамро, зи лола соғаре даркор...

ЛАЙЛОТАР АЗ ЛАЙЛО

Дил бенаво шуд, бенаво, мизроб ку, мизроб ку?
Шаб бесафо шуд, бесафо, маҳтоб ку, маҳтоб ку?
Лайлотар аз Лайло манам, як лолаи саҳро манам,
Дар панҷаи маҷро манам, он соҳили шодоб ку?
Дилро супурдам беҳабар бар дасти ёре раҳгузар,
Ваҳ, сӯхт ҷонамро шарар, Сурхоб ку? Хингоб ку?
Аз дарди дил тобам гурехт,
аз дидаҳо хобам гурехт,
Эй шомии беҳобӣ, бигӯ, он тоб ку, он хоб ку?
Шеърӣ китобам дар бағал, ҳастам чу як кони ғазал,
Гӯши ғазалпарвар кучо? Аҳбоб ку, аҳбоб ку?
Хоҳам шифо аз ин алам,
тори муҳаббат барканам,
Худро ба дарё афканам, гулдарраи Варзоб ку?
Девонаи хушёри ман, гаҳ зор, гаҳ безори ман,
Донандаи асрори ман - он гавҳари ноёб ку?
Орӣ зи ҳирсу оз ман, дар ҳасрати парвоз ман,
Як тори беовоз ман, мизроб ку, мизроб ку?

ДАР СОЯИ ЗУЛФ

Гар меравӣ аз баҳри ҳаҷ,
аз ман Худоямро бипурс,
Меҳру паёмамро расон, рӯзи ҷазоямро бипурс.
Як пора гил, як пора дил, як пора шаб,
як пора рӯз,
Зулфи сиёхамро бигӯ, рози сафоямро бипурс.
Гар сохт ӯ ошиқ маро, гар сӯхтам сар то ба по,
Сирри ҷунуни ҳастиям, сар то ба поямро бипурс.
Оғози шеърам ишқ, ишқ, сози замирам ишқ, ишқ,
Ишқам саропо ибтидост, ту интиҳоямро бипурс.
Гар ӯ қалам фармудааст, сӯзу алам фармудааст,
Чурму гуноҳамро бигӯ, ҳарфи хатоямро бипурс.
Дар сояи зулфи сияҳ ман аз гунаҳ бурдам панаҳ,
Аз кас суроғамро магир, аз ишқ ҷоямро бипурс!

ЧАКОМАИ БЕДОРӢ

Насими ишқ меояд, насими ишқ меояд,
Дигар хоби зимистон бас, дили бедор мебояд.
Чаро сад сол хобам бурд? Осори чамолам ку?
Кучо машшотаи гулдаст, зулфонам биорояд!
Чаро бар ханчари мижгон чунин зангору беобӣ?
Ба рафъи занги мижгонам нигоҳе оташин бояд.
Замоне чуфти абрӯям камони шерафкан буд,
Камон бишкаст, аз ин пас кучо бар кор меояд?
Замоне атри нозам шаҳрро мекард атролуд,
Дар ин чода дигар бӯе ба чуз ҳасрат намепояд.
Ба ғафлат рафт чанди умр, дар гӯш аст панди умр:
Гаронхобӣ гарон омад, дили бедор мебояд...

ОВОЗИ НИГОҲ

Ман рози худ гирд оварам аз ҳар забон, аз ҳар макон,
Ман ишкро пинҳон кунам аз чашмҳои роздон.
Аз нози арзон алҳазар, аз ишваборон алҳазар,
Ман тифли нози хешро печонам андар парниён.
Боли фаришта боли ман, асло мапурс аз ҳоли ман,
Аз ишқи ту пар мекашам то ахтарон, то Каҳкашон.
Нохун бизан бар тори дил, мизроби ман,
мизроби ман,

Фарёди беовози дил ояд бурун аз ҷони ҷон.
Эй муштари нозҳо, дар чашми ту овозҳо,
Ба чашм даъват мекуни аз остон бар осмон.
Афсонаи Юсуф дигар тифлона як афсона шуд,
Боло туй, воло туй, афсунгари охирзамон.
Гӯяд лабонам бесадо: «аз ман бирав, аз ман бирав»,
Рӯхам кунад афгон вале: «бо ман бимон,
бо ман бимон!»

САРВИ ПОЙБАСТА

Дар раги шарёни ман хуни Зулайхо метапад,
Дил даруни синаам аз ишқу савдо метапад.
Асли зан аз оташу шабнам агар бунёд шуд,
Дар миёни обу оташ рӯхи воло метапад.
Мисли сарви пойбаста гаштаам узлатнишин,
Навдаҳои кокулам аз боди сахро метапад.
Ҳар дамам дил беҳуд аз зарби қадамҳо мезанад,
Ҳар дамам дил беҳуд аз нақши қадамҳо метапад.
Шеваи хурон зи бар кардам, вале ку дилшинос?
Во дареғи қалби танҳо, зору шайдо метапад/
Ояти афсунгарӣ хонам, нахонам, суд нест,
Ку дигар дарёдиле, к-ин дам чу дарё метапад?

НОЗУ РОЗ

Гоҳ-гоҳе аз азизат ёд кун, мавлои ман,
Ин дили бишкастаро обод кун, мавлои ман.
Чун шароби мардафкан мондаам дар хум ниҳон,
Ин ниҳон бинмо аён, дил шод кун, мавлои ман.
Ё ба сӯи чони ман атри вафоро вораҳон,
Ё маро аз банди рашк озод кун, мавлои ман.
Ишваҳои нимаранге ҳар гаҳат аз худ барад,
Нозҳои розпӯшам ёд кун, мавлои ман.
Бар вафои мард ман бовар надорам то абад,
Ин хаёли содаро барбод кун, мавлои ман.
Бӯи атри ғуссаро бар аз фазои қисматам,
Бӯи атри бӯсаро эҷод кун, мавлои ман.
Шоҳаи урёни хурмо нолад аз бебаргиаш,
Қалби урёнро умедобод кун, мавлои ман.
Лолаи худрустаам ман, пой дар гил мондаам,
Пой дар гил лоларо имдод кун, мавлои ман.
Зулфи маҷнунбедро ҳар гоҳ сархам бингарӣ,
Зулфи худро бо ҳавас фарёд кун, мавлои ман.

АТОИ ИШҚ

Махон бар гӯши ман ҳоло ғазалҳои ҷудоиро,
Намедонӣ, намедонӣ зибас бону Атоиро.
Худои ишқи ман гаштӣ, атои ишқи ман гаштӣ,
Намехоҳам дигар аз беҳудӣ ман беҳудоиро.
Фитодӣ бар каманди ман, марав аз дому банди ман,
Зи тори зулфи шабрангам мачӯ роҳи раҳоиро.
Зи ғафлат пунба андар гӯш будат то ба ин даврон,
Раҳо кун пунбаро бишнава садои бесадоиро.
Дар ин даврони дилсардӣ заминро осмон ҷа бастан,
Кушояд то ҷахи фикрат, бирон фикри ҳавоиро.
Бигир аз ман дили рӯшан, дили рӯшан ба ман бахшо,
Агар хоҳӣ дар ин дунё сафою рӯшноиро.
Туй оғозу анҷомам, ту ҳастӣ субҳу ҳам шомам.
Туро бахшидаам аз ҷон ҳамин ишқи ниҳоиро...

НИЛУФАРИ ЭҲСОС

Нилуфари эҳсоси ман дар фасли дай гул кардааст,
Мислаш латифу хушчило гулдона кай гул кардааст?
Гулгунчай хандони дил, аз гуссаю армони дил,
Аз қиссаи пинҳони дил, аз сози най гул кардааст.
Бебода ҳам сархуш манам, пурчӯшу ҳам
  хомӯш манам,
Асло мағӯ, эҳсосгул аз чоми май гул кардааст.
Гуфто насими раҳгузар: аз шед сахро гулбасар,
Пас ишқгул аз бўсаи он некпай гул кардааст.
Хонам ғизоли нозро, то худ кушоям розро:
Нилуфари эҳсоси ман аз ишқи Вай гул кардааст...

БЎСАЕ НОРАБУДА, ҚИССАЕ НОШУНИДА

Хок поям бўса кард, асрори ман дар дил нухуфт,
Бод атри ман шамиду рози ман бар кас нагуфт.
Чом лаб бар лаб ниҳоду лаб бубаст аз ғайбатам,
Шаб танам урён бидиду сӯхт андар ҳасратам.
Лек ту овоза кардӣ, норабуда бўсае,
Ҳисса кардӣ қиссаҳоям, ношунида қиссае...

ТАВБАИ ЗАН

Ошиқ машав, ошиқ машав, эй зан, ба марди рахгузар,
Ў шишаи дил бишканад бо як ниғаҳ, бо як назар.
Хонад ба гӯшат қиссаҳо, афсун кунад бо бўсаҳо,
Бахшад дилатро ғуссаҳо, аз ин бало бинмо ҳазар!
Гӯяд туро: Лайлои ман, Узрои ман, дунёи ман,
Вопас равад он Дон Жуан, сармаст аз пайки зафар.
Эй зан, ба худ мағрур шав, пурнур шав, мастур шав,
Ҳаргиз паи мардон марав, ором зӣ дур аз хатар.
Мардон фиребат медиҳанд, ҳалвою себат медиҳанд,
Меуфтӣ дар домашон чун тифли дунёбеҳабар.
Бовар макун бар мардхо, эмин бимон аз дардхо,
Розат ниҳон монад, ниҳон, чун бўи гул дар барги тар.
Ў меравад чун бодҳо, ту меравӣ аз ёдҳо,
Дар дил ғаму фарёдҳо, бо чашми тар, хуниҷигар.
Дилро мадех, дилро мадех, эй зан, ба марди рахгузар,
Кохи умедат мешавад аз дасти ӯ зеру забар.

ГАҲ ОСМОН, ГАҲ ОСТОН

Чони туям, чони туям, зулфи парешони туям,
Наънову райҳони туям, оҳуи ҳайрони туям.
Гаҳ Шаҳрзоди қиссагӯ, гаҳ хонарӯбу дегшӯ,
Гаҳ хоки раҳ, гаҳ гарди қаҳ, гаҳ ганчи пинҳони туям.
Гар пурчафо, пургуфтугӯ, абри сиёхе – чини рӯ,
Гар розҷӯю розгӯ – дунёи армони туям.
Гоҳе хирадпеша манам, фарди баандеша манам,
Гоҳе вале девонатабъ, ошуфтасомони туям.
Гоҳе шаҳи афсонаам, гоҳе канизи хонаам,
Гоҳе баҳори гулфишон, гоҳе зимистони туям.
Гаҳ суфтаю нарму ҳалим, гоҳе дурушти бераҳим,
Гаҳ бебаҳо мушки хутан, гаҳ атри арзони туям.
Бо ин ҳама саҳву хато, гаҳ бо садо, гаҳ бесадо,
Як шоири гапнодаро, ёри ғазалҳони туям.

БИҲИШТИ МАРД, ДЎЗАХИ ЗАН

Мард агар ошиқ шавад, олам гулистон мешавад,
Зан агар ошиқ шавад, охир пушаймон мешавад.

Мард агар ошиқ шавад, аз ишқ гирад обрӯ,
Зан агар ошиқ шавад, дар айб меафтад фуру.

Мард агар ошиқ шавад, дар нағма меояд ҳазор,
Зан агар ошиқ шавад, барфоб резад дар баҳор.

Мард агар ошиқ шавад, зарточ монад бар сараш,
Зан агар ошиқ шавад, аз шарм сӯзад пайкараш.

Мард агар ошиқ шавад, бахшад дуояш осмон,
Зан агар ошиқ шавад, нафрин кунандаш одамон.

Мард агар ошиқ шавад, дунё ҳамегардад биҳишт,
Зан агар ошиқ шавад, тобад чу деви бадсиришт...

ГУРЕЗ

Ёро, бихон ту моро бар шаҳри офтобӣ,
Он чо, ки чода дорад пероҳани гулобӣ.
Озурда аз басо неш, аз мочаро, зи ташвиш
Бигрезам аз ҳасуду дилмурдаву бадандеш.
Бигрезам аз хатоҳо, аз чабру аз чафоҳо,
Аз шаҳри бемурувват, аз шаҳри бевафоҳо.
Бигрезам аз нигоҳи сарду тихиву беғам,
Бигрезам аз вучуди аз меҳру ҳамғамӣ кам.
Бигрезам аз диёре, к-аз ӯ на меҳри ёрест,
Бигрезам аз баҳоре, к-аз ӯ маро ғуборест.
Бигрезам аз ҳабибе, к-ӯ шуд қариби дигар,
Дардаш қарибтар бод аз нотабиби дигар.
Гар чуръатат ба дил ҳаст, ёро, бихон ту моро,
Ман бо ту мегурезам то шаҳри орзӯҳо.

ГАНЧУРИ ФАҚИР

Эй мард, бирав, дарде гофил зи даво дорам,
Бишкаста пару болам, занчир ба по дорам.
Дурдона набахшоям, дурдона намехоҳам,
Ман ганчи ниҳон дорам, аз ҳарфу ҳичо дорам.
На маст, на хушёрӣ, на хоб, на бедорӣ,
Умрам ҳама аз шеър аст, аз шеър сафо дорам.
Як тортанак гирдам торе битанад ҳар дам,
Чун баста бишуд дастам, кай пой раҳо дорам?
Як нима само гӯяд, як нима замин чӯяд,
Ман бандаи хокам, лек чашме ба само дорам.
Дилмурда шудам, оваҳ, пажмурда шудам, оваҳ,
Дар қалби хазондида доғе зи қазо дорам.
Ганчури фақирам ман, Наврӯзаму пирам ман,
Бо содагии Одам, панде зи Ҳаво дорам.
Занчир ба гардан чист? –Ин дилхушии ман нест,
Эй мард, зи ман бигзар, занчир ба по дорам.

ДАФТАРИ НОХОНДА

Шуд хазон дар чашми ман ногаҳ баҳор,
То маро нашнохтӣ дар рӯзгор.
Луъбатак пиндоштӣ андар хаёл,
Дил тихӣ, сурат валекин зарнигор.
Дафтаре будам пур аз шеърӯ ғазал,
Ту нахондӣ байтҳои обдор.
Маст будам аз шароби шеър ман,
Аз виқоре маст ту, дар лаб сигор.
Ин манам — дарёи маҷроношинос,
Ин туй дар қайди худ имсолу пор.
Чун вучудам буд истиқлолчӯ,
Аз ту, ёри худнигар, кардам фирор.
Эй, ки мис бо зар ниҳӣ дар як радиф,
Аз ту дорам ман шикоят бешумор.
Эй пиёда дар ҷаҳони ошиқӣ,
Барғалат гуфтам туро ман шахсавор!

РҶҲИ ЗУЛАЙХО

Аз ишки ту ҷон меканам, ҷон меканам, ҷон меканам,
Як ҷисми бечон ин туй, як рӯҳи бетан ин манам.
Дунё пур аз асрор шуд, рӯҳам зи нав бедор шуд,
Рӯҳи Зулайхо ёр шуд дар рақси рӯҳи бетанам.
Аз рози ман ту беҳабар, умрат ҳамеша дар сафар,
Оё бихонӣ дафтарам, суде бувад аз гуфтанам?
Як рӯз хандам аз сафо, даҳ рӯз нолам аз ҷафо,
Ангушт бар дар мезанам, дилро кушо, ин ҷо манам!
Як мард бозорӣ кунад, нозам харидорӣ кунад,
Ҷоми умеди ӯ вале бо санги ғафлат бишканам.
Атри вафо ояд зи ман, нуру сафо ояд зи ман,
Эй вафо, эй бевафо, боре гузар аз гулшанам.
То кай, аё дилбохта, нозу адои сохта,
Аз домани нозам бичин ҳам ёсамин, ҳам савсанам.
Гар бурд Одамро зи ҷо бо гандуме Момо Ҳаво,
Охир туро аз раҳ занам бо холаки чун арзанам!

ШОҲПАРАК

Бодапараст, ошно, бодпарак гаштай,
Бо ҳама зоғу заған сар ба сарак гаштай.
Роҳи равонат дигар, теғи забонат дигар,
Содаи гумрохро роҳбарак гаштай.
Ханда ба лаб омадӣ, ишқталаб омадӣ,
Бурда мато сар ба сар, хонабарак гаштай.
Оташи дил хок шуд, пардаи рӯ чок шуд,
Роз ба афлок шуд, пардадарак гаштай.
Ҳарфи ҳавоӣ чаро? Ишқгадоӣ чаро?
Шишаи зангор ту, кинаварак гаштай.
Боғ ба боғе равӣ, шох ба шохе занӣ,
«Тақ-тақа-тақ» - шуғли ту, шонасарак гаштай.
Гул ба гуле мепарӣ, гул ба гуле мебарӣ,
Булбули мастам, ачаб, шохпарак гаштай!

МУНКИР

Гули худрӯ, гули хушрӯ на ман будам,
Гули қоқу сари гесӯ на ман будам.
Рабуда бўсаҳо аз лаб ту будӣ, ту,
Зи гулшан бурда рангу бў на ман будам.
Парешу волаю беҳуд ту будӣ, ту,
Фиребу нағмаю чоду на ман будам.
Ту будӣ, ту, ба тахти салтанат мағрур,
Фараҳманд аз чамоли ту на ман будам.
Ту будӣ, ту, викори шер дар зоҳир,
Рамида мисли як оҳу на ман будам.
Чу Ҳавво будам, эй Одам, зи паҳлӯят,
Валекат ёри дар паҳлӯ на ман будам.

ОШИҚ

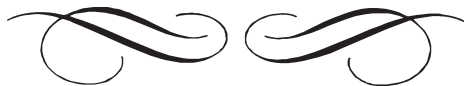
Гаҳе соҳибдил асту қобилу қодир,
Ба туғёнаш бимонад мавҷи дарёро.
Гаҳе чун найзаи фӯлодии хуршед
Ба теғаш пора созад қалби хороро.

Валекин гаҳ шабеҳи сабзаи беша,
Ки зери бутгаи гул нотавон сабзад.
Насими зулфи духтар мисли тӯфонест,
Тани бетоби дилдода аз он ларзад.

Ало, эй пойбанди ишқ, эй ошиқ,
Маё сархам, биё мағруру сарболо,
Чу майдони ниҳебу корзор аст ишқ,
Ба ин майдон чу як сарбози ғолиб о!

БИҲИШТАМРО КУЧО БУРДӢ?

Ало, эй мард, эй султон, биҳиштамро кучо бурдӣ?
Ало, оташ, ало, тӯфон, биҳиштамро кучо бурдӣ?
Шароби талх овардӣ, гулоби Балх овардӣ,
Ало, сармасти хушёрон, биҳиштамро кучо бурдӣ?
Сари чашма, лаби дарё, барӣ аз ғуссаи дунё,
Шаби зебои пурборон биҳиштамро кучо бурдӣ?
Зи сабру тоқату тамкин биҳиштам буд дар ботин,
Рабуда сабри ман осон, биҳиштамро кучо бурдӣ?
Гули пурнури баргафшон, бувад баргаш забони ҷон,
Кучо дил? Кардай пинҳон! Биҳиштамро кучо бурдӣ?
Чи чашме? -Пораи гардун! Нигоҳе содаю маҳзун,
Балоафкан, балогардон, биҳиштамро кучо бурдӣ?
Мабар арзон дили нодон, диле бахшо, гуле бистон,
Кучо шуд иззати меҳмон? Биҳиштамро кучо бурдӣ?
Ало, эй шох, точат ку? Харидорӣ? Хирочат ку?
Ало, эй дудаи Сомон, биҳиштамро кучо бурдӣ?
Садо аз дур меояд, сафою нур меояд,
Занад беҳуд дили тилфон, биҳиштамро кучо бурдӣ?
Ало, мавло, ало, султон, сафири мулки сангистон,
Ғазал бар лаб, ғазал дар ҷон,
биҳиштамро кучо бурдӣ?
Гули Дарвоз меҳоҳам, зи нав парвоз меҳоҳам,
Ало, шаҳбози болафшон, биҳиштамро кучо бурдӣ?

ЭҲДО БА ХУЧАНДШАҲР

Ало, минунишон манзил,
Дурахшон кавкабе ҳастӣ.
Ало, эй шаҳри меҳрогин,
Хумоюнмазҳабе ҳастӣ.
Тирози баҳру бар гаштӣ,
Хучистаматлабе ҳастӣ.
Туро рою равон Сайҳун,
На бечон қолабе ҳастӣ.
Камолатро пазируфтам,
Беҳин як мактабе ҳастӣ.
Маҳастӣ – моҳ дар афлок,
Ту дар тобу табе ҳастӣ.
Сафоовар, сафобахшо,
Сурӯш андар лабе ҳастӣ.
Хучанд, афсонаи ширин,
Ҳазору як шабе ҳастӣ!

РОҲИ ОСМОН

Каҳкашоно, Каҳкашоно,
Гаштай омомҷоҳе,
Ҷои ҷавлони ҳавоӣ,
Аз барои ҷангҷоҳе.

То раҳи дил кӣ расида
Сарфароз аз шоҳроҳат?
То ба манзил кӣ расида
Аз раҳи пургарди қоҳат?

Каҳкашон манзилғаҳи ту
Дар миёни оташи тез,
Монд эмин гарди қоҳат
Аз нигоҳи оташангез.

Оҳ, акнун як гурӯҳе
Қасд ба қоҳи ту карда,
Қасди гулҳои ситора,
Қасд бар моҳи ту карда.

Хасм меҷоҳад, ки созад
Пешсӯз аз хирмани қоҳ,
Бар замин орад балое
Аз самоҳо, аз бари моҳ.

Мезанам бо оби ҷашмам
Обат, эй роҳи ҳавоӣ,
Ман намономам бисӯзад
Қоҳат аз ин беҳудой.

Каҳкашон, ҷовид мебош
Рағми макри ҷангҷӯён,
То ту ҳастӣ, орзӯ ҳаст,
Роҳи дури ишқу армон!

СОѢИ ШАХСИ ДИГАР

Не шароре дар нигоҳат,
Не хаёле дар сари ту.
Хандаҳоят сарду беҳис,
Не суоле дар сари ту.

Мекуни такрор ҳар гоҳ
Ҳарфҳои дигаронро.
(Худшиносӣ - кори мушкил,
Кай барӣ бори гаронро?!)

Мебиёри ту ба ёдам
Як ниҳоли бесамарро.
Дар вучуди ту бубинам
Соџи шахси дигарро.

ОҲАНГ

Барои устод Муъмин Қаноат

Туро бинам, ба гӯшам мерасад оҳанги кӯҳистон,
Аз он оҳанг дил гардад гаҳе хандон, гаҳе гирён.
Чи оҳанге, шавад аз нолаҳояш об ҳатто санг,
Бигӯӣ, резад он оҳанги хуш аз Яшту аз «Аржанг».
Бале, амвоҷи он оҳанг дар соҳил намеғунҷад,
Дар ин дунё, дар ин дарё, дар ин манзил намеғунҷад.
Вучуди ту, ало, устод, тори хуби Дарвоз аст,
Бигӯ, оҳанги ҳастиро кучо анҷому оғоз аст?
Ҳама дарди замонхоро дар ин оҳанг бишнидам,
Садои модаронро ҳам ба рағми ҷанг бишнидам.
Ҳама ғамҳои кӯҳистон ба як оҳанг гун гашта,
Ҳазорон дарди бедармон туро сӯзи дарун гашта.
Туро бинам, ба гӯшам мерасад оҳанги дардафзун
В-аз он оҳанг меояд ғами садсолаҳо берун.

ХАЁЛИ ХОМ
(ҳазл)

Рӯзе дар автобуси роҳ
Як шоира ҳам шуд савор.
Баҳри нишастан чой चुст,
Дар дасти ӯ ду халта бор.

Пайдо нашуд чои нишаст,
Бо бори вазнин рост монд.
Пешаш касе аз чо нахест,
Ўро ба шистан кас нахонд.

Аз курсии наздаш расид
Овози чуфти навҷавон.
Ҳарду нишаста боҳузур,
Гап мезаданд аз ину он.

Дар рӯзнома, аз қазо,
Бо акси зебою сара
Гардида буд он рӯз дарҷ
Якчанд шеърӣ шоира.

Он рӯзнома баҳрашон
Чун бодбезак гашта буд.
Баъд аз сукути андаке
Инаш суол аз он намуд:

— Кошонаи ин гул кучост,
Оё намедонӣ, Амон?
Боре агар медидамаш,
Дар дил наместонд ормон.

Ҳамроҳи ӯ додаш ҷавоб:
— Хобат ба оби ҷӯ бигӯ,
Кай инчунин як нозанин
Созад нигоҳе сӯи ту?

Бошад ғизояш шири мурғ,
Кошонааш чун лолазор,
Асло нагардад мисли мо
Дар шаҳр автобуссавор...

Дасти қавии шоира
Аз ин сухан шуд бемадор,
Ғелон шуд аз ду халтааш
Турбу пиёзу помидор...

РОҲИ ДИЛ

Ту бароям як чахони сӯзу соз,
Ман бароят кистам, ман кистам?
Гар наорам қалби мағрурат ба даст,
Пас чаро дар рӯи дунё зистам?

Дил бихоҳад, дил кушоям пеши ту:
Эй азизам, ман дигар ҳастам, дигар.
То бубинӣ сиратам, бешу камам,
Ҷониби ман бо нигоҳи дил нигар.

Ман киям? Як зан аз авлоди Ҳаво
Ҳамчу мӯе гоҳ мепечам зи рашк,
Нози тифлӣ бар дилам бегона нест,
Гоҳ хандам, гоҳ аз ғам резам ашк.

Зулфаму аз боди саргардони ишк
Гоҳ чамъу гоҳ парешон гаштаам.
Дода дилро аз камоли содагӣ,
Гоҳ хушдил, гоҳ пушаймон гаштаам.

Гарчи умре озмудам ман туро,
Лек накшодам муаммои дилат,
Ман намедонам, ба ин бечуръатӣ
Кай кушоям раҳ ба дунёи дилат?

ТУ ДОНОЙ...

Ту доной, азизи ман, ту доно,
На аз хокӣ, на аз обӣ, ту тилло!
Ҷабинат нур меборад чу хуршед,
Зи ҳар хокӣ, азизи ман, ту боло.
Ба ман шеъри Маҳастиро бихонӣ,
Чаро Махфӣ, бигӯӣ, рафт танҳо?
Дилат сӯзад ба он «мурғони бебол»,
Бихонӣ нафрати худ бар замонҳо.
Вале аз олами ман ғофилӣ ту,
«Надорад кадр чӯи пеши манзил».
Чаро андар барат, эй марди доно,
Гаҳе танхотар аз Махфист ин дил?

СУРАТ ДИГАР, СИРАТ ДИГАР...

Муште бишуд андар дилам озори безинхори ту,
Банди дилам омад ба дард аз неши ту, аз хори ту.
Бар ҳар суоли ақли худ охир ҷавобе ёфтам,
Дар ҳайратам умре вале аз кору аз кирдори ту.
Сурат дигар, сират дигар, корат дигар, қавлат дигар,
Тобад мисоли як ниқоб абрӯи ту, рухсори ту.
Сар то ба по қаҳру ғазаб, сар то ба по макру фиреб,
Шайтон шавад ҳайрону лол аз тундии афкори ту.
Ғарқат бидидам дар гунаҳ, то кай барӣ дар худ панаҳ,
Рӯ аз рухат гардондаанд ағёри ту, ҳам ёри ту,
Умре зи камрӯии ту дар ҳайратам, дар ҳайратам,
Ҳуш аз сарам аммо парид аз чехраи бисёри ту.

ДУХТАРИ ОМУЌЗГОР

Духтари омуЌзгори мактабам,
Худшиносӣ, худфуруЌзӣ-матлабам,
Буд умре чун падар омуЌзгор,
Мактабе шуд аз бароям рӯзгор.
Буд чун ӯ ҳақталошу ҳақпараст,
Аз ҳақиқат бар гулӯям шадда баст.
Баски буд ӯ дар акида устувор,
Пандҳояшро бикарддам гӯшвор.
Аз матои хушчилои илму фан
Ҳадя овард ӯ қабое баҳри ман.
Шаддаҳои пурчилоям-аз падар,
Гӯшвори бебаҳоям-аз падар,
Дар танам зарринқабоям-аз падар,
Давлати беинтиҳоям-аз падар,
Эй, падар, будӣ саховатпешае,
Бе ту будам чун гули берешае.
Сарвати бахшидаи ту беҳисоб,
Бар сахоят ман чи сон гӯям ҷавоб?

ДИЛИ БЕҒУБОР

Аз барору нобарориҳои умр
Худ ба худ гаҳ талх механдам зи дард.
Эй дили ман, эй дили исёнгарам,
Обу тоби нав бичӯ андар набард.

Дидай дар зиндагӣ озорҳо
Аз ману аз орзӯҳоям басе,
Лаб фуру бурдӣ даруни синаам,
Нашнавад то ногаҳон оҳат касе.

Дар дили хомӯши шаб бедор гоҳ
Кардаам бо ту басе баҳсу талош.
Гуфтаам гоҳе туро: осуда шав,
Гуфтаам гоҳе туро: шӯрида бош!

Лек ҳаргиз дар раҳи печи ҳаёт
Дил, надидам ман хиёнатро раво.
Дастгират гаштаам бе тарсу бим,
Ҳар дақиқа, ҳар замон, дар ҳар кучо.

Ҳамчу ганчи бехтарини қисматам,
Борҳо бинмудамат ҳифз аз хатар.
Кардамат ҳифз аз фиребу макру фанд,
Бурдамат аз ҳар балое дуртар.

То равам аз манзили ноозмуд,
Кардаам бисёрҳо андешаҳо.
Ҳеч гоҳе лафзи худ нашкастаам,
Нашканӣ то худ мисоли шишаҳо.

Гарчи мегӯянд гоҳе одамон:
Хусну зебоии зан аз зевар аст,
Аз зару зевар маро, эй дил, бидон,
Покии ту, кадри ту болотар аст!

ОИНАДОРИ ОФТОБ

Бар чахони гуфтугӯхо гуфтугӯе мерасад,
Аз баҳори ошноӣ рангу бӯе мерасад.
Мешитобад рӯд сӯи рӯди дигар нағмарез,
Муждагонӣ, эй чаҳон, чӯе ба чӯе мерасад.
Чун шароби маънавӣ таъсир дорад бар шуур,
Ташнағони нурро альён сабӯе мерасад.
Мисраи Донои роз¹ андар лабонаш марди роҳ,
То уручи ақлу дил аз ҷустуҷӯе мерасад.
Аз сабукмағзон чаҳон дар ларзаю дар изтироб,
Аз сабури солике бар орзӯе мерасад.
Аз муҳаббат нур резад чеҳраи соҳибдилон,
Фарри қудсӣ дар чабин фархундарӯе мерасад.
Рози мавҳуми хамӯшӣ менадонад тундрав,
Хоксорони адабро обрӯе мерасад.
Аз танофур, аз таҳовун пора–пора оламе,
Аз таҷаддуд, аз тамаддун гуфтугӯе мерасад.

ХАЛҚИ МАН, БЕДОР ШАВ!

Сар гарон мегардад аз хоби гарон,
Дарси бедорӣ бигир аз дигарон,
Хобпарвар мисли ту кам дар ҷаҳон,
Халқи ман, бедор шав, бедор шав.

Сабру тоқат интиҳо дорад, бале!
Хуни ноҳақ хунбаҳо дорад, бале!
Қалби шоир нолаҳо дорад, бале!
Халқи ман, бедор шав, бедор шав.

Аспи чингизӣ китобатро бихӯрд,
Дигаре тиллотро бо халта бурд,
Тифли донои ту дар гаҳвора мурд,
Халқи ман, бедор шав, бедор шав.

Не замину не замонат монда, ҳайф,
Не нишону не забонат монда, ҳайф,
Не тавону не равонат монда, ҳайф,
Халқи ман, бедор шав, бедор шав.

«Қаҳ-қаҳа»¹- бо сад забон омад ба шӯр:
Орөнӣ, ор дорӣ, ку ғурур?
Кист қавми ҳайкалафкан? Бешуур!
Халқи ман, бедор шав, бедор шав.

Бӯалӣ аз ҷаҳли ту омад ба дод,
Миллате ку, к-инчунин фарзанд зод?
«Ганчи бодовард»² то нарвад ба бод,
Халқи ман, бедор шав, бедор шав.

1. Муҳаммад Иқбол.

Кухна гашт оё ки найранги фаранг?
Исавӣ бо муслимин саргарми чанг...
Шарқиён мастанд аз афюну банг,
Халқи ман, бедор шав, бедор шав.

Шуд насибат ганчу симу пахтазор
Точдор, эй қавм, гаштӣ мардикор.
Тифлакону модаронат хору зор,
Халқи ман, бедор шав, бедор шав.

-
1. «Қаҳ-қаҳа» — қалъаест дар Шахристон.
  2. «Ганчи бодовард» — яке аз мақомҳои «Шашмаком».

ТИФЛИ ПОБАРАҲНА

Эй тифли побараҳна, садпора шуд дили ман,
Андӯҳ чун биғунчад андар дили шикаста?
Чашмони худ бубастам, то ҳоли ту набинам,
То кай вале нишастан бо чашмҳои баста?

Бар гӯш пунба мондам, то нолаат наояд,
Хори кафат чу дидам, шуд боғ сарпаноҳам.
Хайфи чунин гуреза, хайфи чунин фасона,
Аз хеш чун гурезам? Кай бахшам ин гуноҳам?

Хоре халад ба поят, бар ҷони ман халад он,
Дар рӯи дил ҳувайдо сад захм мисли бодом!
Ҳар хор беамон аст, ҳар захм хунчакон аст,
Дардо, дигар надорам як лаҳза хобу ором.

Эй тифли побараҳна, аз кӯҳи ғам фитодам,
Оё ба гӯши яздон боре расад садоям?
Пои туро бибӯсам чун пои тифлаки хеш,
Хори кафат бигирам бо нӯги мижжаҳоям.

ҚАЗИРА

Ҳамчун қазира мондаам андар миёни обҳо,
Ранчам аён бар бодҳо, ганчам барад селобҳо.

Аз ин тараф об асту об, аз он тараф об асту об,
Охир дилам шуд об аз об чун косаи гирдобҳо.

Не кас шиносад асли ман,
не кас бичӯяд васли ман,
Аз ғуссаи танҳоиям аз дил равон хунобҳо.

Рӯшан нашуд шабҳои сард,
Ибни Муқаннаъ дар кучост?
Чун моҳи Нахшаб боядо дар чоҳи ман маҳтобҳо.

Бо ҳештан размидаам, дар ашки худ базмидаам,
Ҳамчу сиришке меравад аз чашм гаҳ симобҳо.

Рӯзе ба ман боди мурод орад дуруд аз Синдбод,
Алҳол бинам чехрааш дар лобалои хобҳо.

ГИРЕҲИ ЗУЛФ

Гиреҳ аз зулфи ман бикшо,
Шавад то во гиреҳи бахт.
Маро мушқилкушо бояд,
Шавад то роҳи бахтам тахт.
Гиреҳ андар гиреҳ омад,
Бидидам роҳи худ баста.
Кушоям чун гиреҳи худ?
Худовандо, шудам хаста.
Ҳамеша дар сари роҳам
Бидидам садди Искандар.
Магар баҳри азобам зод
Дар ин дунёи дун модар?
Гиреҳ аз зулфи ман бикшо,
Шавад зулфам парешонтар.
Гурезам сӯи гулбоғе,
Ба дастам хомаю дафтар.
Гиреҳ аз зулфи ман бикшо,
Шавад то во гиреҳи роҳ.
Ба хобам як малак омад,
Маро аз бахт кард огоҳ...

ОФАРИН, ЭЙ ЗАН!

Эй басо давру замон,
Эй басо садсолаҳои бенишону бонишон,
Чанг байни чинсҳо дорад давом,
Андар ин майдон бичангад хосу ом.
Гоҳ чанги бесухан,
Гоҳ чанги тан ба тан.
Он яке — нозукдилу нозукамал,
Дигаре — чинси дағал.

Оҳ, Момои Ҳаво,
Эй зани оташсиришт,
Ту чаро бурдӣ Падарро аз биҳишт?
Шуд баҳона як гуноҳ,
Сад гуноҳи дигаре сарбор шуд.
Дар нигоҳи музтари бечора зан,
Рӯзи равшан тор шуд:
«Сехргар зан,
Бадгуҳар зан,
Бадгумону бадзабон,
Як балои осмон.
Зодае аз нори шайтон,
Заҳр — зан,
Бадқаҳр — зан!»...

Офарин, зан,
Дар раҳи тақдир мардӣ, беҳтарин зан.
Дар раҳи пасту баланди рӯзгор,
Эй маҳинатвор, мондӣ устувор.
Санги озорат расиду тир ҳам,
Гаҳ шудӣ озурда аз таҳқир ҳам.
Зарбаи кас зӯрмандат кардааст,
Аз хучумаш бегазандат кардааст.
Шишай, аммо чу санге сахтҷон,
Шабнамӣ - дар қатраат дунё ниҳон!

НАВҲА

Қисмат, аз ман чӣ меҳохӣ?
Орзӯям кардай дар хок.
Духтари дурдонаам бурдӣ,
Дигар аз мушти ту набвад бок.

Бурдай тифлам зи оғӯшам,
Оҳ, дилафсурда, бечонам.
Умри ман гар имтиҳоне буд,
3-ин «сабақ» альён парешонам

Чист дигар маънии будан?
Зистан бе орзӯ ор аст.
Чист дигар чуръати парвоз,
Боли ман дигар гаронбор аст.

Оҳ, хуршеди масеҳодам
Зиндаам дигар намесозад.
Қудрате ку, боз бархезам,
Дар рагам барке наметозад.

Бурдай бо тифли уммедам
Орзӯҳо - шеърҳоямро.
Дил карахту лолу хомӯш аст,
Бурдай созу навоямро.

Бар ҷаҳону фанди ширинаш
Дигар асло дил намебандам.
Ашк дар чашмон, намегирам,
Ханда бар лабҳо, намехандам.

БАЪД АЗ САФАРИ АМРИКО

Барои устод Бозор Собир

Аё, устод, бахшоям, зи ҳолат беҳабар гаштам,
Ба Амрико сафар кардам, туро нодида баргаштам.
Шунидам, гаштай дигар миёни чумла лолу кар,
Ба ёдат дарди дил афзуд, бин, ман ҳам дигар гаштам.
Ҳасуде, мурдаилхоме зи дурият бувад розӣ,
Чу дидам сарфарозияш, зи нав афтодатар гаштам.
З-анори қалби пурхунат таровад хуни гарми шеър,
Зи ёкути дили пурхун, нигар, ман шӯълавар гаштам.
Дигар Элоки ошуфта сурудаш бе ту мехонад,
Шунидам шевани мавчаш, ба ёди чашми тар гаштам.
Туро эҳсоси нофармон барад ҳар сӯй чун тӯфон,
Чу хондам шеъри мармузат, зи розат боҳабар гаштам,
Шабехи модари якто Ватанро дӯст медорӣ,
Ту вассофи Ватан ҳастӣ! Ватанчӯ сар ба сар гаштам.
Чи гӯям ман, ки андар қолабе шоир намегунчад,
Ватан то бишнавад ин нукта, сӯяш номабар гаштам.
Навиштам номаат, дар он сияхгӯше ниҳодам ман,
Сиёҳии хаташ дидам, ба уммеди сахар гаштам.

ҒУНЧАИ БОДОМ

Гули бодом - пайғоми баҳорон,
Тасаллои дили уммедворон.
Чу ҳар гоҳе шавад бодом гулпӯш,
Дил аз ишқи ҷавонӣ мезанад ҷӯш.
Бихоҳам ҳамчу турна пар кушоям,
Парам бар сӯи деҳи дилрабоям.
Нишинам дар таҳи бодоми гулрез,
Барӣ аз орзуи шӯҳрату чиз.
Чу як села кабӯтар бар лаби бом
Ба гесӯям нишинад барги бодом...
Табиатро чу бинам сабзу гулпӯш,
Ҳама ғамҳои дил гардад фаромӯш.

СЌЗАНДОН

Меравам аз чодаҳои шаҳр,
Сархаму хомӯшу озурда.
Офтоби зардрӯ маҳзун,
Чун дилам гулгашт пажмурда.

Зери лабҳо — шеъри Петрарко,
Дар вучудам сўзани бисёр,
Охи боди сард дардомез
Ҳамчу ман менолад аз озор.

Як гадозан аз раҳам дорад,
Бар хазон монад кафи зардаш,
Ман дирамҳо бар кафаш резам,
Ў бирезад бар дилам дардаш.

Аз алам, аз сўзани озор
Қалби ман шуд мисли сўзандон.
Хоҳарам, ай хоҳари чевар,
Аз паи сўзан марав дӯкон.

Ногаҳон аз боди ҳарчоғард,
Пош хӯрд осон ҳавасарзан.
Оҳ, чои розҳо бигрифт
Неши тиру донаи сўзан.

РОҲИ МАН

Ман равон ҳастам ба роҳи хештан,
Аз саҳои қисмати худ бонасиб.
Аз хатои ногаҳонӣ дар азоб,
Аз ғаму андӯҳи ботин дар шикеб.

Ман равон ҳастам ба роҳи хештан,
Панди модар бар сарам як соябон.
Аз шамолу селборону тагарг
3-ин сабаб ҳастам ҳамеша дар амон.

Ман равон ҳастам ба роҳи хештан,
Кӯлвори шодию ғамҳо ба дӯш.
Гарчи бори ман гаронӣ мекунад,
Мекунам хуш хештанро бо хурӯш.

Ман равон ҳастам ба роҳи хештан,
Роҳи ман роҳи дилу роҳи вафост.
Бар дилам андар шаби сарду сиёҳ
Меҳри ёрон чун чароғи раҳнамоист.

ДУХТИ НАНО¹

*«Мард шер асту зан шербон»
Мақоли мардумӣ*

Солҳо шуд шербонам,
Шери худро мехрубонам.
Ёлҳояш шона созам,
Посбонам, чоңфишонам.

Гоҳ шеърар мебарад хуш,
Мешавад шерар фаромӯш.
Он замон беиштиҳо шер
Байтҳоям мекунад гӯш.

Шери ман, шери тавоно,
Шербонам мисли Нано
Мерасад овози таҳсин:
«Духти Нано, қаҳрамоно»!

---

1. Нано — олиҳаест аз Сугдзамин, ки ҳамеша шере дар бараш буд.

ФИРОР

Эй мард, ман гурехтам аз ишқат,
Чун сайди растае, ки гурехт аз дом.
Аз дард марсият бинавиштам шом
Бар мотами мухаббати бадфарчом.

Гар сӯхт чанд рӯз дилам аз ишқ,
Ин ишқ буд нози дили танҳо.
Ёдам зи нури пок агар рахшид,
Чисмам зи нури пок бишуд эҳё.

Дар сар хаёли бўса набуд охир,
Дил сахт ташна буд нигоҳатро.
Розам нухуфта монд, зи чашмам гир
Пурфанд он ду чашми сиёҳатро.

Дунёи сарди дил зи нигоҳи ту
Дар фасли сабз пуртабу равшан буд.
Имсол навбахори Душанбеям
Чун навбахори Истаравшан буд.

Аз бўи мӯю рӯй шамидам ман
Хушбӯй ғунчаи ватани худро.
Овардам, ох, дар назарам як бор
Сахрою ёлаю чамани худро.

Дар чашми пурхаёл чу дидам ғам,
Пиндоштам, ғамони ватан бошад.
Бишнидам аз лабон сухани ширин,
Ангоштам, нишони ватан бошад.

Он рӯз дӯст доштаам дар ту
Ёди гулу баҳори диёрамро.
Афсонаи нигоҳ дилам кай бурд,
Овардаам ба ёд баҳорамро.

Ҳоло, ки нав шинохтаам аслат,
Падруд, меравам зи барат дилреш.
Гар пиру хастарӯҳ шавӣ, як шом
Ёде бикун зи рӯи нигори хеш.

ОШИҚ БИШАВ

«Ошиқ бишав» гуфто маҳин
Як субҳи зебо ёсуман.
Кастона ҳам такрор кард:
Ошиқ бишав монанди ман!

Аз чор сӯ омад садо:
Ошиқ бишав фасли баҳор,
Рӯзе хазон хоҳад расид,
Бар боғи хуснат, эй нигор!

Ошиқ бишав бар рӯи гул,
Ошиқ бишав бар лолазор,
Ошиқ бишав бар ахтарон,
Ошиқ бишав бар чашми ёр.

«Ошиқ бишав» гуфто саҳар
Бо лаҳни мурғон мушкбед.
Калтути пир охе кашид,
Гуфто, ки: «Дунё бо умед!»

ФАРМОН ТУРОСТ, ЭЙ ДИЛ!

— Эй чашм, оташ афрӯз
Дар оташат варо сӯз,
Чоду намой ўро,
— Фармон турост, эй дил!

— Эй зулф, ку камандат,
Магресад ў зи бандат,
Худро бидех оро.
— Фармон турост, эй дил!

— Эй панча бо навозиш,
Бо изтиробу коҳиш
Қулфи дилаш ту бикшо.
— Фармон турост, эй дил!

— Эй лаб, макун фаромӯш,
Бар шиквааш бидех гӯш,
Чандеш бўса бахшо.
— Фармон турост, эй дил!

РУҶЌҲИ КАНИЗ

(Илҳом аз «Ҳазору як шаб»)

Мавлои ман, мавлои ман,
Эй аз ҳама болои ман,
Дилро ба савдо мебарӣ,
Ғофил ту аз савдои ман.
Рӯзе азизи ту будам,
Ёру ҳафиси ту будам.
Тасбеҳи ту, тӯмори ту,
Содиқ канизи ту будам.
Эй хочаи болоназар,
Аз туст дар чонам шарар,
Чун мефурӯшӣ ин замон
Ишқи маро бо молу зар?!
Мафрӯш ишқи содаам,
Охир, туро дилдодаам.
Аз ишқи оташбори ту
Сармаст чун аз бодаам.
Ғардо ба бозорам мабар,
Бар ҳалқаи дорам мабар.
Чонам нисори мақдамат,
Эй ёр, зинҳорам мабар!

ЯК ЗАНЕВУ ОРЗҶҲО

Як заневу орзҶҲо,
Рӯи роҳаш санги хоро.
Дар баландӣ орзҶяш
(Аз қафо фарзанду шӯяш).
Санг медорад зи роҳаш,
Чун рақибӣ кинахоҳаш,
Зан ба он дастони беҳол
Мезанад бар санг ханҷол.
Панҷааш олуи бо хун,
Бо ғамаш дорад шабохун.
Мекушояд роҳ он зан
Аз миёни кӯю барзан...

МАКТАБИ МАҲАТМА ГАНДИ

Ало Инсон,
Ало вичдони Ҳиндустон!
Ба рӯҳи беқарорат мекунам таъзим,
Ҳамегирам зи панду ҳикматат таълим.

Ҳаётат достони рӯзгорон аст,
Сабакҳоят сафои чону вичдон аст.
Туро ҳар кас шиносад, дур 3-армон аст,
Ту беолоишӣ чун катраи борон.

Бидидам «ҳомиён»-и халкро бисёр,
Сухан аз «халку миллат» мекунамд
андар забон такрор.
Валекин қасрашон аз кулбаи миллат чудо монда,
Ба дорой расиданду вале миллат гадо монда.

Ватанро мефурӯшанд ин ватанчӯён.
Суханро мефурӯшанд ин суханчӯён.
«Ватан» гӯянду аммо дар забон гӯянд,
Аз ин ҳарфи худо суду зиён чӯянд.

Агар марде сиёсатро сипар бар ҳештан карда,
Сиёсат баҳри ту меҳру садоқат бар Ватан буда.
Агар марде «Ватан» гӯяд барои шӯҳрату номе,
Ватан баҳри ту чони дар бадан буда.

На қасрат буд, на коху манорат буд,
Сухан шуд худ силоҳи беамони ту,
Сипар шуд дар раҳи маргат забони ту.
Сухан шуд мӯнису дилдор,
Сухан шуд чун рафиқе лаҳзаи пайкор...

Ҷаҳон гашт аз «туву манҳо» бaсе хaстa,
Бувад ҳар панди ту имрӯз ҳам довар.
Мане, ки фандҳо дидам зи раҳбарҳои бeрoҳa,
Ба ҳарфат мекунам бoвар.

Агар зӯроварио кардаӣ маҳкум,
Ту ҳастӣ ёвари мардум!
Агар одамгарой кардаӣ тарғиб,
Зиҳӣ, ғолиб!

Маҳатма, мактабатро мактабам гуфтам,
Маҳатма, матлабатро матлабам гуфтам.

Сухан андар гулӯ дармонд,
Вучудамро тавоне нест.
Пару болам чун афшонам,
Ки аз ҷуръат нишоне нест?

Сухан андар гулӯ дармонд,
Нафасгирам, нафасгирам.
Ҳаметарсам: сахар ё шом
Сухан дар ком мемирам.

Сухан андар гулӯ дармонд,
На ҳамсолу на ҳамсоя,
На ҳамширу на ҳамшира,
На ҳампою на ҳампоя...

Сухан андар гулӯ дармонд,
Ба сар фикри кафанворӣ.
Чи буда зиндагониям,
Ба ғайри хориву зорӣ?

Сухан андар гулӯ дармонд,
Ҳазорон сӯзанам дар дил,
Ҳазорон захм дар сина,
Ҳазорон зарбаи қотил.

Хазон омад, хазон омад,
Умеде бар шукуфтан нест.
Сухан андар гулӯ дармонд,
Маҷоли «оҳ» гуфтан нест.

Нони шоир чун гиреҳ андар гулӯ,
Дар миёни гулхане месӯзад ӯ.
Чини рӯи шоирон мисли китоб,
Шеъри чашму рӯ бихондам рӯ ба рӯ.

Шоиронро чумла дар рӯи замин
Дарч гашта шеърҳо андар чабин,
Чумлае ҳарфу ҳичояш дигар аст,
Шоири бедор чояш дигар аст.

Шоири навчӯ чу тӯтӣ нест, нест,
Гарчи тӯтишоирон бисёр шуд.
Шоири соҳибсухан безътибор,
Даври шоирҳои беашъор шуд...

Мисли оби поксози рӯди Ганг
Шеъри воло пок созад қону тан.
Мезудояд занги ақлу занги дил,
Хокиёро мебарад боло сухан.

Боядо парвоз бо боли сухан
То баландии самои лочувард,
Варна гирдоби фано моро барад,
Устухони мо бигардад гард-гард...

ДИЛИ УРЁН

Барги хурмо мефитад аз шохсор,
Нола дорад барги маҳзун зор-зор.
Тирамоҳи умри худ оварда ёд,
Мебарам ман даст бар домони бод.
Э худо, ман духти гардун будаам,
Кай чунин озурда, дилхун будаам?
Сарбаланду дилсапеду содарӯ.
Меҳрбахшу меҳрубону меҳрчӯ.
Ногаҳон садпора шуд оинаам...
Тӯҳмат омад бар дили бекинаам...
Шохаурён, эй дарахти бовиқор,
Гар парида мурғи барг аз шохсор,
Шикваҳо манмо зи боди раҳгузар,
Сабз гардӣ дар баҳорон аз дигар.
Кай шифо ёбад валекин ҷони ман,
Захмҳои ин дили урёни ман?
Нолаи зори маро ҳамдард кист?
Дарди пинҳони маро ҳамдард нест!
Оҳ, дарди носабуррам мебарад,
Сӯи гӯрам, сӯи гӯрам мебарад.
Сӯи гардунҳо ман аз нав мепарам,
Пеши Зухра-хоҳари ҷонпарварам.

АРЗИ СИПОС БА МОМО ҲАВО

Шаддаи марҷони ман аз ашки туст,
Ҳам ҳиною вусмаам дар ашк руст.
Ашки ту сарчашмаи зебоихост,
Духтарат бо ашкзевар хушнамоист.
Дур бинмудӣ падарро аз биҳишт,
Менамой з-ин сабаб гоҳе ту зишт.
Ман зи тухматҳо халосат мекунам,
Аз сипосам арзи хосат мекунам.
Он қадарҳо ашки сӯзон рехтӣ,
Аз ду чашмат дурру марҷон рехтӣ.
Пурсадам ҳар кас, ки марҷон аз кучост,
Гӯямаш: ин ҳадяи момо Ҳавост.

ДАРАХТИ БЕВА

Тобут гаҳ дарахт, гахвор гаҳ дарахт,
Минбар бувад дарахт, ҳам дор гаҳ дарахт,
Пурбор гаҳ дарахт, бебор гаҳ дарахт,
Хушбахт, эй дарахт,
Сарсахт, эй дарахт.
Бар села мурғакон гаштӣ ту ошён,
Дар соџат нишаст гаҳ чуфти ошиқон,
Зери қабои барг захми танат ниҳон,
Ғамхор, эй дарахт,
Бемор, эй дарахт.
Бо гӯши чашмҳо созат шунидаам,
Бо чашми гӯшҳо нози ту дидаам,
Аз шохи хушк гаҳ тармева чидаам,
Афсона, эй дарахт,
Фарзона, эй дарахт.
Аз ҳамлаи шамол урён шудӣ, дарег,
Найсон сиришки ту, гирён шудӣ дарег,
Аз жолаасангҳо ғалтон шудӣ, дарег,
Бедор, эй дарахт,
Нодор, эй дарахт.
Дар дашти Карбало мондӣ ғарибу зор,
Ҳамрози ту кучо? Ку ёри ғамгусор?
Бар гӯш мондай аз барг гӯшвор,
Хушрӯй, эй дарахт,
Бешӯй, эй дарахт.

СҶҲБАТИ ХУРМОӢ

Эҳдо ба Фарзона

Бар сӯҳбати хурмоиям ҳоло биё, шеъре бихон,
Дар сояи хурмои пир биншин сафобахшу ҷавон.
Дар дарки асрори азал сайри ҷаҳон даркор нест,
Хурмо чу пири фалсафӣ гӯяд ба мо аз ину он.
Эй духтари истораҳо, дунёи ту — дунёи роз,
Ман ҳам замоне омадам аз он ҷаҳон, аз осмон.
Дарёи Сайхун меравад андар кафи шаҳри Хучанд,
Рӯди диёри ман вале дар қалби гил бошад ниҳон¹.
Дарёи пайдои дилат сӯи заминҳо дар шитоб,
Дарёи пинҳони дилам бар сӯи бесӯй равон.
Афсонаи ишқи занон афсонаи бишниданист,
Як сӯ бимон, як сӯ бимон афсонаи рашки занон.
Андар тани маҳбуси ман нолад дили шӯридаам,
Рӯҳат бидидам дар қафас, эй хоҳари шӯридаҷон.
Дар даст шаъми равшане, дар сар хаёли гулшане,
Пай мезанам дар нисфи шаб дар шаҳр чун девонагон.
Боке надорам, гар ҳасуд гӯяд маро: девона шуд,
Девонагиҳо оқилист дар шаҳри сарди хастаҷон.
Аз зиндагӣ мақсуд чист, з-ин сӯзи дилҳо суд чист?—
Шеъре, китобе, мисрае шояд зи мо монад нишон.
Дар лаҳзаи танҳоиҳо шеъри нави худ бофтам,
Бикшо гиреҳ ин розро, эй шеърҳои ғайбдон.

1. Ба ақидаи уламо, рӯди бузурге дар зери хоки Гонҷӣ, зодгоҳи банда, равон аст.

ЯК РҶЗ...

Як рӯз меравам ман
Аз ин ҷаҳони фони,
Дар сина захму озор
Аз «дӯстони ҷони».

Як рӯз мефитам ман
Аз дард чун Муаззам,
Дар дида акси ёрон,
Дар сина ҳасрату ғам.

Дони, ки чист дунё-
Бозори худфурӯшон!
Бошад, ки рахт бандам
Бар олами хамӯшон.

Бар қалби нарму нозук
Ҳар рӯз мерасад тир,
Сад бор мемурам, ох,
Аз зарбаҳои тақдир.

Илҳоми осмонӣ
Овард ғуссаи беш.
Ҳар лаҳзаам ҳасуде
Чун мор мезанад неш.

Як рӯз аз самоҳо
Афтад ситораи ман.
Рӯям бишӯяд он гоҳ
Ашки Нигораи ман.

Як рӯз мефитам ман
Аз тири ҳарфи номард...
Падруд, олами пир,
Падрур, ғуссаю дард!

САБР КАРДАМ, БУРД КАРДАМ

Сабр кардам, бурд кардам,
Ғуссаро мағлуб кардам.
Сабр кардам, бурд кардам,
Хуб кардам, хуб кардам.

Кистам ман? Кистам ман?
Мурда-мурда зистам ман.
Чун Самандар сӯхтам ман,
Уфтодам, хестам ман.

Рост рафтам рост гуфтам,
Ҳар чӣ қалбам хост, гуфтам.
Ҳар хато бечост, гуфтам,
Рӯ ба рӯи дӯст гуфтам.

Қоматамро ҳам накардам,
Дидаамро нам накардам.
Нолаю шеван накардам,
Бар диле ғам зам накардам.

Нӯш дидам, неш дидам,
Санги тӯҳмат беш дидам.
Роҳати бадкеш дидам,
Ҳоли зори хеш дидам.

Кист чун ман тирхӯрда?
Кист чун ман сарсупурда?
Кист чун ман зист умре
Мурда-мурда, мурда-мурда?

ДУБАЙТИҲО

Бидидам гӯшворе, ханда кардам,
Харидам куртаворе, ханда кардам.
Ба тан курта, ба гӯшам гӯшворе,
Ба ҳарду хештанро банда кардам.

Зани тоҷик, дарего, хокрӯб аст,
Ба зери пои мардон мисли тӯб аст.
Ҳаменӯшад ниҳонӣ заҳри қотил,
Зи минбар гӯяд ӯ: «имрӯз хуб аст».

Зани тоҷик, зани пурсабри дунё,
Наменолад даме аз ҷабри дунё.
Битарсам, чун зи ҷонаш сер гардад,
Ба нохун меканад ӯ қабри дунё!

Дарего, шахси зан безътибор аст,
Аз ин рӯ, ашки чашмаш шашқатор аст.
Ҳамон қавме, ки занҳояш канизанд,
Чи гуна сарбаланду растагор аст?!

Агар рӯде бихушқад, дод гӯем,
Ба ашки шӯри худ мо рӯ бишӯем.
Бишуд дарёи шири модарон хушқ,
Чаро тадбири ин дарё начӯем?

Сияҳзулфам бишуд чорӯб, ҳайҳот,
Умеди дил бишуд саркӯб, ҳайҳот.
Ба нӯги панчаам оташ гирифтам,
Дарег, аз қисмати нохуб, ҳайҳот.

Бубар чизат, маро озод бинмо,
Муҳаббатро макун бо танга савдо,
Зани озодфикру худшиносам,
Диле хоҳӣ, дили худро бубахшо!

Маро гуфтӣ, чаро зебо нагаштӣ,
Чаро чун Зӯхраю Узро нагаштӣ?
Ало, кӯри худу бинои мардум,
Чу Маҷнун худ чаро шайдо нагаштӣ?!

Навин ёри ту бар сӯзам наарзад,
Ба фарёди шабу рӯзам наарзад.
Бидидам байти абрӯи нигорат,
Ба як байти чигарсӯзам наарзад.

Зи ишки ту дилам ғаш буд аз оғоз,
Надодиям чаро ёрои парвоз?
Бигуфтӣ, хатту холам дилрабо нест,
Чаро болам надидӣ, лӯъбатакбоз?

Ман аз шӯру мағал ранчида будам,
Зи гуфтори дағал ранчида будам.
Бипурсидӣ, чаро узлатнишинам,
Зи ғавғои мағал ранчида будам.

Туро ҳоло, ало, қавми накӯном,
Падар гашта якеву дигаре мом,
Вале чун волидон бисёр гаштанд,
Ту бекас мондаӣ чун тифли ноком.

Ало, эй зан, ало, вичдони миллат,
Бувад андар кафи ту чони миллат,
Бигир охир дирафши ковиёнӣ,
Ки дар хобанд ин мардони миллат.

Басе зан шуд, дарего, мардпеша,
Ба фарқи сар занад ҳарфаш чу теша.
Мағӯ ҳаргиз маро: «Мардона ҳастӣ»,
Занам ман, мон бимонам зан ҳамеша!

Бисӯзам дар ғамони Оли тоҷик,
Илоҳо, нашканад шаҳболи тоҷик,
Агар чанги маҳал сомон наёбад,
Чӣ мегардад, худоё, ҳоли тоҷик!

Ало, эй зан, «Қисас-ул - анбиё» хон,
Ҳадисе аз шукӯҳи кибриё хон.
Ту устои дабистони ҳаётӣ,
Зиёбахшо, китоби пурзиё хон.

Ба ҳамдастӣ бихонӣ миллати хеш,
Ба сад парда бипӯшӣ хиллати хеш.
Ба ҷуз дарди худат дарде надорӣ,
Ало, эй беҳабар, аз иллати хеш.

Дилам андар қафас фарёд дорад,
Зи дарде ҳар нафас фарёд дорад.
Маро се-чор кас бадном карданд,
Дил аз ин хору хас фарёд дорад.

Наёбад раҳ хазон дар боғи фарзанд,
Набинад модар асло доғи фарзанд.
Ҷигарбандам бирафту пас наёмад,
Намеоам ба худ ман то қиёмат...

Ало, Парвини ман, эй духтари ман,
Зари ман, зевари ман, ахтари ман.
Ба рӯи чашми ту хоки лаҳад рехт,
Чун осояд дигар чашми тари ман?

МАРИЗИ ТАРСУЙ

Худовандо, маро хоки замин кун,
Дилат хоҳад, ба гардунҳо бубардор,
Ба ҳар як озмун омодаам ман
Зи тарсу будан аммо худ ниғаҳ дор,

Зи тарсуй маро, ё раб, ниғаҳ дор,
Зи тарсуй шавад оғоз ҳар кор.
Ба мисли қаҳрамонмодар бувад тарс,
Ки дорад эй басо фарзанди бисёр!

Хиёнат бо бадӣ фарзанди тарсанд,
Ҷаҳолат бошадаш фарзанди хамхун,
Дурӯғу макру фанду бухлу кина -
Бувад тифлонаш андар даҳр афзун!

Худовандо, гунаҳкорам, гунаҳкор,
Ба ҳар чурме дар ин олам ҷазоест.
Маро танҳо зи тарсуй ниғаҳ дор,
К-аз ӯ бадтар ҷазо андар ҷаҳон нест.

ХОКИСТАРТЕППА

Сафоле чун забони сурх
Кунад фарёд аз пешин.
Кафе хоки сияҳ резад
Зи коми кӯзаи нақшин.

Садои рафтагон аз дур
Ба гӯши ман биёрад бод.
Зи номи рафтагон имрӯз
Сафоле мекунад фарёд:

Ало, мардум, чаро моро
Зи ёди хештан бурдед?
Ниёро бурда аз хотир,
Шумо пеш аз ачал мурдед?..

Кунун эҳёи нав бояд,
Ало, эй қавми хоболуд,
Ба зери барфу боронҳо
Сафоле мешавад нобуд.

Сафоле мекунад фарёд:
Бихез аз хоби мадхушӣ,
Маро бар рӯи кафҳо гир
Ту аз кунчи фаромӯшӣ...

Сафоле чӣ, суолест он,
Суоли рафтагон бар мо:
Чаро ғофил зи дирӯзед,
Наед андар ғами фардо?

ГИЛАЕ АЗ ҲОФИЗ

Ало, Ҳофиз, ало, Ҳофиз, чаро додӣ
Самарқанду Бухороро ба як ҳоле?
Магар фардои дунёро яқин кардӣ,
Барои мо магар шеърӣ ту шуд фоле?

Ба шӯхӣ шояд ин шаҳбайтро гуфтӣ,
Ҳақиқат шуд вале шӯхӣ саропо зуд.
Ало, Ҳофиз, кушо рози муамморо,
Фаришта ё ҳамон соат дуо бинмуд?

Дарег, авлоди ту имрӯз бар холам
Самарқанди фалаксоро намебахшад.
Дареғи ҳимматат, фарзанди он туркат
Ба ман гарди Бухороро намебахшад.

ШИМОЛӢ

Эй пойтахт, андар барат афтадаам ман аз «шимол»,
Дар мактабат аз бар кунам то донишу фазлу камол.
Он кадр ҳам меҳрат ба дил сахту қавӣ биншаста буд,
Парвоз кардам сӯи ту, бигзашта аз чоҳу чалол.
Андар канорат ёфтам ёри сазовори дилам,
Баҳри мани шайдо шудӣ шаҳри сухан, шаҳри висол.
Эй пойтахти тоҷикон, ҳастӣ Бухорои навин,
Нагзорам асло, шоират бахшад туро бар хатту хол.
Гӯяд маҳалбоз аз камин: «Бегонай дар ин замин»,
Дар мулки худ бегона ман?! Хуниндилам аз ин суол.
Ҳам аз ҷануб, ҳам аз шимол имрӯз фарзанди туем,
Пайванд бояд дар миён, асло набинӣ то завол.

РҮЪЁ

Қабои ӯ сияхгун чун харири шаб,
Нигоҳаш чун нигоҳи маҳ дурахшон буд.
Ба ман гуфто: «Зи умрат соате монда,
Бигӯ холо суруди охиринаи худ».

Сипас аз манзилам ӯ ғайб зад ногаҳ,
Миёни хона мондам музтару хайрон.
Бидидам дар хаёлам рӯзи мотамро
Ва тифли хешро бо дидаи гирён.

Ба худ андеша кардам ман: чи хоҳам гуфт
Дар ин шоми ҳазину вопасини хеш?
Суруди охиринамро чи сон гӯям,
Ки ҳар касро бисозад лаҳзае дилреш?

Бигуфтам: «Вопасин шеърам ҳамебахшам
Барои як рақиби дилсиёҳи худ».
Ҳамегӯям: «Кунун дунё барои туст,
Бимон ту бо савобу бо гуноҳи худ».

Чу бар ёдам нигоҳи сарди ӯ омад,
Зи чон фарёд кардам: «Ман намемирам!
Аз оне, ки ҳамеша садди роҳам буд,
Ба роҳи умр хатман қасд мегирам!»

Зи нав марди сияхпӯш омаду хандид:
«Туру ин нафрати ту зинда хоҳад дошт.
Сано гӯ бар рақибат, дар дилат охир
Муҳаббатро бикӯшту тухми нафрат кошт»...

МЕЪРОЧИ ШОИР

Лоиқ асло бар ситоишҳои кас мӯхтоҷ нест,
Ҳеҷ касро боли чуръат то ба ин меъроҷ нест,
Дар ҷаҳони шеър Лоиқ марди соҳибтоҷ буд,
Мисли ӯ дар шеър альён марди соҳибтоҷ нест.

БАҲОРИ ПАРВОЗ

Баҳори коғазӣ рафту баҳори ростин омад,
Парастуи фирориям ба рақси остин омад.
Гули коғаз намехоҳам, ки лабхандаш дурӯғин аст,
Гули маҳ дар само хандон, гули раҳ дар замин омад.

ҲАБРИЕЛЛО

Ҳабриелло – духтари нозофарин
Бо садои махмалин
Шеър мехонад маҳин:
Гоҳ аз ашъори Муъмин,
Гоҳ аз Бозори Собир,
Гоҳ аз Аскар Ҳаким.

Ҳабриелло – мурғаки ширинбаён
Дур аз Хатлону аз Суғду Бадахшон,
Аз Самарқанду Бухорову Хучанд
Бо забони рӯҳбахши тоҷикон
Шеър мехонад равон.
Дар диёри дури Ҳоланд,
Аз забонаш мечакад қанд.

Ҳабриелло,
Духтари Амстердам,
Шефта бар дурри волои Аҷам,
Шеъри моро медиҳад ранги дигар.
Дар нигоҳи беғубораш дидаам
Субҳи Афранги дигар.

Амстердам, 1989

ҚАБРИ ОРЗЎҲО

Қабри худро кандам имшаб дар биёбони хаёл,
Пас ниҳонӣ қабри розу орзӯи хешро кандам
Қабри уммеду ҳавасро низ кандам
дар дили хоки сияҳ.
Бо хаёли ишқи ту падруд гуфтам,
Дур гаштам аз гунаҳ,
Хур гаштам ё шабах?

Рӯҳи ман бар ҷисми бечон
То саҳаргаҳ ашк рехт.
Ҷисми бечонам чу санге сард буд,
Шаддаи эҳсоси ман аз ҳам гусехт.

Дар чиходи рӯҳу ҷисмам,
Дар чиходи нафсу ботин
Рӯҳи ман ғолиб баромад.
Ишқдushman гаштаму ишқи туро
Дар ниҳодам куштам охир,
Лаҳзае қолиб баромад.

Қабри худро кандам имшаб дар биёбони хаёл.
Аз дилам рондам ҳавасҳоро қатор,
Аз паси тобути худ пас гирия кардам зор-зор.
Хонаи дил сарду холист,
Сарду холӣ, чун мазор...

ЧӢ ГУФТӢ?

Баҳорон мерасад, ёрам, чӣ гуфтӣ?
Зи пайғомат хабардорам, чӣ гуфтӣ?
Баҳорон мерасад, чун оҳуи маст,
Саропо ман шарарборам, чӣ гуфтӣ?
Чаҳони шеърҳоям бенаво буд,
Наво гаштӣ ба ашъорам, чӣ гуфтӣ?
Зулайховор чустам ишқи худро,
Туй ёри сазоворам, чӣ гуфтӣ?
Ало, дунёи пурозор, хомӯш,
Сӯхан гӯяд, бимон, ёрам чӣ гуфтӣ?
Садое мерасад аз дурии дур,
«Туро ман дӯст медорам»... Чӣ гуфтӣ?

ҶОЗИБА

Бигӯ, аз чазбаи ишқи чигарсӯз
Дили бечораҳолам чун раҳояд?
Маро аз нури чашмони сиёҳат
Сипар аз оҳану фӯлод бояд.

Даруни қалби тангам корзорест,
Сипоҳи шубҳа он чо ташна бар хун.
Гаҳе бовар занад табли зафарҳо,
Гаҳе нобоварӣ мегардад афзун.

Дилам мегӯяд охир гашта-гашта:
«Бувад ӯ аз сабукборони соҳил,
Пушаймон мешавӣ рӯзе зи кирдор,
Қушо чашми ниҳонбин, қотили дил!»

Валекин чазбае пайдою пинҳон
Ба сӯят мекашад ҳар рӯзу ҳар шаб,
Надорад чони ман осудагӣ ҳеҷ
Чу беморе, ки дар мегирад аз таб.

Хаёлан мешавам пурсон зи аксат:
Чӣ инсонӣ? Ту агёри? Ту ёри?
Маро бо ҳар баду неки сириштам
Ту оё метавонӣ дӯст дорӣ?

Пас аз дидори маҳрӯёни пурноз,
Пас аз афсонаҳои Шаҳрзода
Ту оё метавонӣ дӯст дорӣ
Маро бо ишқу поку гарму сода?

Ту оё мекунӣ бовар ба такдир,
Маро қисмат барои ту сиришта...
Наёмад аз ҳаво ин ҳарф, охир,
Варо овард то гӯшам фаришта.

Дар ин дунё, ки номардӣ фузун аст,
Ҳамехоҳад дилам, мардона бошӣ,
Чу ошиқҳои ҳарчой нахоҳам
Миёни хосу ом афсона бошӣ.

СОЛИ АСП

Эй аспи тундрав,
Эй аспи хушчилав,
Аз авчи осмон пайгоми хуш биёр.
Дар соли некпай,
Чун фоли некпай
Аз мулки ахтарон илхоми хуш биёр.

Маҷрои рӯди ман бояд дигар шавад,
Хокистарам кунун бояд шарар шавад,
Шоми дарози ман бояд саҳар шавад,
Ҷодугари хаёл аз тан бадар шавад.

Имсол соли асп,
Имсол соли ман,
Андӯху ғуссаам бояд ниҳон шавад.
Ман интизори шеър,
Ман интизори сеҳр,
Дарёи шеъри ман бояд равон шавад.

Уммеди дилфиреб,
Хуршеди дилфиреб
Андар самои дил созад кунун тулӯъ.
Як нахли сабзбарг,
Дур аз ғами тагарг,
Андар замини дил дорад кунун нумӯъ.

Айюбу сабри ӯ холо бишуд куҳан,
Дар роҳи шоирӣ сабрам бувад фузун.
Тӯфони Нӯҳ чист?
Исёни дил бубин,
Радду бадал шаванд эҳсос бо чунун.

Аспи сафеди ман,
Аспи умеди ман,
Имсол соли туст, иқболи ту кучост?
Ман омадам ба шӯр
Аз шавқи диданат,
Афзори ту кучо,
Шахболи ту кучост?

ПИСАРЧОНАМ, ПАДАР ШАВ!

«Падар» гӯён калонат мекунам ман,
Писарчонам, маро рӯзе падар шав.
Ту ҳам соҳибдару соҳибписар шав,
Зи ранчи бешуморам боҳабар шав.

«Падар» мегӯяму мегирям аз ғам,
Валекин бингарӣ ту моту ҳайрон:
Чаро момои хандон зуд гирияд,
Барояш гирия ҳамчун ханда осон...

Ту донӣ, бепадар будан чи мушқил,
Заифу бесипар будан чӣ мушқил.
Валекин бесипар ҳам бигзарад умр,
Ба олам беписар будан чи мушқил.

«Падар» гӯям туро, эй тифли зебо,
Зи рӯи расму оини ниёгон.
«Падар» мегӯяму меларзам аз шавқ,
Падар гӯё биёяд шоду хандон.

ДАРД

Худ ба худ мегуфт пурармон
Пештар аз марг обоям:
«Ҳасратат бар гӯр хоҳам бурд,
Во Самарқандам,
Бухороям!..»

Дар дами маргаш падар бигрист:
«Аз чи ман бедасту бепоям?
Ҳасратат бар гӯр хоҳам бурд,
Во Самарқандам,
Бухороям!..»

Гар пазирад умри ман поён
Дар ҳаво печад ғамовоям:
«Ҳасратат бар гӯр хоҳам бурд,
Во Самарқандам,
Бухороям!..»

АЗ ЧИНСИ ХУД

Сарфарозам ҳар кучо аз чинси худ,
Дар замину дар само аз чинси худ.
Аз «Ҳазору як шаб»-у аз «Бӯстон»
Хонда будам қиссаҳо аз чинси худ.
Ашку рашки мо бувад аз ҳад фузун,
Ох, бигрезам кучо аз чинси худ?!
Нест дар дил шиква аз чинси дағал,
Лек дорам шикваҳо аз чинси худ.
Оқиле гар нолад аз дасти фалак,
Нола дорам, эй худо, аз чинси худ.
Бо вучуди ин ҳама бешу камаш
Сад ризоям, сад ризо аз чинси худ.
Шукри беҳад, дидаам бисёрҳо
Хушхирому маҳлиқо аз чинси худ.
Ҳалқае пайванд дар занчираам,
Ман намегардам раҳо аз чинси худ.
Боз илҳомам агар бахшад мадад,
Месароям шеърҳо аз чинси худ.

РЕША

Аз замини пир мепурсам:
Решаи ман, решаи ман ку?
Аз чанори сабз мепурсам:
Аввали андешаи ман ку?

Мерасад гоҳе зи дуродур
Бонги чонсӯзи чарас бар гӯш.
Аз паи бобои бозургон
Дар биёбон меравам хомӯш.

Ташнаам сахт, об мехоҳам
Пои ман аз рег месӯзад.
Чонибам ачдои ман аз дур
Дидаи пурмеҳр медӯзад.

Аз саманди бодпои фикр
Дар дилам ҳаргиз шикоят нест,
Аз биёбон мерасонад зуд
То Самарқандам, ба қарни бист.

Мешитобам бо ниёи хеш,
Аз навин роҳи Самарқандам.
Мекашад обои ман фарёд:
Во Самарқандам, чигарбандам!...

Гаҳ саманди бодпои фикр
Мебарад сӯи Фарангистон,
Меравам ман бо падар он ҷо,
То Лион, то шаҳри ободон.

Донам, ин хоки шарарбунёд
Сахт бо хуни падар омехт.
Баҳри озодии ин кишвар
Канд чон эй бас падар, хун рехт...

Гарчи фарзанди деҳи хурдам,
Бо ҷаҳон ман решапайвандам.
Риштаи меҳри дили худро
Сахттар аз буда мебандам.

Он мабодо, барканад аз бех,
Чист дигар нахли береша?
З-ин сабаб шому саҳар бо худ
Мекунам аз реша андеша.

Мениҳам ҳарҳафтро¹ сӯе,
Ҳафт пушти хеш мечӯям.
Нестам ман нахли бебунёд,
Аз гили аҷдод мерӯям.

---

1. Ҳарҳафт — ороиши занона иборат аз хино, вусма, сурхӣ, сафедӣ, заранг, голия, сурма.

НОЛАИ АРҒУНУН

Ёдам омад бо садои арғунун
Духтарам дар бар либоси арғувон,
Мисли шабнам буд умраш бебако,
Монд дарди духтарам умре ба чон.

Гиря кардам аз садои арғунун,
Пешам омад додарам аз осмон,
Чун фаришта бегуноҳу пок буд,
Шуд, аз ин рӯ, осмонӣ ҷовидон

Гиря кардам аз садои арғунун,
Ёдам омад чеҳраи гарми падар,
Чашм дар раҳ худ ба худ мегуфт боз:
Кай биёяд духтари ман аз сафар?..

Дилшикаста аз садои арғунун,
Сӯи боғу бӯстон бирехтам.
Аз навои арғунун не, бе наво
Аз ғаму дарди ниҳон бигрехтам.

БАҲОРО...

Баҳоро, духтари ошиқ,
Ғазалхон омадӣ имрӯз,
Ҳарири абрҳо бар сар,
Хиромон омадӣ имрӯз.

Чу хандон гаштӣ, эй маҳрӯ,
Зи лабҳои ту гул борид,
Ба рӯи ёлаю пушта
Ту гӯӣ, рехт марворид.

Ба ҷони даҳр шӯр афтод
Зи ракси дилнишини ту,
Парасту гашт парвозӣ
Зи кулфи остини ту.

Чу пошидӣ ба рӯи хок
Ақиқи сурхи оташгун,
Ту гӯӣ, машғалистон шуд
Зи ракси лолаҳо хомун.

Замини сабз шеъри туст,
Баҳор, эй соҳиби эъҷоз,
Аё ҳамшеваю ҳамроз,
Аё дар шоирӣ устоз!

САРМАСТ

Набитвонӣ маро куштан,
Маро куштан бувад душвор,
На бо захру на бо қаҳре,
На бо тӯҳмат, на бо пайкор.

Ту бо таъну маломатҳо
Намудӣ сангборонам...
Аз ин зарба намурдам ман,
Бидон, охир, чихилҷонам!

Намедонӣ чаро, эй зан,
Замоне пир хоҳӣ шуд.
Зи мансаб, аз шароби фанд
Замоне сер хоҳӣ шуд.

Сипас бар чашмҳои ман,
Чи сон дӯзӣ нигоҳатро?
Бипурсӣ бо кадомин рӯ
Зи ман узри гуноҳатро?

Ало, сармасти мансабҳо,
Ба худ о, дер хоҳад шуд,
Ҳама нозу таманноят
Ту ро занҷир хоҳад шуд...

БАЪДИ ҚАРНЕ...

Баъди қарне,
Баъди сад соли дигар
Дар замини гулфишони орзу
Рӯ ба рӯ оянд бо ҳам
Рӯҳи ман бо рӯҳи саргардони ту.
Рӯҳи ман оҳиста мепурсад зи рӯҳат:
Аз чи рӯ сад сол пеш
Худсару худхоҳ будӣ?
Аз ҷаҳони орзӯи дигарон
Ту магар огоҳ будӣ?
Ту чаро сад сол пеш
Беғаму дилсанг будӣ?
Садзабону садақида,
Чун гули хушранг будӣ?
Гар лабат ҳоло дареғогӯ нашуд,
Пас пушаймон нестӣ з-он кори нохуб?
Ё ки дар чашми ту иблиси бадӣ
Чилва дорад хубу марғуб?
Гар ту будӣ довари инсофҷӯ,
Гар ту будӣ фарди некӯ
Пас чаро тиллои холисро
Гуфтаӣ мис пеши дунё?
Ногаҳон рӯҳат ҳамеояд ба ҷӯш,
Мезанад фарёд бо лафзи дурушт:
Аз нигоҳи дилшикофат ман гурезам то кучо?
Дар ду дунё аз нигоҳи ту намеёбам паноҳ!
Чун фаришта
Бугуноҳам, бегуноҳам, бегуноҳ...

ПАРВИНИ МАН

Гулхандаат дар ёд монд,
Дил пурғаму ношод монд.
Рафтӣ ту бар коми лаҳад,
Дар коми ман фарёд монд.

Парвини ман,
Парвини ман,
Эй духтари ширини ман.

Лоло будӣ, хокӣ шудӣ,
Аз ман будӣ, аз кӣ шудӣ?
Ё дар сари мижғони шаб
Ашки ҷилоноке шудӣ?

Парвини ман,
Парвини ман,
Эй духтари ширини ман.

Гаҳвораи нақшин бимонд,
Ангуштари заррин бимонд,
Сар мондӣ андар хоки сард,
Модар сари болин бимонд.

Парвини ман,
Парвини ман,
Эй духтари ширини ман.

Номат бигирам бар забон,
Сӯзанд мағзу устухон.
Духтар нағаштӣ дар барам,
Ахтар шудӣ дар осмон.

Парвини ман,
Парвини ман,
Эй духтари ширини ман.

УЗР

Ба ёди устод Фазлиддин Муҳаммадиев

Барои зарбаҳои дилшикофу ноҳаки чоҳил,
Барои ақли кунди нашъамандони зи ҳақ гофил,
Барои чашми нобиною рӯҳи бегами қотил,
Муаллим, аз Шумо, чун аз бародар, узр мецоҳам.
Зи номи ҳар бузургу хурди кишвар узр мецоҳам.

Аз он, ки чоҳилонро ҳам чу ман як модаре зода,
Ба онҳо аз чигар шири сапеди хештан дода,
Надонад қисмати ояндаашро модари сода,
Муаллим, аз Шумо, чун аз бародар, узр мецоҳам.
Зи номи модарони ғуссапарвар узр мецоҳам.

Шумо бо Аҳриман умре чидолу кашмакаш кардед,
Чи таззоде, кунун осуда андар олами сардед,
Шумо дар зиндагӣ марду Шумо пеши ачал мардед,
Муаллим, аз Шумо, чун аз бародар, узр мецоҳам.
Зи кори қисмати бераҳму бесар узр мецоҳам.

Ҳаёли ман, Шумо мисли фаришта дар замин будед,
Ҳамеша аз риёву кин даруни дил ғамин будед,
Суханро роздону ҳамдаму чонофарин будед,
Муаллим, аз Шумо, чун аз бародар, узр мецоҳам.
Зи номи ҳар сухангӯву суханвар узр мецоҳам.

Дарахти умратон аз дасти қотил ногаҳон бишкаст,
Ту ғӯи, дил даруни синаи пиру чавон бишкаст,
Сутуни эътиқоду боварии одамон бишкаст,
Муаллим, аз Шумо, чун аз бародар, узр мецоҳам.
Зи номи ҳамдиёрон бори дигар узр мецоҳам.

ЗАРРАБИН

Як лаҳза хоҳам, эй диёр,
Бар боғҳо, бар роғҳо
Бо чашми дигар бингарам
Пӯшида чашм аз доғҳо.

Як пора афлесун бувад
Моҳи нават андар назар,
Истораҳои беқарор
Чун кафтарони бастапар.

Шаҳтут чун бенавда монд
Аз ҷабри теғу тешае,
Парбеҳааш тобад ба чашм
Аз дур мисли решае.

Гелосҳо дар шоҳаҳо
Чун гӯшвора аз ақиқ.
Бо сояи худ ар-арат
Вақти маро гӯяд дақиқ.

Аз шабнами боғи чаман
Саршор кардам ҷомро,
Бедор кардам лаҳзае
Рӯҳи дили Хайёмро.

Бар гӯшҳои хотирам
Афтода сад овози қулф.
Фарёд кардам хешро,
Омад садое: «Зулф, Зулф»...

Аз домони пироханам
Хори мағелонат гирифт.
Аз дидани хусни нават
Гаштам даме андар шигифт.

Ҳайхот, одат кардаам
Бар манзари ту, эй диёр,
3-ин рӯ намебинам гаҳе
Хусни туро беихтиёр.

Одат гаҳе пинҳон кунад
Чун парда хусни обу гил,
Бояд нигах сӯи диёр
Бо заррабини чашми дил!

ЧҶҶАИ АЛО

Дар байни селачӯча як чӯчаи алоям,
Ҳар чӯчаи сиёҳак пайвастаам занад нӯл.
Бо рӯҳи тоҷикона тоҷам ба сар набошад,
Бо маълумоти олий як умр мондаам гӯл.

Як хеши ман араб буд, аҷдоди момаам турк,
Бобо Убайдулло аз як деҳи қухистон.
Омехт хуни меше бо хуни гурги даштӣ,
Сад сол пас ба дунё ман омадам ғазалхон.

Фарзанди ишқ ҳастам, дилдодаи каломам,
Пайвандреша ҳастам бо решаи ниёгон.
Дар хоки Тоҷикистон чашми сарам кушодам,
Бар хоб меравам боз дар хоки Тоҷикистон.

Ҷуз лафзи форсӣ ман лафзи дигар надонам,
Бе лафзи худ бимирам, чун ташна дур аз об.
Бе лафзи худ гадоям, бе хоки худ кучоям?...
Ҳарфи дигар нагӯям баҳри шумо аз ин боб.

Дар байни селачӯча як чӯчаи алоям,
Бо айби таънаҷӯён аз селаам ҷудоям.
Эй чӯчаҳои сода, аз ман чаро гурезед,
Ҳарчанд ман алоям, як хоҳари шумоям!

ПАРВОЗ

Ногаҳон ман мекунам парвоз
Бар самои соф.
Оқибат пар мекашам озод
Дар ҳавои соф.

Бар ҳақиқат мешавад табдил
Хобҳои ман.
Шаҳри хуфта мешавад бедор
Аз садои ман.

Як зан аммо мекунад фарёд:
«Даст гиредаш.
Аз чӣ он зан рафта то гардун,
Паст гиредаш!»

Ман вале шодона механдам:
«Эй ҳавасмурда!
Баркушо ту шоҳболатро,
Ку дилу гурда?»

Оқибат пар мекашам озод,
Дуртар аз хок.
Он зани бадҳоху бадандеш
Мешавад ғамнок.

Бол меафшонам оҳиста
Бар сари ҳар бом.
Барги гул мерезад аз болам,
Чун гули бодом.

ДАРДИ ИШҚ

Хобам гурехт аз дарди ишқ,
Доруи хобам орзӯст.
Лабташнаам, лабташнаам,
Як қатра обам орзӯст.

Хоҳам гурезам аз ғамаш,
Ишқам валекин ғолиб аст.
Ишқ аз дилам берун хазид,
Аз чорсӯ роҳам бубаст.

Аз мӯр мепурсам мадад,
Аз моҳ мепурсам мадор,
Мӯр аз паи дон меравад,
Маҳ дар мадораш раҳсипор...

Эй ишқи пок, эй ишқи пок,
Сӯзандатар аз оташӣ,
Дур аз балои хешро
Сӯи балоҳо мекашӣ.

Хунам ба оташ шуд бадал,
Эҳсос чӯшад дар бадан,
Ман музтариб, ман музтариб,
Ман безабон, ман бесухан...

Модар-табиат, раҳм, раҳм,
Эҳсосро дар сина куш,
Ин оташи деринаро
Бо қудрати дерина куш.

Аз бехудӣ ман хастаам,
Хоҳам зи нав оқил шавам.
Бигзор, дар пеши дилам
Қотил шавам, қотил шавам.

ЛУТФИ ИЛҲОМ

Хандаат, эй ёр, дар ёди ман аст,
Завқбахши қалби ношоди ман аст.
Тарк кардам гар замоне манзилат,
Ин ниёзи рӯҳи озоди ман аст.
Қиссаҳоят эй басо бишниданист,
Достони талхи Фарҳоди ман аст.
Гӯш кардӣ гар фиғони тундаре
Дар дили шаб, акси фарёди ман аст.
Як тасаллои дили саргаштаам
Гиряхои тифли навзоди ман аст.
Гар бароят боз гуфтам шеъри нав,
Лутфи илҳоми худододи ман аст.

САЧДА

Сачда меорам ба пои кӯх,
Чунки бошад зодгоҳи ту,
Сачда меорам ба роҳи кӯх,
З-он бишуд оғоз роҳи ту.

Аз ниҳоли пайкарат сархуш,
Бар ниҳолон сачда меорам.
Пеши чашмонам гули рӯят,
Бар гулистон сачда меорам.

Сачда меорам ба дарёе,
К-андар он гаштӣ шиновар ту.
Обшоронро барам таъзим,
Сози онҳо карда аз бар ту.

Ин манам як хокбӯси даҳр,
Хоки роҳи ту ҳамебӯям,
Аз миёни нақшҳои хок
Нақши пои ту ҳамечӯям.

Сачда меорам ба рустое,
К-аз барои ман туро дода,
Сачда меорам ба моми ту,
К-аз барои ман туро зода...

ТАШАККУР

Дилам аз ишқи ту ларзид,
Дилам аз ишқи ту таркид.
Зи нав эҳё шудам аз ишқ,
Зи нав дунё шудам аз ишқ.

Барои ишқи чонбахшо ташаккур,
Барои ин сару савдо ташаккур.

Маро дунё чӣ кор ояд?
Маро сӯзи ниҳон бояд,
Вагарна пир хоҳам шуд,
Зи дунё сер хоҳам шуд.

Барои меҳри бепоён ташаккур,
Барои дарди бедармон ташаккур.

Гирифтам ман қалам аз нав,
Дилам шуд беалам аз нав,
Бигуфтам роз бар дафтар,
Варақ шуд аз сиришкам тар.

Сиришки ман фидои ҳимматат бод,
Маро аз ҳабси ман кардӣ ту озод!

ФОЛ

Бароят парварам дар сина ишқи хос,
Ба номат фол бикшоям ба сад ихлос:
— Агар дар боми ҳамсоя нишинад кафтаре ногох,
Ту меой!
Сафедори баландеро бубинам дар канори рох,
Ту меой!
Агар даҳ шеър хонам зери лаб имрӯз,
Ту меой,
Агар ором гирад ғуссаам дар қалби бадомӯз,
Ту меой!
Туро бегона метобад чунин эҳсоси тифлона,
Расад бар гӯши ту фолам чу афсона.
Зи нав ман фол мебинам,
Ба уммеде туро дархол мебинам:
Сад ахтар бишмарам имшаб,
Ту меой!
Агар оҳиста гирам номи ту бар лаб,
Ту меой!

ДЕР ШУД...

Бар дилам омад баҳори ишқ,
Навбаҳори умр лекин рафт.
Чун дили мастат ба даст орам,
Шавқу шахди умри ширин рафт.

Кай гулафшон мешавам аз нав,
Кай чавонӣ оядам меҳмон?
Навчавоно, дар кучо будӣ,
Лаҳзаҳое ман будам хандон?

Як замон бар қомати сабзам
Бо ҳавас ҳар кас назар медӯхт,
Аз ғами зулфи парешонам
Дилшиносе ҳар нафас месӯхт.

Эй чавон, охир кучо будӣ,
Аз чӣ нашнидӣ ту фарёдам?
Рӯ ба рӯ гар мешудӣ он рӯз,
Шоядо, дил бар ту меодам.

Дер шуд, дер, эй азизи дил.
Навбаҳорам рафт бо армон.
Корвонат меравад боло,
Корвонам меравад поён.

НЕ САФЕДАМ, НЕ СИЁҲАМ

Кулф кардам чомадонам,
«Меравам» — гуфтам ниҳоят.
Рахт бастам ногаҳонӣ,
Пеши дил кардам чиноят.

«Меравам» — мегӯяму дил
Сахт менолад зи андӯх,
Лол мемонам саропо
Ҳамчу бе акси садо кӯх.

Интизорам ман, ки ногоҳ
Медарой шоду хандон,
Ногаҳ аз гармии рӯят
Зинда мегардам ман осон.

Як нигаҳ бинам туро, бас,
Ишқи ман ишқи хаёлист,
Аз гунаҳ дурам, азизо,
Чун гунаҳ ошуфтаҳолист.

Инак, аз нури рухи ту
Мешавад рӯшан нигоҳам.
Бе ту ман ранге надорам
Не сафедам, не сиёҳам!..

ТУРО МЕБАХШАМ ОЗОДӢ...

Агар меҳрам бишуд имрӯз нодаркор,
Чаро бидҳам ба неши ҳарфи талх озор?
Бирав бо хандаю шодӣ,
Ту ро мебахшам озодӣ.

Аз ин лаҳза ту озодӣ,
Раҳо кардам ту ро
аз шаҳрбанди ишқи сӯзонам,
Раҳо кардам ту ро ман
аз каманди зулфи печонам.

Ту озодӣ!
Зи неши ноаёну ногаҳони рашкам озодӣ
Ва аз занчири гирову гарони ашкам озодӣ.
Ту озодӣ
Зи қонунам,
Зи афсунам,
зи рози ман –
силоҳи чорасози ман.

Чу мурғи нағмагардону чаманпарвар ту озодӣ,
Бароят пешкаш бодо гулу гулшан.
Сурудатро ба ҳар ҷое,
ки мехонӣ,
бихон бе ман.
Ба монанди насими кӯҳ озодӣ,
Бирав, дар қуллаҳои кӯҳ ҷавлон зан.
Ту ро мебахшам озодӣ,
(Худои сабр, имдоде!),
Хати озодиятро мӯҳр мемонам ба доғи ашк,

Ки шояд дур аз ман
Мерасӣ бар қадри ишки пок,

Ва ман бе ту
Пас аз ин зиндагонӣ мекунам бегуссаю берашк.

Туро мебахшам озодӣ,
Ба ҳар сӯе, ба ҳар кӯе,
Ман аз занчири гесӯе.
Вале озод буданҳо на осон аст!

Агар сад сол ҳам чун бод
дар парвоз мегардӣ,
Ба сӯям боз мегардӣ.

ЗАНЕ БАРХОСТА

(Зане бархоста буд ва даъвои пайғамбарӣ кард.

«Маҷмаъ-ул-ансоб»)

Зане бархост,
Зане бархост исёнгар,
Парешонмӯ,
парешонхӯ,
парипайкар.
Нигоҳаш шӯълаи сӯзон,
Вучудаш қатраи ларзон,
Зи худ беҳуд,
Чунун дар синаю дар сар,
Ба ҳукми додхоҳӣ рӯ
ба даргоҳи худо овард,
Барои ҳаққи худ рӯ бар само овард:
Худоё!
Аз гуноҳи бандаат бигзар!
Хатояшро бар ӯ бахшой,
Агар гӯяд яке ҳазён,
Сари баҳс аст ўро бо ту ҳамчун
тифлаки худрой.
Худовандо!
Бигӯ бар ман,
Агар як сон бувад баҳри ту марду зан,
Чаро пайғамбарони ту
Ҳама буданд, аз мардон
Нашуд аммо зане арзанда бар ин ном
Агар аз чинси зан пайғамбаре мебуд,
Зи кулли дину мазҳабҳо
Ягона мазҳабе мемонд дар дунё:

Муҳаббат-мазҳаби одам,
Муҳаббат-мазҳаби олам!

Кушода чумла розашро,
Бишуд зан лаҳзае хомӯш,
Кашид аз синааш оҳе,
Ту гӯй, бори сангине фиканд аз дӯш.
Вале аз осмон, аз дарғаҳи эзид,
Садое, посухе нашнид.

Дар ин хангом
Баногоҳ аз дили ӯ як садо бархост,
Ту гӯй, аз замини осмонҳо ин нидо бархост:
Ту, эй зан,
Тавба гӯ, тавба!
Чӣ меҳоҳӣ ту аз ин чархи саргардон?
Чӣ меҳоҳӣ ту аз яздон?
Ҳама пайғамбарон тифлони зан буданд,
Ҳама пайғамбарон парвардаи домони
зан буданд,
Ба хоки пой зан - модар
Кунад таъзим пайғамбар!

ПОСБОНИ ҒАЛЛАЗОР

Барои модарам

Соли чанги хонумонсӯз
Хури ҳаждаҳсола будӣ.
Бо қаду хусни расоят
Ту ба ҳукми лола будӣ.

Сӯи кӯху дашт метохт
Мисли бод аспи самандат.
Раҳ ба раҳ гулзор мешуд
Аз нигоҳи дилписандат.

Посбони ризки мардум,
Посбони ғалла будӣ,
Аз сиришки худ ба хирман
Донаҳое мефузудӣ.

То наояд сӯи хирман
Оташе аз чанги Гирмон,
Сӯхти пинҳону пайдо
Дар канори ғаллазорон.

Бар тани чун химчаи ту
Ҷомаи мардонае буд.
Ришханди айбҷӯён
Баҳри ту афсонае буд.

Мепаридӣ сар-сари кишт
Бо саманди бодпоят,
То ки пешопеши мардон
Пайки фирӯзӣ биёяд.

АКВАРИУМ

Аё моҳичаи зебо,
Тани танҳо,
Маҳину нарму бепарво
Даруни зарфи пуробе шино дорӣ.
Чи дунёест дунёят,
Чи дарёест дарёят,
Намедонӣ.
Зи рақси хештан мастӣ,
Ризоманд аз булӯр астӣ.
Намедонӣ, ки андак дуртар аз он шиногаҳат
Яке баҳр аст пуртӯфон,
Дар он баҳри азиму жарфу пуртуғён
Сипоҳи мавҷҳои масту ноором дар тозанд,
Наҳангу мормоҳиҳо дар он дарё шино созанд.
Аё моҳичаи зебо,
Намедонам, ки аҳволат чи хоҳад шуд,
Ту ро ҳам гар раҳо созанд дар дарё?
Ту, охир, саҳт дил бастӣ ба он зарфи булӯринат
Ва чуз дунёи худ ҳаргиз
Намехоҳӣ дигар дунё.

ҒАЛАТ ГУФТАМ...

Ғамавро мефурушам, эй харидор,
Бихоҳӣ ғам агар, биштоб, биштоб!
Варо бидҳам ба ту бо нархи арзон,
Наёбӣ чун ғами ман моли камёб.

Ғами бечораи ман кӯчаке буд,
Варо бо хуни дил парвардам охир.
Ба зери боду боронаш намондам,
Барояш рӯзу шаб будам хавотир.

Намегунчад даруни сина алҳол,
Бузургӣ мекунад тифли ғами ман.
Ҳамхоҳам ба савдояш барорам,
Ки то аз он раҳо ёбам даме ман.

Ғамавро мефурушам...-гуфтам аз хашм,
Дили ман шуд зи теги ғусса садреш.
Ғалат гуфтам, ғамавро мефурушам,
Чи сон модар фурушад тифлаки хеш?

ЭҲСОС

Мекунам эҳсос рӯзу шаб: касе
Чун дуо номам ҳамегирад ба лаб.
Аз нидоҳои дили бедори ӯ
Бохабар созад маро тори асаб.

Аз миёни шӯру ғавғои ҷаҳон
Мерасад овози пурдардаш ба гӯш,
Гаҳ маро фарёди бесабронааш
Мекунад бедор шабҳои хамӯш.

Мешитобад ишқи саргардони ман
Пешвози ишқи саргардони ӯ,
Қалби ман чун кафтари белонае
Мекунад парвоз бар айвони ӯ...

Эй, ки дорӣ зиндагӣ бо ёди ман,
Бигзар аз ишқам, маро бесар макун.
Ман, ки ҳастам аз азал Зулфи пареш,
Илтиҷо дорам, парешонтар макун.

Ту гумон дорӣ ба худ, эй бехабар,
Ман намедонам дилу рози туро...
Мавҷгири хотирам беихтиёр
Аз ҳаво медорад овози туро.

БАРОИ ДҶСТИ СОБИҚ

Дӯстам, савдогарӣ, савдогарӣ,
Дӯстиро ҳам ба савдо мебарӣ.
Меҳру зар дар як тарозу мениҳӣ,
Дӯстонро мефурушӣ, меҳарӣ.
Дар дилат реша надорад чун вафо,
Дар садоқат як ниҳоли бебарӣ.
Аз барои ному молу обрӯ
Ҳар замон аз баҳри ёрон бигзарӣ.
Мешиносӣ хешро беш аз худо,
Беҳабар ҳастӣ чу аз одамгарӣ.
Дар рафоқат чун дили мо чӯр нест,
Алвидоъ!
Ман дигарам, ту дигарӣ!

ЧАШМИ ВИЧДОН

Ғайри ду чашмон -
Чашми чапу рост,
Як чашми дигар
Дар ботини мост.

Дорад гурӯҳе
Ин чашмо пок.
Пошад гурӯҳе
Ин чашмо хок.

МАРД

Зи ранчу дахшату ғавғои дунё,
Зи ашку ғуссаю ғамҳои дунё,
Зи барфу тундару сармои дунё
Маро андар паноҳи худ ниғаҳ дор.

Зи рӯзи саҳти ман ту рӯ магардон,
Зи ман, эй баҳти ман, ту рӯ магардон,
Балогардон бишав, эй марди мардон,
Маро андар паноҳи худ ниғаҳ дор.

Дилам, мағзор, аз ҳарфи суҳанчин
Шавад рещу шавад ҳар лаҳза ғамгин,
Зи тӯфони балою тӯҳмату кин
Маро андар паноҳи худ ниғаҳ дор.

Зи чашми нокасони дуну беор,
Зи лӯъбатбозии мардони айёр,
Ҳимоят кун маро, эй ёр, эй ёр,
Маро андар паноҳи худ ниғаҳ дор.

Ман, охир, ҳамчу тифли бепаноҳам,
Баду некам аён аст аз нигоҳам,
Мачӯ дар ҳар қадам чурму гуноҳам,
Маро андар паноҳи худ ниғаҳ дор.

ФОЛИ НЕК

Боз марде ошиқам шуд,
Боз марде рӯ ба рӯям лол монд,
Нахли уммеде ба чонам реша ронд.

Боз гуфтам худ ба худ:
Зиндагонӣ аз ман аст!
То даме, ки дӯст доранд, ин ҷаҳон
Аз бароям равшан аст.

Боз гуфтам худ ба худ:
Ман агар бедор бинмудам дили соҳибдилеро,
Пас даруни сина дил осуда нест,
Ман агар саршор бинмудам дили соҳибдилеро,
Буданам дар ин ҷаҳон беҳуда нест!

Боз гуфтам худ ба худ:
То кунун бар дилбарӣ гар қодирам,
Бо вучуди байтҳои сактадор
Шоирам ман, эй ҳарифон, шоирам...

ҚАСД

Дӯш, аз банди хаёли ишқ озод,
Духтари мағрур будам,
Мисли тифли нозпарвар
Беғаму масрур будам.

Сахт бар ҳоли ҳазинаш
Ханда кардам,
Гуфтамаш: «Эй беирода...»
Беғамаш «шарманда» кардам.

Лек ин дам
Оташе сӯзад вучудам.
Аз пасаш фарёд кардам: «Бозгард,
Ман вафоят озмудам...»

Мегурезад аз нигоҳам,
Мешавад дур,
Қасди худро меситонад
Аз мани худхоҳу мағрур...

ВАФОИ ЗАН

Шомгоҳе фасли сармо
Бо сагаш биншаста марде дар лаби дарё,
Зери лаб мекард такрор:
Саг — вафодор,
Зан — чафокор.

Хостам гӯям ба марди дилҳазин:
Гар зане озор додат як замон,
Гар зани кӯтоҳфикре чоми паймонат шикаст,
Аз чи ҳоло,
Дар гувоҳии замину осмон,
Зоти занро мезанӣ паст?

Хостам гӯям ба марди хастаи соҳилнишин:
Оби дарё қатраҳои ашки чашмони ман аст,
Абри гардун охи армони ман аст.
Солҳо шуд, ишқи марде
Ҳамчу неше дар дилу чони ман аст...

Хостам гӯям варо:
Дар кучое бо дили абгор як зан,
Интизори ишқу лутфу меҳрубонист,
Интизори ҳарфи нарму шодмонист,
Ҳамчу он қалби вафочӯю ҳалим
Қалби танҳо нест, нест...

Хостам ҳарфе бигӯям,
То ба ман марде ҳазин бовар кунад,
То ҳаёли ботили худро бурун аз сар кунад,
Ҳарфҳояшро барад аз ёд монанди сароб...
Лек ҳайҳот, он замон
Лол будам,
Лол будам ҳамчу моҳӣ андар об...

ҚАТОР

Қатор омода шуд бар роҳ,
Ба дард омад дилам аз ғуссаи чонкоҳ.
Набинад то касе ашкам равон,
Кардам варо дар дидаам пинҳон.
Чавоне дилбарашро бӯсаборон кард,
Чавоне дастаи гул баҳри ёр овард.
Гусели ман наёмад ҳеч кас аммо,
Диламро худ ба худ додам тасалло.
Маро дар истгоҳи охирин шояд
Чавоне интизорӣ мекашад ҳоло,
Зи қисмат мекунад зорӣ:
«Маро бинмо зи ишқи беғубор огоҳ»...
Қатор омода шуд бар роҳ...

ТАНҲОӢ

Дилам гаҳвораи шеърӯ суруд аст,
Сурудам бошад овоям, садоам,
Агар бо ман ҳамовозӣ нахоҳӣ,
Маро бигзор, худ танҳо сароям.

Мисоли мурғакон парвоз хоҳад
Дилам бар осмони поку зебо,
Туро шавқи паридан гар набошад,
Бимон, танҳо кунам парвоз, танҳо.

Раҳи бигрифтаам пурпечутоб аст,
Намечӯям вале ман роҳи ҳамвор.
Туро гар нест дар дил тоқати ранҷ,
Бимон, танҳо равам аз роҳи душвор...

РЎЗҲО — СЎЗҲО

Рўзҳоям, рўзҳои рафтаам,
Ҳар замон аз нав азобам медиҳед.
Мекунед аз хоб бедорам ҳанўз,
Аз ғами мозӣ китобам медиҳед.

Дил ҳамехоҳад варақҳои варо
Пора созам, як ба як оташ занам.
То нахонам дигар аз авроқи он
Назди ёри бедиле бигристанам.

Лек меафтад зи дастам ногаҳон,
Ҳар гаҳаш қатъӣ бихоҳам сўхтан,
Сафҳаҳояш мешавад барги хазон,
Тар ҳама аз ашкҳои чашми ман...

Рўзҳоям, рўзҳои рафтаам,
Дардатон ҳар лаҳза дар чонам фузуд.
Гар набудед, аз кучо будам чунин?
Гар набудед, аз кучо ин сўз буд?

ХОҲИШ

Чаро хоҳӣ маро хомӯш кардан
Ба танқиду ба таҳдиду ба таҳқир?
Маро зодаст шоир модари ман,
Бимирам оқибат рӯзе чу шоир.

Бирав!
Зинҳор машкан шохи сабзам,
Ки Зулф аз нав чу барги зуф нарӯяд,
Ҳама шеъре, ки мехоҳам бигӯям,
Пас аз ман шоири дигар нагӯяд.

ХАЁЛ

Ман ҳама шаб аз кафи поки фалак
Мекашам истора бар тори хаёл.
Дар кафи уммеди ман бо номи шеър
Шаддае монад дар охир эҳтимол...

ЧАШМИ ТУ

Ду чашми ту – ду ангури тагобџ,
Сиџху шџџларезу оташафрџз.
Чи сон ногаџ дилу чонам рабудџ,
Чиџо кардџ, зи ишқат мастам имрџз?

Дили ман, ин дили беџуссаю шод,
Зи ишқу ошиқиџо кай хабар дошт?
Нигоџи пурџавас бисџр дидам,
Нигоџе бар дили ман кай асар дошт?

Кабџтарбаччаи озод будам,
На џам буду диламро не алам буд.
Ба џар сџ хостам, шаџпар кушодам,
Чу ман як духтари бедард кам буд.

Куџо он беџамиџо, беџашиџо?
Куџо он хандаи мастанаи дил?
Дигар гаштам,
дигар гардам џама рџз,
Равад афсонаам манзил ба манзил...

Ду чашми ту – ду ангури тагобџ,
Сиџху шџџларезу оташафрџз.
Чи сон ногаџ дилу чонам рабудџ,
Чиџо кардџ, зи ишқат мастам имрџз?

ШАБ

Тоҷи тилло бар сарам шуд
Шоҳаи заррини мох,
Чида бандам ахтаронро
Бар хамаи зулфи сиёҳ.

Реза-реза, чун гули зард
Хубу зебо ахтарон.
Дасти ман бар маҳди шаб буд,
Байтҳоям бар забон...

ГУФТУГУЌ

Ҳамчу мурғи ломаконе
Дасти ман рӯи кафат хуфт.
Розҳои синаатро
Дасти гармат бесухан гуфт.

ДИГАР МАЁ

Дигар маё ба манзилам,
Хунук шуд аз ғамат дилам,
Ба мисли санги соҳилам,
Дигар маё.

Ликои ту — дурӯғ,
Вафои ту — дурӯғ,
Худои ту — дурӯғ,
Дигар маё.

Гарон бувад, гарон бувад
Ғубори ғуссаҳои ту,
Шарори бўсаҳои ту,
Дигар маё.

Зи кӯи ман гузар макун,
Ба ашки ман назар макун,
Зи нав фасона сар макун,
Дигар маё.

Хатои ту — хатои ман,
Дурӯғи ту — сазои ман,
Макун ба дил дуои ман,
Дигар маё.

АГАР МАН МАРД МЕБУДАМ...

Агар ман мард мебудам,
Ба хуснат мешудам ошик.
Намешуд дар чахон пайдо
Чу ман як ошиқи содиқ.

Агар ман мард мебудам,
Ба қалбат роҳ мечустам.
Мисоли ошиқи печон
Сари роҳи ту мерустам.

Агар ман мард мебудам,
Намедодам туро озор.
Туро хушбахт мекардам
Зи сеҳри ишқи оташбор...

Кучо он марди дарёдил,
Ки бар дунёт раҳ пӯяд?
Хатоятро ба ту бахшад,
Савобатро зи дил чӯяд?

Кучо он марди хушфоле,
Ки бар ҳарфат кунад бовар?
Раҳо созад туро аз ту,
Наноли то зи худ дигар.

Кучо Мачнуни саҳрогард,
Кучо Фарҳоди дилпора?
Кучо марде, ки аз ишқат
Шавад беҳобу овора?

Агар ман мард мебудам...

РЎЗҲОИ РАВШАН

Дилам равшан чу субҳи навбахор аст,
Самояшро, чи хуш, абри сияҳ нест.
Сабукболам чу кафтарҳои озод,
Ба дӯши дил дигар бори гунаҳ нест.

Ба дунё бингарам бо чашми ошиқ,
Чи дунё! Олами афсона аст ин!
Намеояд ба гӯшам ғайбати кас,
Намебинам дигар як рӯи пурчин.

Аз ин осудагӣ дар ҳайратам ман,
Зи чонам дӯст медорам чаҳонро.
Бихоҳам шодӣ орам баҳри мардум,
Ба бар гириям ҳама хурду калонро.

Сано гӯям баҳори гулфишонро
Барои рӯзҳои равшани дил.
Сано гӯям ба хуршеди чаҳонбин,
Ки афканд ӯ назар аз равзани дил.

Дили тифле занад андар вучудам,
Чаҳонеро гирифтаам, гӯӣ, дар бар.
Ба оҳанги дили хурдаш кунам гӯш,
Намеояд ба гӯш овози дигар.

МҮМИЁ

Ман – мӯмиё, ман – мӯмиё,
Рӯидаам аз хорасанг,
То дардро марҳам шавам,
Кардам бaсе бо санг чанг.

Ҳар лаҳза чонам мефишурд
Санги гарон, санги сипар,
Аз некии худ бохабар,
Аз кинаи худ бохабар.

Ҳар кадр ӯ бифшурд сахт,
Гаштам аз он пуртобгар,
Гуфтам: зафар хоҳам намуд,
Рӯзе ба ту, эй бадгуҳар.

Кохида бас рӯхи ракиб
Аз чанги рӯзафзуни мо.
Як субҳ аз зиндони санг
Ман оқибат гаштам раҳо.

Баҳри ҳаёти пурнабард
Гӯям сано он сангро,
Гар ӯ намедодам фишор,
Кай мешудам ман мӯмиё?

ВАТАН

Дар баҳорон ҳамчу мурғони баҳор
Кош гардам кишварамро сар ба сар,
То бубинам ҳар вачаб хоки варо,
То шавам ман аз ҷамолаш баҳравар.

Гарчи бинам кишварамро кӯ ба кӯ,
Боз монад дар дил армони дигар.
Гар бубинам осмонаш дар ғуруб,
Боз дидан хоҳамаш гоҳи саҳар.

Дар зимистон гар бубинам манзараш,
Боз хоҳам бинамаш фасли баҳор.
Аз ҳама нуқлу наво серам, вале
Дил надорад серӣ аз хусни диёр.

Мекунам идрок ҳар дам, бегумон,
Ман Ватанро дӯст дорам сахттар,
То замоне ишқи кишвар дар дил аст,
Кист аз ман шодтар, хушбахттар?

Ҳар чи дар дил, бар забон ояд мудом,
То ки ҳастам, мекашам бори Ватан.
Баъди мурдан ҳамчу фарзандаш маро
Ёд дорад, ё ки не, кори Ватан.

ДУР АЗ ДЕХ

*(Бо себҳои фиристодаи модарам
мӯрчае низ ба Маскав омад)*

Марҳабо, эй меҳмони дурдаст,
Эй нишони зиндае аз зодгоҳ,
Чон фидои гарди поят мекунам,
Бо ту омад заррае аз гарди роҳ.

Бӯи хоки деҳаро овардаӣ
Баҳри ман ҳамроҳи савғои диёр.
Чашми чорам зор дар роҳи ту буд,
Ман туро меҳостам чун ғамгусор.

Узр мехоҳам, ки аз ғафлат шуданд
Зери поям гоҳ-гоҳ ёрони ту.
Ман чӣ гӯям, то равад аз синаат
Доғҳои хасрату армони ту?

Чун шудам аз деҳаи хурдам бадар,
Меҳри покаш дар дилам бедор шуд.
Зарраҳои хоку сангаш шуд азиз,
Ҳастиам аз меҳри ӯ саршор шуд.

Эй нишони зиндае аз зодгоҳ,
Эй ҳабибу ғамгусори безабон,
Бигзар, охир, аз гуноҳи кӯдакӣ,
Гар туро озор додам як замон...

ҲАМСАФАРИ ХУД

Вақти он аст синону сипари худ бошам,
Дар раҳи умр кунун ҳамсафари худ бошам,
Гоҳ дарё шаваму гоҳ дарахти оташ,
Шафақи субҳғаҳи худ, шарари худ бошам.
Баҳрабардор зи умри гузарон ҳар соат,
Соҳиби ному мақому ҳунари худ бошам.
Соябонам — падарам аз сари ман рафт, дарег,
Вақти он аст, азизон, падари худ бошам.

ТУҲФАИ ТАҚДИР

Тифли ман, эй тифли бетақсири ман,
Ҷони ман, эй туҳфаи тақдири ман.
Буд танҳой агар дарди дилам,
Гаштай ту чораю тадбири ман.
Манзили сард аз қудумат гарм шуд,
Эй ҳалолат бод, чоно, шири ман!
Хонабону хонашинам кардаӣ,
Тифли ман, эй қулфи ман, занҷири ман.
Ман туро ҳоло парасторӣ кунам,
Бо умеди, ки бигардӣ пири ман.
То наафғӣ, гир домони маро,
То нагардӣ баъд домангири ман.

ЗОЧАҲОВУ БАЧАҲО

Ёдам омад дар сари гаҳвора боз
Кӯдакӣ чун қиссаи буду набуд.
Моҳи нав бо панҷаҳои зарҳалӣ
Дафтари ёди маро аз нав кушуд.

Зочаи мо, кӯдакон, аз санг буд
(Баҳри кӯдак санг ҳатто зинда аст.)
Гоҳ нолон, гоҳ хандон буд санг,
«Алла»-гӯён мегирифтемаш ба даст.

Он чуноне модарон бар тифли хеш,
Меҳрубон будем бар санги сиёҳ.
Ҳар гаҳе «бемор» мешуд «тифламон»,
Марҳамаш мешуд гулу барги гиёҳ.

«Модарона» гоҳ ғамгин мешудем:
Аз чӣ бошад тифламон номехубон,
Аз чӣ подоши ҳама лутфу ниёз
Хушзабон боре нагӯяд «очаҷон»?

Ёд карда кӯдакиамро кунун,
Дар сари гаҳвора гӯям ҳар сафар:
Тифли ман, умре сарат аз санг бод,
Аз дили санг, аз дили санг алҳазар!

ЭЙ ДИЛ...

Эй дил, сурӯши ту кучо?
Чӯшу хурӯши ту кучо?
Аз хонаи тангат баро,
Афсона шав, афсона шав.
Дарё равон, дунё равон,
Санге бигардӣ як замон...
Ҳоло ба дасти ёри чон
Паймона шав, паймона шав.
Гар оқилон пандат кунанд,
Ё ошиқон фандат кунанд,
Чун сайд дар бандат кунанд,
Фарзона шав, фарзона шав.
Аз фитнаю шар алҳазар,
Аз пургапони камҳунар,
Аз «оқилони» бесамар
Бегона шав, бегона шав.
Гирди чароғи дӯстон,
Бар остони ростон,
Гирди ҳабиби роздон
Парвона шав, парвона шав.
Эй дил, суруди нав навис,
Навро раху рӯҳи навест,
Гар шоирӣ мардонагист,
Мардона шав, мардона шав!

ЗУЛФИ ПАРЕШОН

Ман зулфи парешон,
Ту оташи сӯзон.
Ман шохи баландам,
Ту ошиқи печон.
Ман лолаи хандон,
Ту чашмаи гирён.
Ман банд чун оху,
Сайёд туй, ту...
Хоҳам, ки гурезам
Аз қисмату толеъ.
Оё битавонам?
Ҳайхот, ки не, не!
Хоҳам, ки бимонам
Умре ба канорат.
Аммо чӣ кунам ман,
Тарсам зи шарорат...
Ман Зулфи парешон,
Ту оташи сӯзон.
Аз рашк масӯзон,
Аз рашк масӯзон.

ИШҚИ МАН

Ишқи ман ашке шуду аз дида рехт,
Ишқи ман оху шуду аз ман гурехт.
Номаосо ишқи ман садпора шуд,
Дар фазоҳо мурғаки овора шуд.
Ишқи ман ашке шуду аз дида рехт.

Ишқи ман бо хандаҳо берун шуда.
Рӯи мижгон қатраи серун шуда.
Кам-камак ишқи маро махтоб бурд.
Дар лаби дарё ништастам, об бурд.
Ишқи ман бо хандаҳо берун шуда...

Аз дили ӯ гар хабар медоштам,
Доманашро сахттар медоштам.
Бо фусуни сеҳру лабханди дигар
Балки мекардам дилашро нармтар.
Аз дили ӯ гар хабар медоштам...

Ишқи ман як оҳ шуд, як шеър шуд,
Дер шуд бар шиква акнун, дер шуд.
Турнаҳо оянд гарчӣ аз сафар,
Турнаи ишқам намеояд дигар.
Ишқи ман як оҳ шуд, як шеър шуд...

МАН ХАМУШАМ

Ман туро, ту хештанро мепарастӣ,
Ман хамӯшам, ту суханро мепарастӣ.
Кай расад то ту садои ман, ту, эй ёр,
Нағмаи мурғи чаманро мепарастӣ.

Худпарастӣ, ошиқи номи баландӣ,
Обрӯю номи худро пойбандӣ.
Қуллачӯй, кӯҳдоман кай писандӣ?
«Шод бош»-и анчуманро мепарастӣ.

Гарчи ҳоло ошиқам ман бар нигоҳат,
Сад қасам бар шӯълаи чашми сиёҳат,
Бигзарам аз ҳар хатою ҳар гуноҳат,
Гар ба ҷои ман Ватанро мепарастӣ.

ЛОЛА БУДАМ...

Лола будам,
Ошиқи шашсола будам.
Ёри ман ҳам лола буд,
Ман ба ранги яктаҳи сурху сафедаш
Вола будам.
Мақтабӣ буд ёри хурдам,
Нисфирӯзӣ интизораш мешудам,
Ох, зораш мешудам.
Гар намешуд бозии бахт,
Балки ёраш мешудам...
Лек рӯзе ёри ман
Рӯи яктаҳ ранг рехт.
Модари ӯ беҳабар
                  риштаи меҳрам гусехт.
Модари ӯ беҳабар,
Бар умедам чанг зад,
Яктаҳи ёри маро
                  ранг зад.
Интизори ӯ набудам,
Ман дигар дида ба роҳ.
Гӯиё, ки ранг карданд ишкро, -
Ранги сиёҳ...

ДИЛҲОИ БЕГОНА

Ту гарчи сархуш аз ишқи чавонӣ,
Ба рӯзи васли мо уммед бастӣ,
Маро кайҳо агарчи мешиносӣ,
Зи дунёи дили ман ғофил астӣ!

Намедонам, чи сеҳру ҷодуе буд,
Ки моро ӯ ба ҳам овард, эй мард?
Агар буд он қарори қисмати мо,
Дареғо, қисмати доно хато кард.

Ту лабханди маро худ дӯст дорӣ,
Намебинӣ вале асло сириштам,
Набошад то дилам бемор аз ғам,
Гурезам аз тую аз сарнавиштам.

Ман, охир, духтари шеърӯ хаёлам,
Ба номи орзӯҳо зинда ҳастам,
Гиребони ҳавасҳоро гирифтаи
Намеояд, намеояд зи дастам.

Хаёли ман чу мурғони сарозод
Ба сӯи осмон парвоз дорад.
Ба марзи беканору сабзи гардун
Гули ишқу гули уммед корадад.

Агарчи рӯбарӯи ту нишинам,
Зи ту ин лаҳза аммо дур ҳастам,
Хаёли ман маро аз ту рабудаст,
Зи бӯи ғунҷаи уммед мастам.

Ман ин лаҳза ба тӯи наварӯсӣ
Қабо медӯзам аз абри баҳорон,
Зи маҳ месозам ин дам қоши тилло,
Ба ришта мекашам марҷони борон.

Ман ин дам ҳамнафас бо ёри дилхоҳ,
Ба сӯи орзӯям роҳ пӯям,
Ба дастам панчаҳои нарми кӯдак,
Сари гаҳвора лолой бигӯям.

Агарчи рӯ ба рӯи ту нишастам,
Диламро сурати ёри дигар ҳаст.
Маро бигзор ту, эй марди ошиқ,
Аз ин ёри хаёли даст каш, даст.

ЧҶҶОНПИСАР

Аё чӯпон, ту бо нои нигоринат
Маро хондӣ ба дашти лолазори хеш,
Даруни синаам бедор кардӣ ишк,
Ба афсуни нигоҳи шӯълабори хеш.

Нарафта сӯи чашма, рафтаам бо ту,
Илоҳӣ, модарам бахшад дурӯғамро.
Намуда эй басо зебою рангомез
Навои ной субҳи бофурӯғамро.

Басе шабҳо ба хобам омадӣ бебок
Навочӯе, навосозе, дилогоҳе,
Туро дар чомаи зардӯзию худро
Ба дебои арӯсӣ дидаам гоҳе...

ПАЁМИ БАҲОР

Дар фарози қуллае,
Рӯи харсанге сиёҳ
Чехраи худро кушод
Лолаи сурх ин пагоҳ.

Ҳукм ронад фасли дай,
Кӯҳу барзанҳо сафед.
Дар баландӣ чун шукуфт
Лолаи сурхи умед?

Чашм дӯзад сӯи кӯҳ
Аҳли деҳа беқарор,
Баҳрашон овард субҳ
Як нишоне аз баҳор.

Баччае бар кӯҳ рафт,
То биёрад лоларо,
То диҳад таскин даме
Духтарони воларо.

Лола не, дар тори кӯҳ
Духтари ҳамсоя буд,
Ҷомаи сурхаш зи дур
Лолаи тар менамуд.

БАҲОРИ ДУХТАРОН

Гули ишқу умедам гунча-гунча
Зи боди навбаҳорӣ мешавад во.
Ниҳоли орзӯро дар баҳорон
Шавад навшоҳаи сарсабз пайдо.

Дилам хоҳад, ки момоям дубора
Ба мӯи кӯтаҳам бофад ҷамолак.
Ба нӯги кокулони ман бубандад
Зи тори навдаҳои бед пӯпак.

Зи нав бо духтарони шӯхи деҳа
Бихонам ин тарона зери борон:
«Ҳамал, мӯи маро то соқи по соз,
Ҳамал, ҳусни маро бинмо дучандон...»

Кашам бар абрувонам усмаи тар,
Ҳино бандам зи нав як шаб ба дастон.
Зи барги лола бар худ курта дӯзам,
Сарандозам бигарданд обшорон.

Барад сабру қарорам боди густох,
Гулу сабза дилам бинмояд афсун.
Биёбам ҳусни нав аз навбаҳорон,
Шавад ҳусни баҳорон аз ман афзун...

САРГУЗАШТ

Канорат хандаҳо кардам,
Канорат гирияҳо кардам.
Дар оғӯшат ғами дилро
Ба як бўса раҳо кардам.

Баҳорон буду борон буд,
Шуқуфон боғи армон буд,
Ду-се рӯзе зи гулхандам
Канори ту гулистон буд.

Вале гуфтам фиреб аст ин,
Муҳаббат худ дигар бошад.
Аз ин сӯзандатар бошад,
Шарар бошад, шарар бошад!

Дилам гарчи туро мехост,
Дигар хандон нашуд рӯям.
Шудам чӯёи ишқи нав,
Варо то ҳол меҷӯям.

ЧАНОР

Эй чанор,
Ҳар баҳор
Сабз гардад шохаат,
Лона монанд андар он саршохаҳот
Мурғҳои беқарор.

Эй чанор,
Гӯй, оё обшор,
Чун бишорад, боз сӯи қулла ояд?
Ишқи рафта боз оё рух намояд
Мисли мурғи шохаҳоят
Дар баҳор?

ҚАСД

Гарчи мирам дар дили ту ин замон,
Меситонам қасди худро бегумон.
Гул кунам рӯзи баҳорон сар ба сар,
Хирмани оташ шавам бори дигар.
Кокулонам ҳалқаи сунбул шаванд,
Хандаҳоям дона-дона гул шаванд.
Дилбариро то диҳам шӯри дигар,
Ман зи нур омӯзам афсуни ҳунар.
Аз насими субҳ шевотар шавам,
Аз гули бодом зеботар шавам.
Гарчи мирам дар дилат, эй беҳабар,
Гул кунам ман ҳар баҳоре аз дигар!

ИНТИЗОР

Ба рӯи теппаҳо гулҳо шукуфтанд,
Зи нав шуд деҳаи ман лолазорон.
Чаро андар замини хотири ту
Гули ёдам наруст аз оби борон?

Шудам бас интизорат рӯзу шабҳо,
Туро цустам зи гулҳои баҳорӣ,
Ба рӯи деҳ парасту бол мезад,
Ту, эй ошиқ, кучо парвоз дорӣ?

Ба дастонам ҳино бастам чу оташ,
Маҳинтар бофтам чилкокулабро.
Китобатро чу рози хеш хондам,
Бидидам ман аз он рӯи гулабро.

Зи деҳи мо парастуҳо париданд,
Дареғо, аз кафам ранги ҳино рафт,
Дилам сарду тухӣ шуд чун зимистон,
Хаёли дурпарвозам кучо рафт?

Гирифтам роҳи саҳро бо китобат,
Ҳама шеъри ту аз нав бихондам,
Гули худрӯй чидам даста-даста,
Миёни ҳар варақ як гул бимондам.

НОНИ ҲАЛОЛ

Тифл будам, буд бозӣ кори ман,
Гарм буд аз ҳамдилон бозори ман,
Шом мезад хайма чун рӯи ҷаҳон,
Боз меомад садои подабон,
Медавидам, чашм бар анбони ӯ,
Мегирифтам поре аз нони ӯ,
Он мисоли шири поки моми ман
Монда ширин ончунон дар коми ман!

«Сад ахтар гар шуморӣ ту,
Биёбӣ бахти хеш охир».
Зи ачдод аст чун мерос
Ба мо ин ҳикмати соҳир.
Тамоми шаб накардам хоб,
Нигоҳи ман бичид ахтар.
Вале ин дам зи дуродур
Садо омад: «Аё духтар,
Чӣ мекобӣ ту бахти хеш
Зи байни ахтару маҳтоб?
Агар ҷўяндаи бахтӣ,
Варо андар замин дарёб!»

ШОИР

Беканор аст ин сипехр
Роздор аст ин ҷаҳон,
Ту кадомӣ, кистӣ,
Остон ё осмон?

Ишку илҳому чунун
Дар дилу дар ҷони туст,
Давлати ту, моли ту
Сурати сомони туст.

Дар дили ҳар духтаре
Ёфтӣ ту хусни нав,
Борҳо дар роҳи ишк
Мондаӣ дилро гарав.

Рафт гарчи, рафт, рафт,
Моли ному обрӯй,
Лек ишқат ёфтӣ,
Эй ту марди ишқчӯй?

Духтаре оё бихонд
Орзӯ, омоли ту?
Духтаре оё бигашт
Ҳампару ҳамболи ту?

ШАҲСАВОР

Дидамат дар вақти шом,
Ёли аспат нукрафом,
Чашмхоят шӯълабор.

Гуфтиам: Ман ташнаам,
Ошиқи девонаам,
Косае об, эй нигор!

Гуфтаамат: — Эй чони ман,
Шӯълаи чашмони ман,
Лаҳзае бош интизор.

Қаҳр кардӣ, қаҳр, зуд
Рафтӣ сӯи аспи худ.
Гуфтаамат: — Эй шаҳсавор!..

Об додам бо кафам,
Пок кардам бо кафам
Аз лабу чашмат ғубор...

СУРУДЕ БАРОИ БАРФ

Бихоҳам барф бошам, з-осмонҳо
Бирезам ман,
                бирезам ман,
                                бирезам,
Мисоли кафтарони раста аз банд
Зи гардунҳо гурезам ман, гурезам.
Бихоҳам барф бошам, аз сафедӣ
Табиат оядам бар пойбӯсӣ.
Барои мӯсафеду пиразанҳо
Биёрам аз дигар ёди арӯсӣ...

ХОНАИ АРӮС

Бӯи мушқу бӯи хино мекунад
Хонаи чун бӯстони наварӯс,
Лолаи боғу чаман бишқуфтааст
Бар дару бар остони наварӯс.

Нур пошад офтоби сӯзанӣ,
Бод карда пардахоро бекарор,
Аз дару девор ояд то кунун
Созҳои рӯҳбахши «Ёр-ёр».

Чун навои резаборон форам аст
Ҳарфҳои ноздори наварӯс,
Хам шавад гар, мерасад то бар замин
Кокули марғуладори наварӯс.

Ишқ ин чо подшоҳи хона аст,
Ҳусн ин чо, лутф ин чо посбон.
Хурд не, як олами афсона аст,
Рӯзи барф асту баҳори ҷовидон.

МАНЗАРА

Духтаре омад ба об,
Кӯзаи рангин ба даст.
Омаду бо сад хаёл
Дар лаби дарё нишаст.

Дар дили дарё бидид
Шӯълаафшон ахтарон.
Моҳ масту оббоз
Дар дили оби равон.

Духтарак гарми хаёл
Кӯзаро бар об зад.
Кӯзаи рангини ӯ
Бар рухи маҳтоб зад...

САЛОМ, ЭЙ ИШҚ!

Салом, эй ишқ,
Салом, эй орзӯи ман!
Салом, эй шӯълаи пуртоби равшан!

Туро мечустам аз дунёи зебо,
Туро мечустам аз дунёи дилҳо,
Туро мечустам аз чашми шарарбор,
Туро мечустам аз лабханди гулҳо.

Ба подоши умеду орзӯҳо,
Ба подоши суроғу чувтучӯҳо,
Ба подоши сиришке ҳамчу марҷон,
Чу хуршеде бигаштӣ шӯълаафшон.

Аё, эй ишқ, аё эй тифли гирён,
Гули парвардаи ман, ҳосили ман.
Зи ту ғофил туро чустам зи олам,
Валекин худ шукуфтӣ дар дили ман.

ДАРХОСТ

Баҳори гулфишон, аз розҳои хеш
Сабақ омӯз, дастонат ба дастам нех.
Бигӯям то ба ёр афсонаҳоямро,
Забони қиссагӯи Шаҳрзодам дех!

Парешонтар кунам то ёри хеш аз пеш,
Рабоям то аз ӯ сабру қарорашро,
Даме андешаҳоямро бидех барбод,
Диламро оташу шӯру шарар афзо.

Гулоби рӯҳбахши шабнамам бахшой,
Зи барги лолаҳо перохани нав дӯз...
Даруни синаам як шӯъла месӯзад,
Чи бошад шӯъла, инак, гулхане афрӯз!

ПАРАСТУ

Зи авроқи сафеди дафтари барф
Бихондам сафҳае аз рӯзгорон.
Ба ёд омад чу хобе Қалъаи ман,
Канори сандалию барфу борон.

Нигаҳ карда ба шифти дудхӯрда,
Қатори вассаҳоро мешумурдам,
Дар он хомӯшии гарму гуворо
Худамро бар хаёлам месупурдам.

Ба ранги кӯлбор аз лою аз хас
Ба сақфи хонаи мо лонае буд,
Баҳор он чо парасту чӯча мемонд,
Зимистон лонааш вайронае буд.

Маро мегуфт модар бо тасаллӣ:
«Парасту рафта бар мулки баҳорон,
Бароят донаи гул хоҳад овард,
Бишав ту интизораш аз дилу чон».

Баҳорон шуд, парастуям наомад,
Наовард ӯ гуле аз дашту сахро.
Ҳамоно кӯдакиам интизор аст
Варо чун лонааш дар хонаи мо...

БҮИ БАРФ

Деҳаи ман, барфпӯшӣ сар ба сар,
Хешро бо шавқу майл ороств.
Бо сарандози ҳарири сап-сафед
Чун арӯси маҳчабин зебовств.

Барфпӯш аст ин замон бому дарат,
Осиёбу новаҳоят барфпӯш,
Рӯи симу симчӯбу мавҷгир,
Кӯчаҳои пурсафоят барфпӯш.

Чун арӯси нозанине сархаманд,
Бедҳоят зеваре овехта.
Осмон чун модарони босахо
Ордро бар сурфа шодон бехта.

Бар нигоҳи айбчӯ безътибор,
Медавам бо тифлакон рӯ-рӯи барф.
Зарраҳо раҳшида чашмам мебаранд,
Сархушам ман, сархушам аз бӯи барф.

Фасли сармо, ҳамчу дар афсонае,
Ваҳ, чи сеҳри дилписанде кардааст.
Гӯиё бар пешвозам ин саҳар
Деҳаро оинабандӣ кардааст.

ҲАФТРАНГ

Рангинкамони шоир,
Бо сад садою тадбир
Бо килки хеш бинмуд
Хусни диёр тасвир.
Ранги чу оташи сурх
Бар чоми лола бахшид,
Дар тори кӯҳ лола
Чун шӯълае дурахшид.
Молид ранги сабзаш
Бар сабзаҳои сахро,
Гардид зеби наргис
Ранги базеби тилло.
Бар савсану бунафша
Бахшид ранги сафсар.
Ранги сафед бахшид
Бар селайи кабӯтар.
Афтод рӯи дарё
Ранги кабудӣ дилкаш ...
Аз рангҳои зебо
Дунё бишуд мунаққаш.
Дар орзуи байте
Тиру камон дар охир
Як қатраи сиёҳӣ
Бахшид баҳри шоир.

СЎГВОРИИ ПАДАР

Дарахтон баргрёзу шохаурёнанд,
Дарахтон ҳам чу ман имрӯз гирёнанд.
Бубин бар ин дарахтон ашки боронро,
Дарахтон ҳам зи кори даҳр хайронанд.

Ману ин навниҳолоне, ки сарсабзанд,
Зи оби чашмае гаштем бархурдор.
Падар моро чу бо хуни чигар парвард,
Ману ин навниҳолонем хоҳарвор...

Кунун аз сӯгу андӯхи падар имрӯз
Ниҳолон баргрёзу ман сияҳпӯшам.
Чу дасти хоҳарам себи самарқандӣ
Ниҳода шоҳаҳои хеш бар дӯшам.

ГАНЧИ БЕБАҲО

Ватан дунёст, дар дунё нағунчад,
Ба паҳнои хаёли мо нағунчад,
Гаҳе андар дили кӯчак шавад чо.
Гаҳе дар гунбади мино нағунчад.
Кӣ мехоҳад барад бо худ Ватанро?
Ватан дар чомадон асло нағунчад!

БОҒБОН

Ба ёди падарам

Чун падар гӯям, ҳамеша чашми ман нам мешавад,
Аз дили озурдаам як заррае кам мешавад.
Худ ба худ пайдо шаванд ожангҳои бемаҳал,
Ҳамчу пирон қомати болои ман ҳам мешавад.

Эй падар, умри азизат бо чудоиҳо гузашт,
Чашм бар раҳ, рӯзи ту бо роҳпоиҳо гузашт.
Ту ба ёди ман будиву ман ба ёди дигаре,
Умри ту дар ҳасрати фарзанди бепарво гузашт.

Орзӯям буд, рӯзе косае обат диҳам,
Ҷомае баҳрат бидӯзам, рӯи китфонат ниҳам,
Аз бароят ҳадя бинмоям китоби аввалин,
Шодмон бинам саратро боз бар чархи барин...

Орзӯям буд, аз дех худ гуселонӣ маро,
Ҷотеха бидиҳӣ, падар, бошӣ зи ман шоду ризо...
Орзӯ бисёр буд андар дили зорам, дарег,
Бозгаштам сӯи деху вонахӯрдам ман туро.

Ёд дорам, гаҳ маломат менамудӣ, эй падар,
«Аз чӣ аз модаркалони худ наомӯзӣ ҳунар?
Ҳамчу духтар риштаю сӯзан бигирӣ, беҳ бувад,
Дар сари шеърат ту аз чӣ мекунӣ шабро сахар?...»

Эй падар, дасту дили монандаи гул доштӣ,
Ин ҷаҳонро ҳамчу як гулхона мепиндоштӣ.
Беҳабар будӣ аз он, ки як замон бо тухми гул
Тухми шеъру шоириро дар дили ман коштӣ...

Эй падарчон, тӯтиёи чашм созам хоки ту,
Фаҳр дорам, монд меросам дили бебоки ту.
Ҳар замон дар боғзорат мекунам гашту гузор,
То расад аз шеъри ман ҳам бӯи себу ноки ту...

МҶСАФЕД

Мӯсафед аст,
Пайкари ӯ сап-сафед аст.
Ришу абрӯ ранги барф асту
                                либосаш ранги барф,
Дар нигоҳи ӯ умед аст.

Гӯиё дар рӯ ба рӯ
Одаме не, пораабр истодааст.
Не ҳамон абри сафеди осмон,
Балки абри бозабон.

Ин чи абре, к-аз арақҳои чабинаш
Дар гузашта киштзорон об хӯрд,
Ғаллазорон об хӯрд,
Сабз гашта боғзори роғзор,
Шӯразорон об хӯрд.

Боз ҳам чун бингарӣ,
Абр – абри пурзиёест,
Абр – абри розхост.
Абри раҳ не, даргузар не,
Абри хушку беасар не,
Лаб ба лаб аз пандхост.

Баъд аз ин ҳам
Аз ҳамин абри саҳо
Сабз мегарданд боғи ақлҳо,
Ончуноне дар баҳорон
Сабз гардад киштзорон.

МО ФАРИШТА НЕСТЕМ...

Мо фаришта нестем,
Духтари қишлоқ мо.
Ташнаи меҳру вафо,
Ишкро муштоқ мо.

Мо фаришта нестем,
Дилбари дилдодаем,
Ту мағӯ, эй нозанин,
Аз само афтодаем.

Мо фаришта нестем,
Дар дили мо оламест,
Шодию сӯзу ғамест,
Дардҳои одамист.

Мо фаришта нестем,
Қалби ёре бурдаем,
Гаҳ дили худ дода муфт,
Гаҳ диле озурдаем

Мо фаришта нестем,
Дар дили мо шӯрхост,
Ҷони мардум - ҷони мо,
Нони гандум нони мост.

Мо фаришта нестем...

СУБҲИ ДУШАНБЕ

Бас тамошо карда ҳуснат моҳи нав,
Аз бари ту бо дили болида рафт.
Шӯъла зад хуршед ҳамчун машъале,
Гӯй, шир аз деги шаб полида рафт.
Дар кучое мургаке шуд нағмагон,
Мерасад бар гӯш овозаш маҳин.
Баргхоро нарм мебӯсад насим
Ҳамчу дасти духтарони нозанин.
Донишомӯзе ба кунче субҳгоҳ
Хуфта альбон, монда сар рӯи китоб,
Шаҳри ман, фардои рахшони туро
Шояд ӯ ин лаҳза мебинад ба хоб?
Дар лаби дарё нишаста наварӯс,
Ёд орад як ба як хоби шабаш,
Чеҳраашро тар кунад бо оби сард,
Доғи бўса то намонад дар лабаш.
Фориғ аз ғамҳои дунё модаре,
Тифлро бар дил фишорад сахттар.
Тифли ӯву субҳи нав чун хоҳаранд,
Бӯи шир ояд зи домони сахар.
Субҳ омад бо шукӯҳу бо фурӯғ,
Боди нарме мекунад дар боғ сайр.
Эй Душанбе, субҳи нав пирӯз бод,
Эй Душанбе, субҳи пурфайзат ба хайр!

ХУЧИСТАМО

Хучистамо, Хучистамо,
Дугоначони ҳампарам,
На бахту шодии туро,
Ғами туро ба дил барам.

Ба шавқу шӯр гуфтаӣ,
Ки: «эй дугона, ҳеч кас
Нагашт садди роҳи ту,
Ба баҳти ту кунам ҳавас».

Хучистамо, Хучистамо,
Бале, раҳам набаст кас,
Валек аз самими дил
Ба баҳти ту кунам ҳавас.

Миёни кӯҳ боғи ту,
Миёни кӯҳ хонаат,
Насими шӯҳ мебарад
Ба ҳар тараф таронаат.

Таронаҳои хушнаво
Зи баҳти ту нишона аст.
Хучистамо, ба чашми ман
Ҳаёти ту фасона аст.

Гирифта гаҳ зи дасти тифл,
Ба ифтихор меравӣ,
Шукуфаест кӯдакат,
Ту чун баҳор меравӣ...

Ҳамекашад ҳаёли ман
Зи доманам ба кӯи худ,
Зи домани ту кӯдакат
Ҳамекашад ба сӯи худ.

АТРИ АРЗОН

Тарк кардам ман туро,
«Хайр» гуфтам бо нигоҳ.
Дар дилам сад шӯр буд,
Дарди хичрон зӯр буд,
Лек дил мағрур буд...

Тарк кардам ман туро...
Лек бо ту
Ишку армонам бимонд,
Сӯзи пинхонам бимонд.
Дар ҳавои хонаат
Накҳате аз атри арзонам бимонд.

ШИНОСОӢ

Ҳамчу ман оё ту ҳам танҳостӣ,
Эй ҷавони ношиноси хоксор?
Ташнай монанди ман оё ту ҳам,
Ташнаи лабҳандҳои беғубор?

Тирамоҳоне ту ҳам бишнидаӣ
Аз сари раҳ шикваҳои барги зард?
Тирамоҳи умрро оварда ёд,
Хун нашуд оё дилат аз ранчу дард?

Эй ҷавони ношинос, оё ту ҳам
Бахт гуфта, мекашӣ ранчи ниҳон?
Зиндагӣ – омӯзгори сахтгир?
Имтиҳонат мекунад, сад имтиҳон?

Гар ту ҳам беошноӣ мисли ман,
Ман туро ҳамрозу ҳамдил будаам,
Эй дареги рӯзҳои рафтаам,
Рӯзҳое аз ту гофил будаам...

БАҲР

Бурдӣ зи ман чони маро,
Киштии армони маро,
Раҳдору раҳдони маро,
Баҳри Сиё, баҳри Сиё.

Оё зи дарё камтарам?
Камтар аз ӯ исёнгарам?
Ман худ зи дарё бартарам,
Баҳри пур аз тӯфон манам!

Кокул парешон мекунам,
Ду дида гирён мекунам,
Чун баҳр тӯфон мекунам,
То бозгардад ёри ман.

Эй баҳр, баҳри раҳзанӣ,
Гарчи дилозори манӣ,
Охир, ту аз зоти занӣ,
Бо ман даме дамсоз шав.

Мӯи парешони маро,
Чашмони гирёни маро,
Исёну тӯфони маро,
Эй баҳр, бар ёдаш биёр,
Аз ҳаҷр бар додаш биёр...

НОМАҲО

Мисли он, ки боди поиз
Оварад барги хазон,
Номаҳои ошиқиям бозгаштанд,
Хаткашонам ин сахар овардашон.
Номаҳоям,
Номаҳои бегуноҳу бахтҷӯям,
Ҳамчу тифлони ятим
Гиря карданд аз алам дар рӯ ба рӯям.
Оҳ, медонӣ магар, эй ёри ман,
Бо чи созу сӯзҳо
Ман навиштам номаҳо бар номи ту,
То баранд аз номи ман пайғоми ман,
То биёранд аз сафар пайғоми ту?!
Номаҳоям, номаҳоям,
Ин парастуҳои навбол
Сӯи хона бозгаштанд,
Паршикаста,
Сина пурхун,
Сӯи лона бозгаштанд...
Номаҳоямро фикандам,
Ҳамчу завракҳои тифлон рӯи об.
То равад дарду ғамам
Дар ҷӯи об...

ТАШНАИ ИШҚ

Дили ман ташнаи ишқат, биёву дӯстдорӣ кун,
Шукуфад то гули рӯям, диламро ғамгусорӣ кун.
Ҳамегӯянд, мардонро сухан мисли худо яқтост,
Агар марди сухан бошӣ, ба қавлат пойдорӣ кун.
Бароям бахт хоҳӣ гар, маро бо худ баробар хон,
На ахтар аз фалак ору на зӯриву на зорӣ кун.
Булӯри дидаҳои ту бувад оинаи ҳақгӯ,
Аз он то қисматам бинам, даме оинадорӣ кун.
Надорам симу зар, аммо дили оташниходам ҳаст,
Ало дарёниходи ман, ба оташ созгорӣ кун.
Ба дунё омад аз ишқам яке дунёи рӯҳонӣ,
Туро дунёи худ бахшам, биёву шаҳриёрӣ кун.
Шиносо кун маро бо ман, ки то худро ба даст орам,
Диламро боғи сарсабзе чу борони баҳорӣ кун.

ТУРО БАР ЁД ОВАРДАМ...

Нишаста беҳуду танҳо, туро бар ёд овардам,
Чу як афсонаи зебо туро бар ёд овардам.
Чи дунё бошад ин дунё,
ту дар он соҳили дарё,
Ман аз ин соҳили дарё туро бар ёд овардам.
Миёни мову ту, донам, чи ишқи нобаробар буд,
Маломат карда дунёро, туро бар ёд овардам.
Чу рӯ гардондам аз дунё,
туро дар рӯ ба рӯ дидам,
Зи нав эҳё шудам, эҳё, туро бар ёд овардам.
Чу дидам хушк гулбарге даруни номаи дерин,
Ало, эй ошиқи гулҳо, туро бар ёд овардам.

БОРОНИ ШАБ

Рехт борон қатра-қатра то сахар,
Рехт борон аз дигар, боз аз дигар.
Аз сари раҳ шуста нақши пой ёр,
Рехт борон аз дили ман беҳабар.

Ёд овардам зи нав андоми ту,
Чеҳраи ту, хандаи ту, номи ту.
Буд, эй чон, гири борон дурӯғ
Ҳамчу лофу ваъдаҳои хоми ту.

Шишаи хомӯшӣ аз нав пора шуд,
Нағмаи борон даромад хонаам,
Аз навои дилкашу ларзони ӯ
Ларза омад бар дару кошонаам.

Хест овоз аз дару деворҳо,
Хонаам шуд як замон афсоначо.
Ногаҳ овози ту бар гӯшам расид:
«Аз дилу чон дӯст медорам туро.

Дӯст медорам туро аз чону дил
На барои қомати раънои ту,
Бал барои сирати зебои ту,
Чуфти ман бошад дили танҳои ту...»

Баҳри ман дигар набуд чои нишаст,
Мондам аз ҳасрат сарамро рӯи даст.
Омад ово аз ниҳонгоҳи дилам:
«Кош, борон, нағмаат мегашт паст!»

Лек борон, беҳабар аз ранчи ман,
Бо навои хештан овора буд,
Бар дили ман то сахар нохун бизад,
Худ ҳам ӯ ё ошиқи бечора буд?

ШЕЪРИ НАВ

Дилам хоҳад, ки шеъри нав бигӯям,
Дар он сӯзу гудози дард бошад.
Дилам хоҳад, ки шеъри нав бигӯям,
Ки гармибахши қалби сард бошад.

Кушоям як ба як дунёи ботин,
Бигӯям аз ғами шайдоии дил.
Бигӯям қиссаҳои рӯзи пешин,
Равад афсонаам манзил ба манзил.

Дар он шеъри навам, дастони умрам,
Бирезам ман ҳама пайдову пинҳон.
Дилам хоҳад, ки шеъри нав бигӯям,
Шиносандам тамоми ношиносон.

БОҒИ ТИФЛӢ

Чо-чо фитода девор,
Дарвоза чашми хайрон.
Дар шохи хушки санчит
Зоғи сияҳ «ғазалхон».

Он хоки сабзу хуррам
Имрӯз шӯразор аст,
Дар пушта барги резон
Чун ашки шашқатор аст.

Гӯям ба доғ: - Эй боғ!
Рангу сафо кучо шуд?
Ободу сабз будӣ,
Нашъунамо кучо шуд?

Эй боғи кӯдакияи,
Хайхот, аз ту дурам.
Ман чои меваи ту
Имрӯз мехурам ғам.

Гар оташе намесӯхт
Ҷони маро шабу рӯз
Мезистам бари ту
Бедарду доғу фирӯз.

Ҷои қалам хабибе
Ғамхор мегирифтам,
Аз баччаҳои қишлоқ
Як ёр мегирифтам.

Шодона кӯдаконам
Дар соџ медавиданд,
Рӯ-рӯи сабзай тар
Чун барра меџахиданд.

Ҳайҳот, гуфтаҳоям
Бошад ҳаёли ширин,
Имрӯз бар Душанбе
Ҳонад умеди дерин.

Ҳуш бош, боғи тифлӣ,
Сарсабз пешай туст.
То метапад маро дил,
Дар сина решаи туст.

ОМУРЗИШ

Ранчу дардатро ба ман дех,
Охи сардатро ба ман дех.
Ман туро то бистари беморӣ овардам,
Ман туро то зиллату то хорӣ овардам.

Ман будам, ки бехуд аз худ
Ханда кардам бар умеду ормонат,
Бар тапиданҳои эҳсоси ҷавонат,
Бар ҷунунат,
Бар ҷаҳонат.

Ман будам, ки бо фасона
Бо сукуту бо тарона,
Бо фусуни духтарона
Ақлу ёдатро рабудам.

Ранчу дардатро ба ман дех,
Охи сардатро ба ман дех.

АФСОНАИ РОҶ

Маро бардоштанг озод
Ду дасти саҳт беозор
Ва ман биншастаам бо ӯ
Ба рӯи зини зарринкор.

Саманди бодпо роҳист
Раҳашро интиҳое нест,
(Надонам Раҳш ё Шабдез),
Валекин аз шарори наъли гулбезаш
Замин гулҳез,
Само гулрез.

Зи дур, аз синаи он дашти беохир
Ба гӯшам ин садо ояд,
Наво аз олами афсонаҳо ояд:
«Гули зебои ман,
Хобӣ ту ё бедор ...»
Садои дигаре ларзад,
Шавад такрор
Дар лабҳои оташбор ...
Шудам бедор,
Равон буду равон буд он чунон поезд ...
Шудам хушёр ...

КИСТАМ МАН?

Хастаам аз бозии тақдири хеш,
Бояд аз рӯям бубардорам никоб.
Як занам ман! Пас чаро дар ҳар қадам
«Мард хастам» гуфта, бинмоям хитоб?

Як занам ман ...
Рӯи дӯши нарми ман
Бори ин дунё гаронӣ мекунад,
Ман кунам чашми тарамро гар ниҳон,
Бар дилам кӣ меҳрубонӣ мекунад?

Як занам ман... Оҳ, меҳоҳам гаҳе
Ашк резам пеши ғайру ошно,
Зоти занро гирия ҳаргиз ор нест,
Аз сиришкам шарм медорам чаро?

Як занам ман... Ташнаи меҳру вафо,
Гушна бар ҳарфи латифу дилписанд.
Гарчи дар дил зор ҳастам, зори меҳр,
Ин сари мағрур медорам баланд...

Асри ман, охир, чи коре кардаӣ? –
Хештанро мард мегирам дигар,
Зан ба дунё омадам як рӯз ман,
Дар замин мардона мемирам дигар

ПАИДИ ЗИИДАГӢ

Ҳар кӢ будӢ, эӢ шиноси бесипос,
Худпарасти бевафо, ё дилшинос,
То бифаҳмам зиндагӢ ҳамвор нест,
Қисматам овард бар ман лутфи хос.

Ман кӢ будам? - Духтари афсурдадил,
Сӯзи ишқат давлати ноёб дод,
Барки чашмат шӯр доду шеърҳо,
Ишқи ту бар шои ман маҳтоб дод.

Духтари хушбахт будам лаҳзае,
Бас ба чашмам оламе зебо намуд,
Шом – равшан, санг – гӯё, хор – гул,
ЗиндагонӢ дурфишон, воло намуд.

Чун бирафтӢ, аз лабонам ханда рафт,
Болишам аз ашки чашмам тар бишуд.
Гӯр кардам, гӯр он шаб ишқи хеш,
Ишқи покам сӯхт, хокистар бишуд...

Ту бароям тӯҳфаи қисмат будӢ,
То бифаҳмам, одамӢ кӯр аз қазост.
ЗиндагӢ пасту баланде доштаст,
Ишқ ҳам чун хусни рӯям бебақост...

БАЪД АЗ ИН...

Баъд аз ин бо номи ту, бо ишқи ту
Зери гардун зиндагонӣ мекунам.
Қисматамро ҳады месозам ба ту,
Дар раҳи ту ҷонфишонӣ мекунам.

Баъд аз ин ман нестам, ман нестам,
Ман ту ҳастам, дар дилат дорам макон.
Бо ту акнун фасли сармоям – баҳор,
Бе ту ҳаст акнун баҳори ман хазон.

Хом будам то ба ишқи ту агар,
Баъд аз ин ман як ҷаҳони комилам.
Чашмаи поку зулоли ишқро
Қатра-қатра мекунам сарфи дилам.

Баъд аз ин парвоз мецохам бaсе
Дар самои орзӯҳои баланд,
Дода ишқат бар умедам болу пар,
Мепарам то нуриёни дилписанд.

Баъд аз ин асло наметарсам зи марг,
Пеши ишқи ҷовидонӣ марг чист?
Зиндагӣ ҳасту ҷавонию баҳор,
Ошиқонро ишқ ҳасту марг нест.

ОҲАНГСОЗ

Ман рубобам, пой то сар изтироб,
Ёри ман, оҳангсози ман туй.
Чашмаи илҳом ту, хушном ту,
Дар чаҳони роз сози ман туй.

Тор-тор аз тори дил ояд бурун
Сози шодӣ, сози андӯҳу алам,
Ту намон, то ки рақибон бишнаванд
Аз дили пуршӯри ман оҳанги ғам.

Шиква созам гар зи дасти қисматам,
Шикваҳоям дӯшбори ту шаванд,
Гар бихандам, хандаҳоям ҳамчу гул
Хуснбахши рӯзгори ту шаванд.

Ман рубобам, мӯ ба мӯям изтироб,
Ларза дорад тори ҳассоси дилам.
Эҳтиёт, эй ёри қонӣ, эҳтиёт,
Аз навоест, аз наво обу гилам.

СЕБИ СУРХ

Яке ман себ будам, себи пурнур,
Бубин, боди вазон бо ман чиҳо кард.
Биёварду даруни рӯд андохт,
Ба шӯру шевани мавч ошно кард.

Равонам ман кунун бо рӯди пуршӯр.
Халосӣ нест аз мавчи сабуксор.
Агарчи пеши раҳ пасту баландист,
Надорам шиква аз амвоҷ зинҳор.

Равонам, лек ҳар як санги соҳил
Нигоҳи хастае дорад ба сӯям.
Зи пешаш бигзарам хомӯш, хомӯш,
Ба санги монда дар соҳил чӣ гӯям?

Равонам, сурхии рӯ кам нагаштаст,
Дилам озурдаю пурғам нагаштаст.
Ҳаётам гарчи пур аз доругир аст,
Рухам аз оби дида нам нагаштаст.

Равонам, дар қатори мавчу ошӯб,
Надорам шиквае аз буду нобуд.
Маро бо суръату тугёну мастӣ
Кучоҳо мебарӣ, эй руд, эй руд?

МОДАРАМ

Модарам хайёти омӯзад маро,
То арӯси рашки гулдастон шавам,
То зи ҳар ангушти ман резад ҳунар,
Хонаи домод мисли гул равам.

Аз китоби кору бори рӯзгор
Модарам бо сабр дарсам медиҳад.
То чу ӯ зардӯзи беҳамто шавам,
Рӯи дастам дарзу тоқӣ мениҳад.

Модарам, эй модари чонпарварам,
Ман барӣ аз фикри молу хонаам.
Гар хаёле ғайри шеър ояд ба сар,
Хун шавад аз ғам дили девонаам.

Шаб ҳама шаб дурру гавҳар мекашам,
Зиндаам бо фикри шеърӯ ёди шеър.
Ту ризо шав, модарам, деҳ фотиха,
То зи ман розӣ шавад домоди шеър...

САНГИ МАЛОМАТ

Мардуми деҳ аз дили ман беҳабар,
Бар сарам санги маломат рехтанд.
Ханда карда аз паси деворҳо,
Хоки ман бо элаки худ бехтанд.

Он яке мегуфт: «Бешармест ӯ,
Бо фалонӣ меравад дастобадаст».
Дигаре лабқачқунон қаҳ-қаҳ бизад:
«Банди пояшро намоён кардаст!..»

Дӯстонам, захрханду «пандатон»
Ҳамчу тире мехалад бар синаам.
Дар суруди тозаам бо сад фиғон
Ман бигӯям ҳасрати деринаам:

Гар бигирӣ дасти ёре, ор нест,
Куртаи кӯтоҳ дорӣ, ор нест.
Зеваре дорӣ гар аз ақлу хирад,
Ҳалқаи тилло надорӣ, ор нест.

Ор бошад фитнаю макру дурӯғ,
Худпарастӣ, худфурӯшӣ айб, айб!
Сирати бефитрату пасту палид
Бо зару зевар бипӯшӣ, айб, айб!

То ҳанӯз аз хирагӣ мо, одамон,
Хешро дар хеш зиндон мекунем.
Дар миёни урфу одатҳои тор
Хештанро умрвайрон мекунем.

Соҳибони сарнавишту қисматем,
Бояд андар рӯи дунё шод зист!
Дур бояд аз хурофоти ҷаҳон
Сарбаланду бегаму озод зист!

РҶЗИ НАВ

Дили пурорзӯ дорам,
Умеди чустучӯ дорам.
Барои ман
Ҳама рӯз офтобӣ аст,
Ҳама шаб моҳтобӣ аст.

Дили пурорзӯ дар бар,
Ба роҳи ҳолино фардо
Равон ҳастам.
Ҷаҳонам бас бувад зебо,
Ҷаҳон ҳастам!

Маро ҳар рӯзи нав ид аст,
Зибас ҳар рӯзу ҳар соат
Шавам зебою комилтар,
Шавам раъною хушгилтар.

Маро ҳар рӯзи нав ид аст,
Ки бидам субҳ аз дигар
Самои беғуборамро,
Ҷавонии диёрамро.

Маро ҳар рӯзи нав ид аст
Ва гӯё ҳамраҳи хуршед
Зи нав ман мешавам бедор
Ва аз дарвозаи субҳи сафоангез
Барои зиндагонӣ мешавам такрор.

ҲАФТ ПАЙКАР

Ҳафт духтар,
Ҳафт пайкар,
Дар канори деҳаам истодаанд,

Бо забони боду борон
Қиссагӯи рӯзгорон...

То бибӯсад чашмҳоямро насими кӯҳсор,
Кокулонамро бишӯяд резаборони баҳор,
Рӯзу шаб дар гӯшаи хоки диёр,
Кош бо ин хоҳарони сангтан
Ҳайкали ҳаштум бимонад баъди ман
аз ман нишон
Дар канори деҳаам чун посбон.

ХОҲАРОН

Барои Ҳалима ва Ҳабиба

Се тори пуртарона, се шамъи хона будем,
Наврӯзи тифлии мо дар кӯҳҳо гузашта.
Тифлӣ вале чу шадда дар байни сабзаҳо рехт,
Тифлии мо кучо шуд, аз пеши мо гузашта?
Истора аз баландӣ бас чашмакӣ ҳамезад,
Модаркалони доно дастону қисса мегуфт.
Мерафт хоб аз чашм дар изтиробу ташвиш,
К-он Меҳри оламоро дар тирагӣ кучо хуфт?
Бар чашм чун фасона метофт қалъаи мо,
Моро хабар набудӣ аз Бокою зи Чамбул.
Чилкокулу чамолак буд мӯи пӯпаки мо,
Худ аҳли деҳа моро мегуфт дастаи гул.
Бо орзӯю омол аз деҳи хеш рафтем,
Ҳайҳот, дастаи гул аз ҳам чудо-чудо шуд,
Аз нури чашми ҳар як кошонае мунаввар,
Тифлӣ вале чу нақде аз дасти мо раҳо шуд...
Се тори пуртарона, се шамъи хона будем,
Се кафтари раманда, се лолаи шукуфон,
Имрӯз қосид орад бар номи модари пир
Се нома аз се шаҳри пурнури Тоҷикистон.

ДЕҲА

Ту мепурсӣ маро аз деҳаи ман,
Биё, тасвир созам сурати он,
Кунам аз сабзаю хораш ҳикоят,
Ки медонам варо ман бехтар аз чон.

Саҳаргоҳон ба фарёди хурӯсон
Бихезад деҳ чу як дилпоку дилсоф,
Шавад пур, чун зи бӯи деҳаи ман,
Ба бӯи шири навдӯшида атроф.

Ба дӯшаш кӯза меояд саҳаргоҳ
Хиромон бар сари сарчашма духтар,
Чу ошиқ рӯ ба рӯяш мебарояд
Зи пушти қуллаҳо хуршеди ховар...

Набошад деҳае чун деҳаи ман,
Биёю худ бубин, гар боварат нест.
Вале, эй чони ман, нодиданат бех,
Диле гар чун дили ман дар барат нест!

СУРУДИ ДУХТАР

Зиндагӣ бо номи ман оғоз шуд,
Кулфи дарҳои накӯӣ боз шуд.
Дастҳо бо номи ман ахтар гирифт,
Ҳар сари мӯ соҳиби эъҷоз шуд.

Кӯхро бо номи ман Фарҳод канд,
Бандҳои қуллааш аз ҳам фиканд.
Қайс ҳам бо номи ман Мачнун бишуд,
Аз ҷаҳон омад биёбонаш писанд.

Чун баҳорон гаштаам ман хандарез,
Банд-банди шоирон шуд нолаҳез.
Дилбари номехрубонам гуфтаанд,
Меҳрубонам чун насими мушкбез!

МУАММО

Шавӣ ҳар лаҳзае дигар,
Пур аз розу муаммой,
Ту безебию зебой,
Ту нодорию дорой.

Чу «Шаҳнома» туро, эй мард,
Басе оҳиста бояд хонд.
Зи розат то шавам огоҳ
Туро пайваста бояд хонд.

Туро омӯхтан душвор,
Намедонам, чи инсонӣ,
Даме бе ту маро марг аст,
Даме бо ту пушаймонӣ...

МИЁНИ МОВУ ТУ...

Миёни мову ту кӯху биёбон,
Миёни мову ту дарё равон аст.
Миёни мову ту сад расму оин
Чу девори баланди ноаён аст.

Миёни мову ту паймонаву май,
Миёни мову ту шеърӯ суруд аст.
Миёни мову ту, оҳ, ин чудоӣ
Чу укёнуси кайҳон беҳудуд аст.

Миёни мову ту роҳи ҳавоӣ,
Миёни мову ту роҳи қатора,
Миёни мову ту дар тирагиҳо
Битобад гоҳ-гоҳе як ситора...

ФАРЗАНДТАЛАБ

Фалак, ўро дигар ҳаргиз маёзор,
Барои ў ту фарзанде ато кун.
Намон аз қисматаш навмед гардад,
Варо аз панҷаи гурбат раҳо кун.

Зани покизаю некӯманишест,
Фаришта дар ниҳодаш хона дорад.
Бигардад мӯпарешону хаёли,
Агарчи рӯнамою шона дорад.

Чу бинад кӯдакони дӯстрӯро,
Намегунчад дигар дар кӯҷаи шаҳр.
Зи ранҷи модарон огоҳ бошад,
Ки он хуштар бувад аз роҳати даҳр.

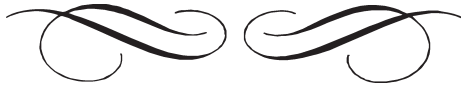
Ниҳоли бесамар будан нахоҳад,
Зи умри беасаррафта чӣ ҳосил?
Гаҳе шоми дилаш равшан нагардад,
Зибас нуре надорад ҳеч дар дил.

Фалак, ўро ту фарзанде ато кун,
Бувад ў зор зори рӯи фарзанд.
Ба молу сими дунё дил набандад,
Талабгор аст як фарзанди дилбанд.

Варо даркор як фарзанди дилбанд,
Ки бо дунё дилаш пайванд гардад.
Шавад оғаҳ, к-аз ў монад нишоне,
Зи хешу ин ҷаҳон хурсанд гардад.

ШЕЪР

Мекунам ҳар рӯзу шаб такрор шеър,
Лаб хамӯшу дар дилам бисёр шеър.
Дам ба дам сӯзад дилам аз ишқи ёр,
Чун Самандар мурғи оташхор шеър.
Шеър бошад, ҳеч танҳо нестам:
Мом шеъру тифл шеъру ёр шеър.
Байти навро хоб мебинам шабон,
Хоби ширин, хоби нотакрор шеър.
Дил шуда девонаи шеъру ғазал,
Чун ҳавою обу нон даркор шеър.
Лаб кушояд сад гули армони ман,
Гар зи ман розӣ шавад як бор шеър.

НИЁИШ

Шунидам, дар намози аср момоям
Ҳамекард илтичо бар меҳри оламгир:
Даме фарёди пиронро шунав, эй меҳр,
Чаҳонро мушките бошад, бигӯ тадбир.

Агарчи партави гармат равонбахш аст,
Басо хушкондай дар даҳр дарёро.
Чаро дар пеши нури обсӯзи ту
Вале чорист то ҳол ашки одамхо?..

ГАП МЕХҶҮРАД МАРО...

Эй ҳамдами ҳаёт, гап меҳӯрад маро,
Дорам ман илтиҷот, гап меҳӯрад маро.
Бин, аждаҳои гап бикшода кому лаб,
Бахшо аз он начот, гап меҳӯрад маро.
Афсун шудам магар, ногаҳ шудам дигар,
Бе азму бе субот гап меҳӯрад маро.
Ранги сиёҳ реҳт бар сар сиёҳдил,
Ин хомаву давот - гап меҳӯрад маро.
Ҳоло биё давон, аз гап маро раҳон,
На баъд аз вафот, гап меҳӯрад маро.
Бе лутф гап фузун, дил гашт ғарқи хун,
Бинмой илтифот, гап меҳӯрад маро!

ҶОДАИ ПУРҲАТАР

Ман гузаштам:
аз бари деви сиях,
аз бари деви сапед,
аз бари деви кабуд.

Раҳ вале дур аст, дур,
Хуфта дар раҳ деви бўр.

ГҶРИ МУАЗЗАМА

Барги хазон,
Барги хазон,
Рӯпӯши зарди рӯи гӯр.
Чун номае хар баргро
Бод оварад аз роҳи дур.

Ин номаҳои зардро
Асло намехонӣ дигар.
Байни varaқҳои китоб
Барге намомонӣ дигар.

Эй духтари афсонаҳо,
Афсонаи ту ҷонгудоз.
Кӯтоҳ умрат барқвор,
Афсонаҳои ту дароз.

Ҳайфо, барои тифли худ
Ширин нахондӣ аллае,
Дастӣ ачал рӯзе рабуд
Аз мо туро беҳиллае.

Эй соҳиби аспӣ сафед,
Аспат туро чун бод бурд.
Аз бистари оҳар кучо,
Аз арсаи эҷод бурд.

Дилдодаи шоҳи суҳан,
Афтодаи роҳи суҳан,
Номи ту момонад яқин
Дар қалби огоҳи суҳан...

Барги хазон,
Барги хазон,
Тобад чу авроқи пареш,
Бар гӯри ту оварада бод
Авроқи бесомони хеш.

МАН АЗ ХУД МЕШАВАМ БЕРУН

Ман аз худ мешавам берун,
Дигар дар қолаби худ ман намеғунчам,
Дар оғӯши шаби худ ман намеғунчам.

Дигар аз хандаи мардум наметарсам,
Дигар аз қисмати раҳгум наметарсам,
Дигар аз сарнавишти шум наметарсам,
Ман аз худ мешавам берун.

Дилам ҳар лаҳза мешӯрад,
Варо хомӯш месозам.
Танам месӯзад аз хоҳиш,
Ба худ хомӯш месӯзам.

Мани дигар кунад фарёд аз ботин:
Бигӯ, садрӯягӣ то чанд?
Чаро, эй рӯҳи исёнгар,
Фикандӣ хешро дар банд?

Бигӯ, худсӯзиат охир барои кист?
Зи худ безор буданҳо чазои кист?
Фуру рафтӣ бача дар хеш,
Магар он марди зиндонбон зи ту розист?

Ман аз худ мешавам берун,
Дигар бас, ҳар чӣ бодо, бод!
Чу мурғе аз қафас безор,
Зи маҳбас мешавам озод.

НАМЕРАНЧАМ

Ту дурӣ аз ҷаҳони шеър,
Ҷаҳони ман намедонӣ.
Дареғо, аз китоби дил
Ғазалҳоям намехонӣ.

Ало, бегонаи ашғор,
Зи шӯрам беҳабар ҳастӣ.
Канори чашмаю дарё
Чаро бе бору бар ҳастӣ?

Дар ин дунё барои ту
Манам чун гул, манам чун бод,
Аён бинӣ маро имрӯз,
Вале фардо барӣ аз ёд.

Ало, фарзанди кӯҳистон,
Накардӣ кашф чун ганҷам,
Нахондӣ дафтари девон,
Зи ту ҳаргиз намеранҷам.

ГУЛШУКУФТ

Имрӯз дар гулдони ман як ғунчаи зебо шукуфт,
Азбаски андар синаам ишқи фараҳафзо шукуфт.
Эй дил, каромоти кӣ буд? Эй дил, мукофоти кӣ буд? -
Дар шишаи тирезаам як гулбуни сармо шукуфт.
Калтути мо болу паре гӯё баровард ин замон,
Болои боми оҳанӣ як лолаи тилло шукуфт.
Дар осмон тиру камон дар чилва омад як замон,
Бо ҳафт ранги хушчило дар як нафас дунё шукуфт.
Гунчишкакe овоз дод аз навдаи бебору барг,
Дар навдаи тар муғчагул ногаҳ аз ин ово шукуфт.
Имрӯз дар гулдони ман як ғунчаи зебо шукуфт,
Азбаски андар синаам ишқи фараҳафзо шукуфт.

ШИКОР

Ҳиндуи зулфи ман
Дар қасди чони туст.
Ҳар тори миҷжаам
Ҳасми аёни туст.

Аз ман бувад дилат,
Мағрез сӯи моҳ.
Бо сеҳри чашми хеш
Гардонамат зи роҳ.

Абрӯи ман камон,
Холам бувад чу тир,
Як рӯз мешавӣ
Афтодаву асир.
Пирӯз будай
Дар ишқ ту мудом,
Як рӯз мешавӣ
Ишқи маро ғулом.

ИДИ АРҶСОН

1. ИДГОҲ

*Илҳом аз Иди арҷсони ноҳияи Гонҷӣ, ки ҳар сол дар
огози фасли баҳор баргузор мегардад*

Пуштаҳои деҳаам
Сурху зангору сафед.
Дилнавозӣ мекунад
Савтҳои рӯзи ид.

Бонги карнай мерасад
Аз замин то осмон,
Мешавад пур аз фараҳ
Ҳар дилу ҳар хонадон.

Чун гули фасли баҳор
Наварҷсони ҳамӯш,
Ҳар яке бо ҳусни хеш
Мерабояд ақлу хуш.

Ҳачунон, к-аз пушти абр
Рӯ намояд офтоб,
Мебарояд бар миён
Як арҷси беникоб.

Мехиромад нарм-нарм,
Хушдил аз арғушти хеш,
Ҳамчу зулфи сабзи бед
Мешавад зулфаш пареш.

Мебиёрад бӯи мушк
Кокули хушбӯи ӯ.
Кӯчаҳои деҳаам
Пур шавад аз атри мӯ.

Бо сарандозаш арӯс
Менамояд дилбарӣ
Гӯӣ, инак, бар фалак
Мепарад мисли парӣ.

2. ГҶШТӢ

Марди зӯру довхоҳу шердил
Бо салобат пой мемонад ба пеш,
Аз назарҳо мешавад пинҳон вале
Буздиле аз тарсу бими чони хеш.
Мард ё номардро созад аён
Гӯшті – ин бозии бе макру фанд,
Ҳар касе афтод – афтад аз назар,
Ҳар касе афтонд – бошад сарбаланд.
Гӯӣ зери пой меларзад замин
Аз талоши паҳлавонон ҳар замон.
Дар назар ҳар як мисоли Рустам аст,
Гашта берун аз масири дoston.
Духтаре дуздида андозад назар
Бар талошу гирудори мардҳо.
Дастӣ гиро, бозуи саҳт аз қазо,
Баҳри ёраш менамояд илтиҳо.
Ёри ӯ дар байни мардум номдор,
Номи ӯ шуд ҳар кучо вирди забон,

Ў харифи хеш афтонад зи по,
Бори дигар бо ҳалуке ногаҳон.
Гарчи ёраш паҳлавон асту далер,
Гарчи пушташро надид асло замин,
Ў валекин дасту по гум мекунад,
Мешавад чун рӯ ба рӯ бо нозанин.

3. АТТОР

Айёми тифлӣ баҳри мо
Будӣ шабеҳи сеҳргар.
Чодуи ту холо чаро
Бар дил намесозад асар?
Лолои ту, марҷони ту
Чун ганчи беҳамто бувад.
Овезаи арзони ту
Қиматтар аз тилло бувад.
Хоҳам ба сеҳри панҷаат
Як лаҳза хушбахтам кунӣ,
Бо гӯшвору сӯзанак
Дилро тихӣ аз ғам кунӣ.
Хоҳам, ки лабчангат харам,
Такрор созам ин наво:
«Эй лӯбиё, эй лӯбиё,
Э духтароба шӯ биё...»
Хоҳам, зи ту аз нав харам,
Ангуштарине, шаддае,
Ҳар раҳгузар, гӯяд ба ман:
«Ваҳ кӯдаке, ваҳ соддае...»

ХАТИ ОЗОДӢ
(Манзума)

ОҒОЗ

Падар, хомӯш рафтӣ бар дили хок,
Чаҳонро тарк кардӣ ногаҳонӣ,
Малак гаштӣ, бирафтӣ то самоҳо,
Напоидӣ дар ин дунёи фонӣ.

Чи сон худро бубахшоям, ки он рӯз
Зи дех, аз зодгоҳам дур будам.
Зи ҳукми қисмати худкома ғофил,
Миёни дӯстон масрур будам.

Дилам мехоҳад акнун зор гириям,
Ба хокат гавҳари ашкам фишонам.
Вале фарёди дардолуди ман ку?
Падар, аз доғи маргат хастачонам.

Бигирям соате беашку овоз,
Фигон андар гулӯям санг гардад,
Гиребонам мисоли ҳалқаи дор
Гулӯямро фишорад, танг гардад.

Чаро будӣ гирифтори ғаму яъс,
Чӣ розе доштӣ дар қалби пурхун?
Рухатро дарди гунге сояфкан,
Нигоҳи бегуноҳат зору махзун!

Фақат боре ба чашмат ашк дидам,
Худоё, ашк ё хуни чигар буд?
Туро дидам ҳазину паршикаста,
Ба чашмам зиндагӣ з-он пас дигар буд.

I

Дар он рӯзи ғамин дар кӯчаи дех,
Миёни кӯдакон баҳс аз падар буд,
Сари шохи сапедоре кулоғе,
Зи шумиҳои олам навҳагар буд.

Бигуфто Комрон бо худситоӣ:
«Маро, донӣ, падар Усто Саид аст,
Ба хоби хеш ҳам рустои Ховар
Аз ӯ пурзӯртар марде надидаст!»

Саодат низ таърифи падар кард,
Бибурд авсофи ӯро то ба кайҳон.
«Падар моро пизишки меҳрубон аст»,-
Наомад аз дигарҳо паст Фарзон.

Сипас якбора ман барҷастам аз ҷой:
«Надорам тоқати ин баҳси арзон.
Падарчони маро шояд шиносед,
Ҷароҳатдор шуд дар ҷанги Гирмон».

Ба рӯям баччае хандида гуфто:
«Магар айби падар кардӣ фаромӯш?
Намедонӣ, асири душманон буд,
Ҳамон беҳтар, ки биншинӣ ту хомӯш!»

Ба чашмам тирагун шуд рӯи дунё,
Чу сайди тирхӯрда ман давидам,
Надонистам, чӣ сон он соати шум
Ба назди ту, падарҷонам, расидам.

Ба рухсорат зи чашмони пурашкам
Нигоҳи пурғами ман метаровид,
Ки ман аз умқи чашмони ҳазинат
Биёбам ламъаи нуре зи умед.

Нигоҳам бо нигоҳат ҳамсухан шуд,
Садо омад зи қалби ғарқай хун:
- Ҳикоят кун, падар, аз қисмати худ,
Чихо дидӣ зи гардишҳои гардун?

Ниҳодӣ дасти худро бар сари ман,
Хаёлам дасти ту тоҷи саре шуд,
Сиришки дона дар умқи нигоҳат
Чу дар офоқи ахзар ахтаре шуд.

Вале лаб во намекардӣ ба гуфтан,
Хамӯшӣ дар лабат фарёд мекард,
Ба хомӯшӣ маро гирён намудӣ,
Ба хомӯшӣ фузудӣ гуссаю дард.

«Калон» гаштам аз ин «сӯхбат» ба як бор,
Дилам афшурд аз дарди чигарсӯз,
Сари дӯшам гарон боре биафтод,
Ба тифлӣ хайр гуфтам ман аз он рӯз.

II

Ба толеам, падар, андар деҳ он вақт
Зани оличанобе зиндагӣ дошт,
Ки буд омӯзгори мактаби мо
(Чунин зан ҷовидон мемонд, э кош!)

Забони рус меомӯхт моро,
Ба ҳар коре мададгори касон буд.
Ҳамеша Анна Петровна чу модар
Бузургу хурди деҳро меҳрубон буд.

Наомад шавҳараш аз ҷанги Гирмон,
Варо доғи ниҳонӣ дар ҷигар монд.
Наменолид ӯ, зеро чу гавҳар
Зи шавҳар ёдгораш як писар монд.

Писарро мисли нури дида парвард,
Калонаш кард бе озору бе ғам,
Писанд омад варо дарёнавардӣ,
Бирафт аз деҳ ба дарёбори аъзам.

Даруни хонааш монд Анна танҳо.
Магар танҳо?
Маро ӯ духтараш хонд,
Дари дилро ба рӯи ман кушода,
Ба фарқам гавҳари асрор афшонд.

Дар он шабҳо, ки маҳ мешуд шиновар
Чу заврақ дар самои беканора,
Ҳаметобид андар боғи гардун
Мисоли шабчароғе ҳар ситора.

Ба сони соҳире Анна-муаллим
Ба назди пианино менишастӣ,
Наво мерехт з-ангуштони нармаш,
Хамӯширо чу шиша мешикастӣ.

Маро дарси ҳунар медод ҳар рӯз,
Чи дарсе - дарси санъат, дарси эъҷоз.
Бигуфтам як шабаш бо қалби пурсӯз:
«Шунав, эй Анна-хола, аз ман ин роз:

Чаҳонро, то замоне зинда ҳастам,
Бувад пайваста бо ман созу оҳанг,
Ҳамехоҳам яке устоз гардам,
Ба оҳанг об гардонам дили санг»...

III

Маро бурд орзӯ то шаҳри Маскав,
Басе шабҳои беҳобӣ бишуд рӯз,
Ки шояд бар каф орам дурри мақсуд,
Шавам то дар раҳи умед пирӯз.

Зихӣ, устои аввал Аннахола,
«Алифбо»-и ҳунар омӯхт бар ман.
Ҳамегуфт ӯ, ки «андар роҳи санъат
Қавӣ мебуд бояд мисли оҳан»

Ба танҳои гаҳе андеша кардам:
Миёни неку бад оё ҳаде ҳаст?
Чи сон хизмат кунад бояд ҳунарманд,
Шавад то кару фарри беҳунар паст?

Худо чоңро ба чисми одамизод
Ба мусикӣ намуда як замон чой,
Чу рӯҳ аз колбуд бигрехт нолон,
Ба тан овард чоңро нолаи ной.

Аз ин рӯ, савти хуш эҷозкор аст,
Равонро мекунад бар чисм моил.
Бурун созад зи сар афкори бадро,
Намонад дар дили кас фикри ботил.

Намебояд хунар бадкора бошад,
Ки одамро барад аз моҳ бар чоҳ,
Бубояд чун чароғе нақши эҷод
Дурахшад нимашаб дар роҳи гумроҳ.

Суоламро ҷавобе гашт пайдо
Пас аз дорумадору саъйи бисёр,
Ҳанӯз аммо ҳазору як суоле
Маро шабҳо кунад аз хоб бедор.

Ба ту мехостам гуфтан, падарчон,
Ҳама андешаи пинҳони худро,
Дареғу дард, охир, дер кардам,
Ба кӣ гӯям, ба кӣ армони худро?

IV

Хамӯшу ғуссафзо шомӣ Ховар,
Зи дуродур ояд сози маҳзун.
Дар ин шоме, ки завқи гирия дорам,
Биё, модар, ҳикоят аз падар кун.

Биё, модар, бимонам сар ба дӯшат,
Ки ранчу ғусса дар чонам зиёд аст,
Ба ҳар кӣ ҳар чи дода қисмат, аммо
Ба ман чуз дарди дил чизе наодоаст.

Биё, модар ҳикоят аз падар кун,
Ки ёди мурда қарзи зиндагон аст,
Сабук гардон ғаму дарди диламро,
Ки бори дӯши ман кӯхи гарон аст.

V

ҲИКОЯТИ МОДАР

Шараф андар ҷавонӣ буд зебо,
Диламро бурд ӯ бо як нигоҳе.
Сари ҷӯ, кӯзаи обам баҳона,
Будам ман интизораш ҳар пагоҳӣ.

Ҷавони дигаре бо номи Анвар
Ба ҳусни ман бишуд Мачнуну «шайдо»,
Ҳамеша соявор ӯ аз пасам буд,
Ба ҳар чое равам, мегашт пайдо.

Чи гӯям, бар Шараф дил бохтаман,
Тамоми деҳа аз ин бохабар буд.
Барои Анвар аммо ин ҳақиқат
Чуноне бар сари нахле табар буд.

Вале рӯзе хатар омад ба кишвар,
Вабои ҷанг омад ногаҳонӣ.
Шараф рӯзи дигар бар ҷанг биштофт,
Зи рӯям бӯсае бурда нишонӣ.

Пас аз мохе қатори дигарон низ
Бирафт Анвар, ба дасташ борхалта,
Валекин баъди се маҳ гашта омад,
Дили мотамгирифта, дасти калта.

Ҳамона миш-мише шуд паҳн он вақт,
Ки қонашро харидаст ӯ ба найранг,
Ки тир андохта бар дасти худ ӯ,
Вучудахро рахонидаст аз ҷанг.

Ба дилҳо меғи шубҳа доман афканд,
Вале мегашт Анвар аз ғамон дур,
Ба ӯ дар дех «гуреза» ном доданд.
Буд ӯ чун сояи Даҷчоли манфур.

Барои хостгорӣ омад Анвар,
Гапашро рад намудам бо ситеза,
Ба ӯ гуфтам, ки қадри хеш донам,
Гурезонам ман аз марди гуреза!

Маро таҳдид мекард ӯ ба тундӣ:
«Намемонам туро осуда ҳаргиз!...»
Зи ғам дар гӯшае танҳо гиристам,
Маро ҳамдард шуд фасли ҳазонрез.

VI

Пас аз чанде адӯ гардид мағлуб,
Сипоҳи Шӯравӣ баргашт пирӯз.
Қатори дигарон омад Шараф низ,
Маро иди ҳақиқӣ буд он рӯз.

Шараф шуд шавҳари ман, тӯй кардем,
Шудем аз васли дерафтода сармаст.
Вале печида андар оташи рашк
Ба қасди бахти мо Анвар миён баст.

Бикард овоза ӯ дар байни мардум:
«Кучо арзанда дар Ҷанги Ҷаҳон буд? -
Ба ҳарфи ӯ дигар бовар насозед,
Шараф дар ҷанг асири душманон буд»...

Ба вақти бозгаштан хуҷчаташро
Шараф гум карда буд, афсӯс, дар рох...
Дар ин бобат ба марказ нома бинвишт,
Ҷавоб, аммо наомад, қисса кӯтоҳ.

Далеле ӯ надошт аз баҳри исбот,
Дили бадхоҳ аммо шод шуд, шод.
Бадӣ ғолиб, накӯӣ гашт мағлуб,
Аз ин қалби Шараф омад ба фарёд.

Навишт ӯ нома пас бар ҳамсилоҳаш,
Сиран номаш, ки буд ӯ аз Фаронса.
Ҷавоб омад аз он ҷо баъди чанде:
«Бирафтаст аз Лион Сиран», хулоса.

Ҷаҳон баҳри Шараф гардид тира,
Чу соя КГБ буд аз қафояш.
Дигар буд ӯ кунун дар чашми мардум,
Ба ин зам гашт ранчи дарди пояш.

«Ҳақиқат ку? - Ҳамегуфт ӯ ба ҳасрат, -
Гуноҳи банда буд оё асорат?
Ман аз захми бадан ҳаргиз намирам,
Бамирам охир аз тири ҳақорат!..»

Валекин бозии даври фалак бин,
Ки бо пайроҳаи тақдир омад:
Расид охир яке нома зи Порис,
Вале он бо басо таъхир омад.

Шараф бемори сахти бистарӣ буд,
Бихонд ӯ номаро, бар дасти ман дод,
Бигуфто: бар Сабо дех...
Инак, онро
Ту ҳам хон ...
То шавад рӯхи падар шод.

VII

НОМА АЗ ПОРИС

«Дуруд, эй дӯстам, эй нури дида,
Ту ро чустам бaсе аз рӯи дунё,
Чу акнун ёфтам аз ту нишоне,
Нависам бе таҳаммул номаамро.

Азизи ман, биё боре ба Порис,
Чу ҷони рафтае боз ой бар тан,
Биё, эй дӯстам, эй қаҳрамонам,
Ту ро ман интизорам!
Жорж Сиран».

Чу хондам номаи он ошноро,
Бигуфтам: боз гардад уқдаи роз,
Аз он пас озмуне шуд баҳона,
Бикардам ҷониби Порис парвоз.

VIII

Аџаб шаҳри дилороест Порис,
Ниџахро мебарад гулгаштҳояш,
Ба лаҳни дилнишин дарёи Сена
Суруди ҷовидон хонад барояш.

Ба зери пояи Эйфели машҳур
Ба сӯям Жорж-амак оғӯш бикшод,
Бигуфто «бонжур» бо лафзи ширин,
Ниџаҳ афканд сӯям бо дили шод.

Сипас гуфто, ки хондам номаатро,
Дилам хун шуд зи марги ҳамсилохам,
Падарро он ҷунон ҳастӣ ту монанд,
Ки аз нав зинда шуд ӯ дар нигоҳам.

Ту бо номи падар бояд бинозӣ,
Ки ӯ марди далеру қаҳрамон буд,
Дар он рӯзи сиях, дар корзорон
Вакили босазои тоҷикон буд.

Ба ёдам монда он даймоҳи Гирмон,
Азоби симхору конслагер,
Асирон хаставу беобу бенон,
Ба қасди ҷони мо худкома тақдир.

Шараф гуфто шабе: эй дӯстонам,
Аз ин сон бандагӣ бояд раҳо шуд,
Ҳама як тан ба озодӣ бикӯшем,
Ҷавонмардии мо оё кучо шуд?

Шабе гаштем аз маҳбас фирорӣ,
Бирафтем аз миёни чангалистон,
Нихон аз чашму аз таъқиби душман
Расидем оқибат бар шаҳри Лион.

Валекин то Лион бо пои худ не,
Расидам бо мададҳои Шараф ман,
Ки поям дар яке бераҳа бишкаст,
Набудам қуввате дар пою дар тан.

Шараф ҳам буд аз по сахт маҷрӯҳ,
Вале бинмуд захми худ фаромӯш.
Варо нафрат ба душман қувва бахшид,
Фурӯ бурда ғазаб, мерафт хомӯш.

Пас аз чанде гурӯҳи партизанҳо
Ҳама моро ба худ ҳамроҳ бинмуд.
Алайҳи душманон кардем майдон,
Шараф он рӯз чун пили жаён буд.

Чавону гармхуну сахтпаймон,
Саропо дар шарори ҷабҳа месӯхт,
Фашистонро вабо номида барҳақ,
Ба дилҳо шӯълаи умед афрӯхт.

Чу он даррандахӯ душман фано шуд,
Сипоҳи мо бишуд манзил ба манзил.
— Бибӯсидам Шарафро чун бародар,
Маро, гуфтам, бигаштӣ ҷой дар дил.

Валекин солҳо рафтанду афсӯс,
Наомад нома аз номи бародар,
Бароям оқибат омад чавобе
Зи номи ту, аё арзанда духтар...

Зихӣ, қисмат, ки гоҳо ногаҳонӣ
Бисозад одамиро лутфборон.
Зихӣ, дунёи пиру пурсаховат,
Диҳад уммед бар уммедворон.

Чу нақлаш Жорж Сиран дод анҷом,
Бишуд дунё ба чашмам равшанистон,
Масеҳодам будӣ он марди оқил,
Дамид андар тани афсурдаам чон.

Нишастам пушти пианино аз нав,
Саросар аз хурӯши сина ларзон,
Сурурам боиси оҳанги нав шуд,
Бурун шуд он наво аз пардаи чон.

Ҳамон сӯзи ниҳон, к-андар чигар буд,
Бишуд бо он навои тоза берун,
Навоям ҳамчунон боде ба худ бурд
Ғаму андӯху дардамро ба ҳомун.

Бароям нақли пурэхсоси Сиран
Давои дард гашту болу пар дод,
Ба сӯи зодгоҳам раҳ гирифтам,
Зи банди шубҳаю андӯх озад.

IX

ГУФТУГҶ БО ХУД

Гаҳу ногаҳ агар дар байни гуфтор,
Биафтад ҳарфи «чанг» андар забонам
Бигардад пайкарам сарду дилам сард,
Ту гӯӣ, меравад аз тан равонам.

Бале, ман чангро ҳаргиз надидам,
Даруни корзор асло набудам,
Валекин бар алайҳи чанги хунин
Бихезад эътирозе аз вучудам.

Надидам чангро, аммо ба нафрат
Басе лаънат бигуфтам нисбати чанг.
Зибас пайванд буда қисмати ман
Ба ҳукми ноаён бо қисмати чанг.

Миёни корзор асло набудам,
Вале захмӣ шудам овони тифлӣ.
Дил аз тири маломат гашт сӯрох,
Раҳо аз даст шуд домони тифлӣ.

Набудам дар асорат, лек будам
Ҳаме афсурдаи нанги асорат.
Бигӯям ин замон дарди ниҳонро,
Худовандо, бубахшоям часорат.

Аёнам шуд: зи чангу тиру тӯпаш
Натанҳо пайкари кас ёбад озор,
Равад таъсири он ҳамчун мараз боз,
Зи насле то ба насле соли бисёр.

Дареғу дард, к-он чанги гузашта
Кучо дарсе барои чангҷӯй аст?
Ҳаёти одамӣ, бингар, ки ларзон
Ҳамоно дар сари як тори мӯй аст.

Яке оҳанг хоҳам офаридан,
Ки бошад чун нидо, чун рамзу розе,
Расонам то ба гӯши сарнишинон,
Ки бозӣ нест, охир, чангбозӣ.

Сиёсатбоз мардонро бигӯям:
Паи тағйири ин олам макӯшед,
Ба мӯри мурда аввал чон бубахшед,
Аз он пас хуни гарми халқ нӯшед!

Ҳазар, аз чангу озораш, чаҳондор,
Киёсат боядат андар сиёсат,
Чаҳонро медиҳем аз чаҳл барбод,
Набошад дар сиёсат гар киёсат.

Х

АНҶОМ

Сари хокат, падар, боз омадам, боз,
Зи қайди шубҳаву андӯх озод.
Чу дасти меҳрубону рӯҳбахшо,
Навозад гесуямро панҷаи бод.

Бале, дасту дилам ҳоло тихӣ нест,
Хати озодият овардам имрӯз.
Ту озодӣ, падар, аз ранҷу андӯх,
Пас аз мурдан шудӣ бар ғусса пирӯз.

Ту озодӣ зи неши бедаханҳо,
Ки буд умре дилат з-озорашон сард.
Ту озодӣ зи чашми кинаҷӯе,
Ки аъзои туро садпора мекард.

Бароям қаҳрамонӣ, меҳрубонӣ,
Бувад мероси ту оҳангу эҷод.
Ту озодӣ, зи банди тӯҳмату кин,
Бимон ин пайкро ҳар сӯ барад бод.

Зи дӯшат бори сангинро раҳо кард,
Расида ҳамсилоҳат бо шаҳодат.
Ҳақиқатро ҳамечустӣ ҳама умр,
Падар, пушту паноҳат шуд ҳақиқат.

Барои бахти ман размида будӣ,
Замину осмон мерос аз туст.
Замину осмонро посбонам,
Диламро эътиқод, ихлос аз туст.

Падар, осуда бош андар дили хок,
Зи умри бофурӯғат ман нишонам.
Кушодӣ ту бароям роҳи ҳамвор,
Зи роҳи ту ба роҳи худ равонам.

Ф Е Х Р И С Т

Мўъмин Қаноат: Гулҳои заррини шеър	3
Аз муаллиф	4
Дар оромгоҳи аллома Иқбол	7
Шир ва шеър	9
Сурудае пеш аз қатл.....	11
Марди сазовор	13
Имтиҳон.....	14
Душанберо шудам пазмон.....	15
Ганҷвар.....	16
Беназир	17
Ман занам ё худ самандам?.....	20
Ёди Ғори Девона	19
Сурушон	20
Сад кулоғро як санг	21
Эй саманди ман кучой?.....	23
Маъбудаи шашдаст.....	24
Қасидаи сабр	25
Боз сабр	26
Чехрасозон.....	27
Пайғом	28
Дар марсияи модари май.....	29
Оинаи гумшуда	30
Чихилчон	31
Забони парасту	32
Тифли яқсола.....	33
Манзараи зодгоҳ	34
Дуои Хизр.....	35
Ба парии илҳом	36
Муштипар.....	37
Чист зебой?	38
Зане дар рӯзгорон	39
Оҳуи ман.....	40
Фасли гули кастона.....	41
Таронаи ҷашми сабз	42
Изҳори ишк	43
Ашки шабнам.....	44
Лайлотар аз Лайло.....	45
Дар сояи зулф	46
Чакомаи бедорӣ	47
Овози нигоҳ.....	48
Сарви пойбаста	49
Нозу роз.....	50
Атои ишк	51

Нилуфари эҳсос	52
Бўсае норабуда, қиссае ношунда.....	52
Тавбаи зан	53
Гаҳ осмон, гаҳ остон	53
Бихишти мард, дўзахи зан	54
Гурез.....	55
Ганчури фақир	56
Дафтари ноҳонда	57
Рӯҳи Зулайхо	58
Шохпарак	58
Мункир	59
Ошиқ	59
Бихиштамро кучо бурдӣ?	60
Эҳдо ба Хучандшаҳр.....	61
Роҳи осмон.....	62
Соџаи шаҳси дигар.....	63
Оҳанг.....	64
Хаёли хом	65
Роҳи дил.....	67
Ту доной	68
Сурат дигар, сират дигар.....	69
Духтари омӯзгор	70
Дили бегубор.....	71
Оинадори офтоб.....	72
Халқи ман бедор шав!.....	73
Тифли побараҳна	75
Ҷазира.....	76
Гиреҳи зулф	77
Офарин, эй зан!.....	78
Навҳа.....	79
Баъд аз сафари Амрико	80
Гунҷаи бодом	81
Сузандон.....	82
Роҳи ман	83
Духти Нано.....	84
Фирор.....	85
Ошиқ бишав	87
Фармон турост, эй дил!.....	88
Рӯҷӯи каниз.....	89
Як заневу орзӯхо	90
Мақтаби Маҳатма Ганди	92
Сухан андар гулӯ дармонд	93
Нони шоир чун гирех андар гулӯ.....	94
Дили урён.....	95
Арзи сипос ба Момо Ҳаво.....	96

Дарахти бева	97
Сӯҳбати хурмой.....	98
Як рӯз.....	99
Сабр кардам, бурд кардам.....	100
Дубайтихо.....	101
Маризи гарсуй.....	106
Хокистартеппа	107
Гилае аз Ҳофиз	108
Шимолӣ	109
Рӯё	110
Меъроҷи шоир	111
Баҳори парвоз	111
Ҳабриелло.....	112
Қабри орзӯхо.....	113
Чӣ гуфти?.....	114
Ҷозиба.....	115
Соли асп.....	117
Писарҷонам, падар шав!.....	119
Дард	120
Аз чинси худ	121
Реша	122
Нолаи аргунун.....	124
Баҳоро.....	125
Сармаст.....	126
Баъди қарне	127
Парвини ман.....	128
Узр.....	129
Заррабин	130
Чӯҷаи ало.....	132
Парвоз.....	133
Дарди ишқ	134
Лутфи илҳом.....	135
Сачда.....	136
Ташаккур!.....	137
Фол.....	138
Дер шуд.....	139
Не сафедам, не сиёҳам.....	140
Туро мебахшам озодӣ.....	141
Зане бархоста	143
Посбони ғаллазор	145
Аквариум	146
Ғалат гуфтам	147
Эҳсос	148
Барои дӯсти собик.....	149
Чашми вичдон.....	149

Мард	150
Фоли нек	151
Қасд.....	152
Вафои зан.....	153
Қатор	154
Танхой.....	154
Рӯзхо — сӯзхо	155
Хоҳиш	156
Хаёл.....	156
Чашми ту	157
Шаб.....	158
Гуфтугӯ	158
Дигар маё.....	159
Агар ман мард мебудам.....	160
Рӯзҳои равшан.....	161
Мӯмиё	162
Ватан.....	163
Дур аз дех.....	164
Хамсафари худ	165
Тӯхфаи тақдир.....	165
Зочахову бачаҳо	166
Эй дил	167
Зулфи парешон	168
Ишқи ман.....	169
Ман хамӯшам	170
Лола будам	171
Дилҳои бегона	171
Чӯпонписар	174
Паёми баҳор	175
Баҳори духтарон	176
Саргузашт.....	177
Чанор	178
Қасд.....	178
Интизор	179
Нони ҳалол	180
Сад ахтар гар шуморӣ ту.....	180
Шоир.....	181
Шахсавор.....	182
Суруде барои барф.....	182
Хонаи арус.....	183
Манзара	184
Салом, эй ишқ!	185
Дархост	186
Парасту	187
Бӯи барф	188

Ҳафтранг	189
Сўгвории падар	190
Ганчи бебаҳо	190
Богбон.....	191
Мўсафед.....	192
Мо фаришта нестем	193
Субҳи Душанбе	194
Хучистамо	195
Атри арзон.....	196
Шиносой.....	197
Баҳр.....	198
Номаҳо.....	199
Ташнаи ишк.....	200
Туро бар ёд овардам	201
Борони шаб	202
Шеъри нав	203
Боғи тифлӣ.....	204
Омурзиш	206
Афсонаи роҳ	207
Кистам ман?.....	208
Панди зиндагӣ.....	209
Баъд аз ин	210
Оҳангсоз	211
Себи сурх	212
Модарам	213
Санги маломат	214
Рӯзи нав.....	216
Ҳафт пайкар	217
Хоҳарон	218
Деҳа.....	219
Суруди духтар	220
Муаммо.....	221
Миёни мову ту.....	222
Фарзандталаб.....	223
Шеър.....	224
Ниёиш	224
Ғап мехӯрад маро.....	225
Ҷодаи пурхатар	225
Гӯри Муаззама	226
Ман аз худ мешавам берун	228
Намеранҷам.....	229
Гулшукуфт	230
Шикор.....	231
Иди арӯсон (силсила).....	232
Хати озодӣ (манзума)	235

Зулфия Атоӣ

СОЯИ ЗУЛФ

(Маҷмӯаи ашъор)

Мусаввир *А. Муҳаммадиев*

Муҳаррири
саҳифабандӣ *М. Саидова*

Муҳаррири
техникӣ *А. Мираҳмадов*

Таррох *Ф. Раҳимов*

Ҳуруфчин *Зулҳияи Исо*

Ба матбаа 20.04.2005 супорида шуд. Ба чопаш
25.04.2005 имзо шуд. Коғази офсетӣ. Чопи офсетӣ.
Ҳуруфи адабӣ. Андозаи 84x108^{1/32}. Ҷузъи чопии шартӣ
8,0. Адади нашр 500 нусха. Супориши №27/05.

Нашриёти «Адиб»-и Вазорати фарҳанги
Ҷумҳурии Тоҷикистон, 734025, ш. Душанбе,
ҳиёбони Рӯдакӣ, 37.

Дар матбааи нашриёти «Эҷод» чоп шудааст.
734025, ш. Душанбе, ҳиёбони Рӯдакӣ, 36. Тел.: 21-95-43.
E-mail: ejod@tajik.net.